

พอเพียงแบบพุทธ

สมชาย โพธิ์ศรี

หนังสือโครงการตั้งทัชชย อินทิมที่ ๓/๒๕๕๒

ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๙๐๓๑๒-๑-๕

หนังสือโครงการหิ้งห้อย อันดับที่ ๓/๒๕๕๒

พอเพียงแบบพุทธ

สมณะโพธิรักษ์

จำนวนพิมพ์

๒,๐๐๐ ฉบับ

ปีที่พิมพ์

กันยายน ๒๕๕๒

ผู้จัดจำหน่าย

ธรรมทัศน์สมาคม

๖๗/๗-๘ ซ.๔๘ ถ.นวมินทร์ บึงกุ่ม กรุงเทพฯ

๑๐๒๔๐ โทรสาร ๐-๒๓๗๕-๔๕๐๖

โทร.๐-๒๓๗๕-๔๕๐๖, ๐-๒๗๓๓-๔๐๒๗

ผู้จัดพิมพ์

ชาวโคกเพื่อมวลมนุษยชาติ

๖๕/๑ ซ.๔๔ ถ.นวมินทร์ บึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐

โทร.๐-๒๓๗๔-๕๒๓๐ ต่อ ๓๓๓

พิมพ์ที่

บริษัท ฟ้าอภัย จำกัด

๖๔๔ ซ.๔๔ ถ.นวมินทร์ บึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐

โทร.๐-๒๓๗๕-๘๕๑๑ โทรสาร ๐-๒๓๗๕-๗๘๐๐

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

นางสาวลัดดา ปิยะวงศ์รุ่งเรือง

ราคา ๒๕ บาท

พอเพียงแบบพุทธ

เจริญธรรมทุกๆคน พวกเราชาวศิระชะอโคก มาถึงวันนี้ เราก็ดำเนินชีวิตกันมาก็ผ่านเหตุการณ์มีเรื่องนั้นเรื่องนี้มีโจทย์ให้เราได้ศึกษาชีวิตนอกจากจะเป็นอยู่ ทำมาหากิน สร้างสรรที่เราจะทำสวน ทำไร่ทำนา ทำพืชทำผัก ทำผลผลิตอย่างนั้นอย่างนี้อะไรต่ออะไรแล้ว เพื่อที่จะทำขึ้นมาอาศัยใช้เลี้ยงชีวิต เราก้ยังอยู่กับสังคม ยังอยู่กับคนอื่นอีกเยอะแยะ ซึ่งคนนี่..มีจิตวิญญาณ ในจิตวิญญาณก็มีโลกโกรธหลง มีการยึดติด อย่างนั้นอย่างนี้อะไรต่ออะไรมากมาย มีโกรธมีแค้น มีรักมีชิง มีโลกมีเอา จะเอา จะชนะ จะแก้แค้น จะทำลายหรือจะช่วยเหลือ เพื่อฟาย เกื้อกูล เป็นเรื่องของจิตทั้งนั้น

เพราะงั้นเราได้เรียนรู้เหตุการณ์จริง เหตุการณ์ของมนุษย์ ที่ปรากฏจริงที่เกิดขึ้นให้เราเห็น **เห็นลึกถึงในจิต**แสดงออกอย่างนั้นอย่างนี้

วิชาเราเจริญขึ้น แสดงว่ามีอำนาจทางปัญญา

เราต้องอ่านให้ออกว่าจิตของเราไม่ดีอย่างนั้น ดีอย่างนี้มีน้ำหนักของอาการมากก็ตามอาการน้อยก็ตามไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับอะไร **อาการจิต** ที่มันจะไปมีลักษณะซัง หรือลักษณะอาการมันชอบ ลักษณะ**อาการจิต** ที่มันจะไปมุ้งร้าย มาตร้าย อาการร้ายๆ พยายามทำความเข้าใจใน **อาการของจิต** อ่านอาการของจิตของเราว่า อาการจิตที่เป็นไป ในเชิงร้าย หมายร้าย มุ่งร้าย อาการหมายร้าย มุ่งร้ายนี้ อาการมันเป็นอย่างไร อ่านให้ออก ว่าใจของเรามีอาการมุ่งร้าย หมายร้าย มันเกิดอยู่ ให้ดูมัน พิเคราะห์ วิจัยดู อ่านอาการใจเรา ถ้าเห็นอาการนั้น จับรู้อาการนั้นได้ เราก็ต้องพิจารณาให้ดีกว่า เราไม่ควรจะมีอาการอย่างนี้ แม้เล็กแม้น้อย หากมันยังมีเรารู้ว่า โอ้..มันยังมี มีเล็กๆ น้อยๆ หรือยิ่งมันมีแรงๆ มันมีอาการชัดเจน มันมีอาการแรง มันก็จะรู้ชัด รุ่งาย เราจะต้อง พิเคราะห์และวิจัยให้เห็นความจริงที่เป็นจริง เอ.. จิตของเรานี้จะเป็นแบบนี้ เหนวนี่ในเหนวนี่เป็นแบบนี้ อาการของจิตในจิต แบบนี้ดีหรือไม่ดี เป็นอกุศล เป็นกุศล วิจัยธรรมในธรรมให้ชัด

ถ้าเป็นอกุศล เราก็ศึกษาทางธรรมะมาแล้วว่า อาการจิตที่เป็น อกุศลจิตนี้ เราอย่าให้มันเกิดในใจเรา ด้วยเหตุผล ด้วยความรู้ที่เรา ได้ศึกษาฝึกฝนมาแล้ว เรารู้แล้วว่าอกุศลจิตคืออย่างไร อกุศลจิต แม้มากแม้น้อย มันก็พาไปสู่ความเสื่อม ความไม่เจริญ

เพราะจิตเป็นประธาน จิตเป็นตัวต้นตอของทุกอย่าง *มโนบุพพังคมา อัมมาฯ* เพราะงั้นจิตของเราจะเจริญ*มโนเสฏฐา* จิตของเราจะพาไปสู่ผลสำเร็จที่เรามุ่งหมาย*มโนเมยา* มันก็เกิดจาก เหตุปัจจัยที่จิตต้นตอของเราที่แหละ มันมีต้นทาง มันมีเหตุสมุทัย

ที่มันมีเชื้อของความไม่ดี มุ่งร้าย มุ่งเลว มุ่งเสื่อมมุ่งต่ำ เราก็พยายามอ่านอกุศลพวกนี้ให้ออก เมื่ออ่านออกแล้ว เราก็อย่าให้อกุศลนี้มันเกิดในใจเรา อย่าให้มันยังมีอำนาจ มันมีแรงอยู่ก็กำจัดมัน ดับมันให้ได้

วิธีปฏิบัติ ก็กดข่มมันบ้าง พิจารณาให้เห็นแจ้งความจริง เห็นแจ้งความดีกว่า ดีแท้ ควรกว่าควรแท้ ด้วยความเป็นไตรลักษณ์บ้าง ด้วยภาวนามยปัญญาบ้าง ถ้ากดข่มมันไม่ได้ หรือกดข่มมันก็พออยู่ มันไม่แสดงบทบาท แต่มันยังไม่ออก มันยังหนีบๆหนีบๆอยู่ในใจเรา เราก็พิจารณาซ้ำซ้อนใช้ปัญญาล้าง ปัญญาพิจารณาและอ่านความมีจริงเป็นจริงให้เห็นแจ้งก่อนว่า เอ..เรานี่โง่หรือฉลาด ที่เราปล่อยให้อกุศลเจตสิกมันอยู่ในใจเรา มันอยู่ในจิตของเราที่เรายังไม่แจ้งถึงความจริงอันสูงส่ง ญาณปัญญาเรายังไม่เจริญเป็น**วิปัสสนาญาณ ๙**

เพราะฉะนั้น ถ้าเราปล่อยให้มันอยู่ในจิตของเราอยู่อย่างนั้น อាកารอย่างนั้นเกิดอยู่ เราก็ยังไม่แข็งแรง เราก็ยังไม่สูง เราก็ยังต่ำ เราก็ยังทุกข์ เราก็ยังไม่ดี พิจารณาวิจัยให้เห็นความจริง เห็นให้ชัดว่า มันเป็นเหตุพาเสื่อม พาตกต่ำ พาเลวร้าย มันไม่ได้พาเจริญเลย และที่สำคัญมันไม่เที่ยง มันพาททุกข์ มันใช้ตัวตนจริง ด้วยความจริงที่มีเหตุผล ด้วยความจริงที่เป็นสังขธรรม ด้วยหลักการหลักฐานของความจริงว่า เมื่อเหตุไม่ดี สิ่งที่จะก่อเกิดตามไปจนกระทั่งที่สุดไปเป็นผลที่จะเกิดตามมันก็ต้องไม่ดี ถ้าเราปล่อยให้เหตุไม่ดีนี้เกิดอยู่ แล้วเราจะดีหรือ เราโง่อะไรนักหนา **ความฉลาดในธรรม**นั้นมีฤทธิ์มีอำนาจ

เพราะฉะนั้นเราจะรู้ว่าเราฉลาดเท่าไร โง่เท่าไร เมื่อเราพิจารณาถึงขีดหนึ่งแล้ว ถึงขั้นวินิจฉัยได้เป็นที่สุดว่าอะไรควร อะไรไม่ควร อាកารที่มันเป็นอกุศลจิต มันก็จะจางคลายไป มันจะลดจะหายไปจริง เราก็จะรู้ว่า อวิชาเรามีเท่าไร วิชาเราเจริญขึ้นเท่าไร

นั่นแสดงว่าเรามีวสี มีอำนาจทางปัญญา จิตของเรามีอำนาจที่รู้ดีรู้ชั่ว เกิดหิริเกิดโอตตปปะ หิริก็มีความละอายต่อบาป ต่อกุศลจิตนี้แหละ โอตตปปะคือความกลัวต่อบาป กลัวก็คือมีอำนาจที่แรงกว่าละอาย ละอายคือหิริก็ขนาดหนึ่ง โอตตปปะก็อีกขนาดหนึ่งที่มีอำนาจแรง มีอินทรีย์สูงขึ้นยิ่งกว่าหิริ มันจะมีกำลังต่างกัน กำลังระดับโอตตปปะ มันมีฤทธิ์มีคุณภาพสูงกว่า มันมีพลังจะความจริงที่เจริญเป็นอารยธรรม

นั่นคือ ปัญญาเราเกิดเป็นญาณ เป็นวิปัสสนาญาณ ๙ จิตจะ เห็นภัยของอกุศลจิตของตนนั้น(ภยตูปัญฐานญาณ) จะเห็นโทษใน อกุศล จิตของตนนั้น(อาทีนวานุปัสสนาญาณ) จิตเกิดอาการเบื่อหน่าย สิ่งที่เป็น อกุศลจิตนั้น(นิพพิทานุปัสสนาญาณ) จิตจะเปลื้องปล่อยกิเลสตัณหา นั้น หรือสุขทุกข์ที่เราหลงมันมานานนั้น(มูญจิตกัมมตาญาณ) เป็นต้น

เพราะฉะนั้นจิตของเรา เมื่อเราเกิดปัญญาหรือเกิดอำนาจวสี เกิดแรง ที่เพียงพอ มันจะทำลายอกุศลจิตนั้นไปได้ **ด้วยญาณอันเป็น ปัญญารู้แจ้งเห็นจริงของเรา** ไม่ใช่แค่กดข่มมัน แค่ลืมนั่น ทั้งๆมันไป อย่างไม่มีการสัมผัสอกุศลจิตนั้นๆอยู่หลังๆ แต่เราจะรู้แจ้งเห็นจริงว่า อ้อ..อันนี้เป็นภัย-เป็นโทษ จิตก็เบื่อหน่ายจริง จิตเราจางคลาย จิตจะ เปลื้องปล่อยอกุศลนั้นๆจากจิตจริงอย่างรู้ๆเห็นๆชัดเจนทุกสิ่งอย่าง อำนาจของพลังจิตที่เป็น**ญาณปัญญา**ของเรามันมีฤทธิ์มีอำนาจ มีวสีสูง ขึ้น พลังจิตอีกภาวะหนึ่งที่เป็น**เจโต**ก็สามารถทำให้**อกุศลจิตดับ**ไปได้ ด้วย“วิชชา”ที่รู้แจ้งเห็นจริงพิเศษ ไม่ใช่แค่หยุดพักไปด้วยการกดข่ม พักไปด้วยการลืมนั่น หรือพักไปโดยการหลอกจิตให้ไปเกาะอยู่ในสิ่งอื่น

นี่แหละ เป็นวิธีที่จะต้องปฏิบัติประพฤติ แล้วก็อ่านจิตอ่านใจ ของเรายังงี้ เราเอาจิตที่ไม่ดี จิตที่เป็นโทสมมูล สายมุ้งร้าย จิตที่ไม่ดี ไม่งาม โกรธ พยาบาท อาฆาตเคียดแค้น หม่นหมอง อับเฉา

พวกนี้เอามันออกก่อน ตามลำดับเป็นเบื้องต้น-ท่ามกลาง-บั้นปลาย เช่น คีล ๕ เป็นต้น คีลข้อ ๑ ก็เริ่มเว้นขาดโทสมูลก่อน แล้วข้อ ๒ โลกมูล ซึ่งโทสมูลทั้งตระกูลนั้น มันไม่มีประโยชน์อะไรเลย จัดการมันก่อน

ส่วนจิตที่มันต้องการ จะเรียกมันโดยภาษาว่า“โลก”ก็ตาม “ต้องการ” ก็ตาม ถ้าต้องการมาเป็นของเรา ต้องการมาให้เป็นเรา เมื่อมาเป็นแล้ว เราก็ได้อาศัยใช้สอย ก็ยังมีประโยชน์สำหรับชีวิตสำหรับสังคม สำหรับโลกอยู่บ้าง ในส่วนดีมันมี ยังเป็นสิ่งที่อาศัยสร้างประโยชน์ เรียกว่า *อภยวิญญาน* เป็นจิตวิญญานที่เราได้อาศัยเป็นอยู่ อาศัยทำงาน อาศัยทำประโยชน์ มีส่วนที่เป็นคุณค่า ในโลกจึงต้องมี สิ่งที่ดีควรมี ประโยชน์ ไม่ต้องมีสิ่งที่มีโทษเท่านั้น ไม่เช่นนั้นก็ไม่ต้องมีอะไรเลย ในมหาจักรวาล เมื่อใน“ความมี”ในมหาจักรวาลที่เราจะล้มล้างไม่ได้ ก็ต้องมีส่วนที่เป็นประโยชน์อยู่ให้แก่“ความมี” เราก็ต้องอาศัยมัน เพราะช่วงชีวิตที่เรายังมีอยู่ เราก็ต้องอาศัยจิต เพราะจิตเป็นประธาน สิ่งทั้งปวง จึงต้องดี ชีวิตที่อยู่ในโลกต้องอยู่อย่างมีประโยชน์ไม่ควรอยู่อย่างมีโทษ เราจึงต้องอาศัยจิตดีทำงานทำประโยชน์ในขณะที่มีชีวิต แม้ที่สุดจะไม่สำคัญมันหมายความว่ามันเป็นเราก็ตาม พุทธนั้นพระศาสดาทรงค้นพบความจริงสูงสุดแล้ว ว่า ถึงอย่างไร“จิตวิญญาน”ก็ไม่ใช่“เรา” นิรันดร ไม่ใช่“ตัวตน”ที่ถาวร สามารถปฏิบัติถึงสัจจะนี้ได้ ผู้ศึกษาที่ “สัมมาทิฐิ”สามารถปฏิบัติกำจัด“อัตตาในจิตวิญญาน” เป็นลำดับๆ ได้จริง ได้ฝึกปล่อยวางมาแล้วจากหยาบ-กลาง-ละเอียด จนถึงที่สุด แห่งการไม่สำคัญมันหมาย(น มัญญติ)สิ่งนั้นว่า เป็นเรา เป็นของเรา

เมื่อเราเรียนรู้พิจารณาฝึกฝนไปแล้ว ก็ได้ปฏิบัติความไม่ยึด ตั้งแต่สลัดออกจากวัตถุภายนอกที่เป็นของหยาบ จนกระทั่งสลัด ออกจากนามธรรม ออกจาก**ส่วนสุด**(อันตา)สองด้าน(ตามคำสอน

ในธรรมจักกัปปวัตตนสูตร) คือ ออกจาก **กาม**-ออกจาก **อตัตา**(เนกขัมมะ) สู่ความเป็น“กลาง”สำเร็จเป็น“ผล” “กลาง”นั้นภาษาบาลีคือ“**มัชฌิมา**”

“จิต”ตั้งมั่นเป็นสมาธิ แข็งแรงสามารถอยู่“**ท่ามกลาง**” (มัชฌิมา)เหตุปัจจัยในโลกที่สัมผัสแล้วทำให้เกิด**กาม**ทำให้เกิด**อตัตา** จิตก็ไม่**อันตะ** (ไม่มีส่วนสุด, ไม่มีชาย, ไม่มีปลาย, ไม่เอียงไปข้างไหน) ยังคง **กลางๆ**

ไม่ว่าความเป็น“กาม”หรือความเป็น“อตัตา” ไม่มีส่วนสุด, ไม่มีชาย, ไม่เหลือปลาย, ไม่เอียงไปข้างใดแล้ว ทั้ง ๒ ข้าง (เหว อตัตา) คือ ไม่มีทั้งส่วนสุดหรือชายหรือปลายทั้งของ“กาม”ทั้งของ“อตัตา”

ซึ่งสามารถ“**เป็นกลาง**”(มัชฌัตตะ)อยู่ได้ตลอดเวลาแม้จะอยู่กับโลกีย์ที่เต็มไปด้วยโลกธรรมสัมผัสกระทั่งกระทั่งให้เกิด“กาม”ให้เกิด“อตัตา”ปานใด จิตก็ยัง“เป็นกลาง” ไม่มี“กาม” ไม่มี“อตัตา”เอียงโต่งหรือแลบเลี้ยวออกไปข้างใดเลย ไม่ว่า“กาม”ไม่ว่า“อตัตา”

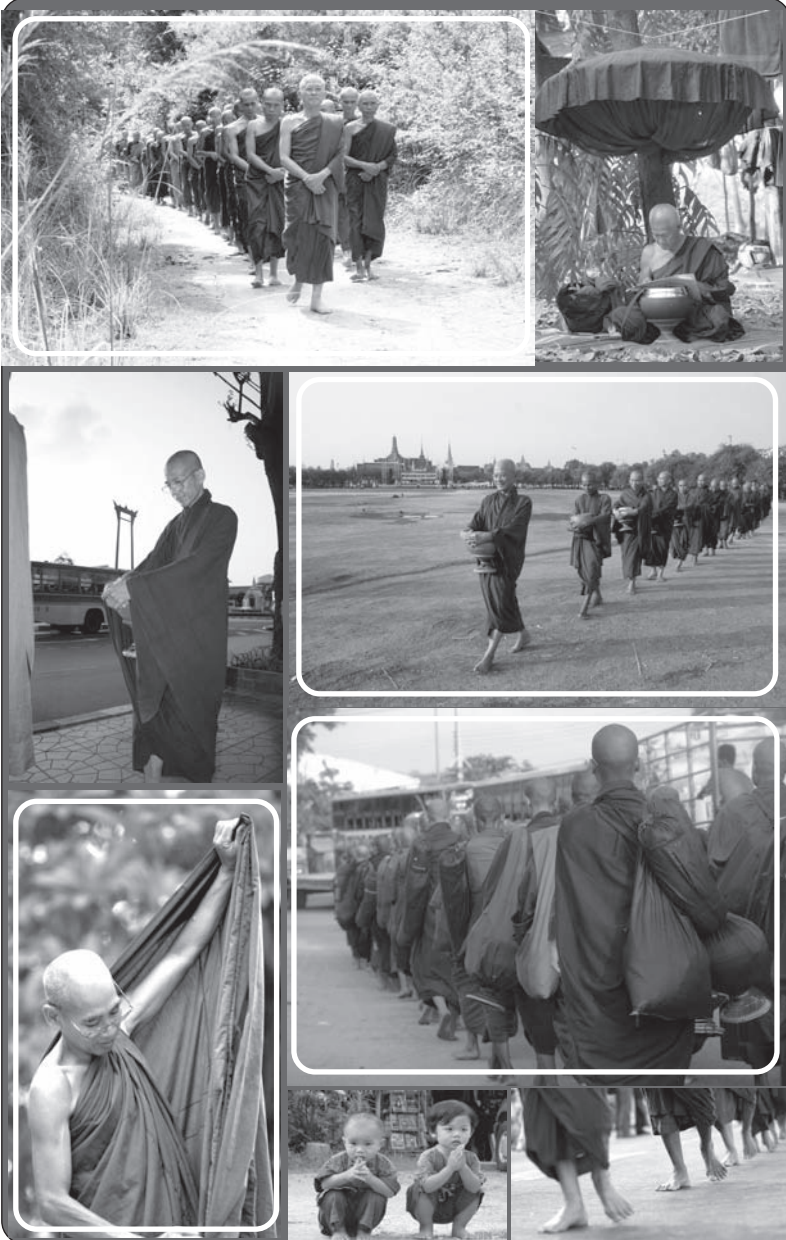
ความเป็น“กลาง”(มัชฌิมา)เป็นสภาวะของ“**จิตวิญญาณ**”

ไม่ใช่เป็นแค่“**ข้อปฏิบัติ**”หรือแค่“**ทางดำเนิน**”หรือแค่“**วิธีการ**”หรือแค่“**ความประพฤติ**”ที่ภาษาบาลีคือ“**ปฏิปทา**”

ปฏิปทาเป็นแค่“**เหตุ**”คือ“**มรรค**”เท่านั้น เช่น **มรรคอันมีองค์ ๘** ซึ่งเป็นแค่**ข้อปฏิบัติ**หรือ**ทางดำเนิน**หรือ**วิธีการ**หรือ**ความประพฤติ**ที่จะต้องเรียนรู้ แล้วจึงจะนำไปปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดเป็น“**ผล**”คือ“**จิตเป็นกลาง**” เช่น เมื่อสมบูรณใน“**ฌาน**”ก็จะเป็น**อุเบกขา** ซึ่งเป็นพื้นฐานของภาวะจิตที่เป็น“**กลาง**”(มัชฌิมา) เมื่อสัมบูรณ์สุดก็เป็น“**ผล**”คือ เป็น“**กลาง**” ซึ่งเป็น**จิตวิญญาณ**ชั้น“**ญาณ**”ชั้น“**วิมุตติ**”

ที่ถูกต้อง“**มัชฌิมาปฏิปทา**” แปลว่า **ข้อปฏิบัติ(ปฏิปทา)** เพื่อให้ไปสู่ความเป็น“**กลาง**”(มัชฌิมา)

🌳 หนังสือโครงการนี้ห้อง อ้นดัมภ์ ๓/ ๒๕๕๒ 🌳

หรือแปลว่า **ทางดำเนิน**(ปฏิบัติ)เพื่อให้ไปสู่ความเป็น **“กลาง”**(มัชฌิมา)

หรือแปลว่า **วิธีการเพื่อประพาศ**(ปฏิบัติ)ให้ดำเนินไปสู่ ความเป็น**“กลาง”**(มัชฌิมา)

แต่ถ้าแปลความของ“มัชฌิมาปฏิบัติ”ว่า**“ทางสายกลาง”** ความหมายของ“มัชฌิมาปฏิบัติ”ก็จะเป็นอีกอย่างหนึ่ง ที่เพี้ยนผิดไปจาก“ปรมาตถสัจจะ”อย่างมีนัยสำคัญ

นั่นคือ คนก็จะเข้าใจผิดไปว่า ความเป็น**“กลาง”**(มัชฌิมา) หมายถึง**“แนวทางความประพาศ”**หรือ**“ข้อปฏิบัติ”** อันเป็นแค่**“เหตุ”**

ถ้าแปลเช่นนั้นความ**“กลาง”**ก็ไม่ใช่**“จิตวิญญาณ”**ที่ได้ปฏิบัติจนเกิด**“ผล”**เป็นภาวะ**“ความเป็นกลาง”** แต่มันกลายเป็นว่า มันแค่**“ข้อปฏิบัติหรือแนวทางปฏิบัติ”**(ปฏิบัติ)เท่านั้น ที่เป็น**“กลาง”**

แต่ที่จริงนั้นนัยสำคัญที่เป็น**“ปรมาตถสัจจะ”** คือ**“จิต”**มีผล**“เป็นกลาง”** ไม่ใช่แค่**“ปฏิบัติ”**หรือ**“ข้อปฏิบัติ”**เท่านั้นที่เป็น**“กลาง”**

จิตไม่มี**“อันตา”**ข้างใดเหลือเป็น**“กาม”**และเป็น**“อัตตา”**แล้ว คำว่า**“อันตา”**ไม่ใช่**“อัตตา”**นะ **“อันตา”**หมายถึง ส่วนสุด(แต่ละข้าง) ปลาย(ทั้งสองข้าง) ผู้บรรลุ**“มัชฌิมา”**คือ ผู้บรรลุผลความเป็น**“กลาง”** ซึ่งหมายถึง**“จิต”**มีสภาวะเป็น**“กลาง”** จิตไม่มีแม้แต่เศษธุลีใดต่องออกไปข้างไหนเลยสะอาดสนิท ทั้งข้างที่เป็น**“กาม”** และทั้งข้างที่เป็น**“อัตตา”**

“กาม”ก็เป็น**“สุขัลลิกะ”**(สุขหลอกๆ) **“อัตตา”**ก็เป็น**“กิลมละ”**(ความลำบากทุกข์ยาก) ผู้บรรลุจึงหลุดพ้นทั้ง**“กาม”**อันเป็น**“ความสุขหลอกๆ”** และหลุดพ้นทั้ง**“อัตตา”**อันเป็น**“ความลำบาก, ความทุกข์ยาก”**

แม้เรายังมีชีวิตอาศัยอัตภาพนี้อยู่ มันก็มีระยะเวลา และที่สุดแห่งที่สุดเราไม่สำคัญมันหมายในความเป็นเรา เป็นของเราได้สำเร็จสูงสุดแล้ว

สุดท้ายก็ต้องพรากจากกันจนได้อยู่ดี มันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเราทั้งนั้นแหละ ที่สุดท้ายยึดเป็นเรา-เป็นของเรา *น มัญญูติ* ภาษาบาลี *น มัญญูติ* คือ*ไม่สำคัญมันหมายความว่า* เป็นเรา เป็นของเรา

“อารมณ์สุข”อาการเป็นยังไง เราจะรู้ พอมันเปลืองปล่อยได้ โดยเฉพาะทำให้ตื่นเหตุคือกิเลสลดละจางคลาย กระทั่งดับไปจากจิต อาการสุขก็จะค่อยๆจางไปหายไป อาการสุขหมดไปเป็น*อุเบกขา* เป็น*เฉยๆ* *กลางๆ* เป็น*อุทกขมสุข* เมื่อไม่มีทุกข์ก็ไม่มีสุข ทุกข์นี้มีเหตุคือตัณหา เพราะฉะนั้นเมื่อเราไม่เอา*ทุกข์* *ดับเหตุแห่งทุกข์* ได้จริง สุขมันก็ไม่ มี สุขทุกข์ มันจะคู่กัน เราจะอ่านอาการออกว่า อาการ*ไม่สุขไม่ทุกข์* คือ*อุเบกขา* เมื่อเราฝึกจนจิตเป็น*เนกขัมมสิตอุเบกขา* เราฝึกฝน จนสมบุรณ์ใน“เวทนา ๑๐๘” เราารู้ละเอียด“เวทนาในเวทนา” โดยเฉพาะอุเบกขา ซึ่งเป็นอาการหรืออารมณ์ที่เป็นพื้นฐานของนิพพาน เราอ่านออก และเราจำได้ เราก็จะชำนาญ จิตเราจะตกผลึก อ้อ..อารมณ์*เนกขัมมสิตอุเบกขา* เป็นอย่างนี้ มันไม่สุขไม่ทุกข์ที่เป็นเนกขัมมะ เป็นอารมณ์โลกุตระ ซึ่งต่างจาก*เคหสิตอุเบกขา*ที่เป็นอารมณ์โลกียะยังนี้เอง

เราฝึกไป เรียนรู้ไป อารมณ์มันก็จะเกิดให้เราได้ศึกษาได้กำหนดรู้ สัญญากำหนดรู้ ความจำจะจำได้ ปัญญาที่เข้าใจ มันจะรู้แจ้งว่าอ้อ...อารมณ์อุเบกขาเป็นยังนี้ เรียกว่า อุเบกขาเวทนา ซึ่งเป็น*เนกขัมมสิตอุเบกขา*ด้วยนะ(อุเบกขาโลกุตระ) ไม่ใช่อุเบกขาแค่*เคหสิตอุเบกขา*ตามที่ปุถุชนเป็นกันทั่วไปสามัญเท่านั้น(อุเบกขาลกียะ)

เวทนา แปลว่า อารมณ์ อุเบกขาก็แปลว่า เฉยๆ กลางๆ อารมณ์อุเบกขา เรียกเป็นภาษาเต็มๆว่า อุเบกขาเวทนา อ้อ..เวทนาที่เป็นอุเบกขา อารมณ์ที่เป็นอุเบกขาหรือความรู้สึกที่เป็นอุเบกขา มันเป็นอย่างนี้เอง แล้วจำได้ สัญญากำหนดรู้ แล้วก็จำได้ จำได้ดีจำได้แม่น

แล้วเอามาใช้ได้เร็ว เอามาใช้หรือแม้ว่า ไม่ใช่ใช้หรือ เรารู้ว่าหน้าตา ความสุขมันเป็นยังไง อาการอารมณ์ของความสุขมันเป็นยังไง แม่เราจะ กำจัดเหตุแห่งทุกข์ดับสิ้นไปแล้ว เราไม่มีอารมณ์ทุกข์ แต่สุขเราก็อาจจะ ยังจำได้ จำได้คือความจำ ความจำคืออดีต อดีตยังหลงก็ไม่ได้

ส่วนปัจจุบันคือปัจจุบัน “รสสุข” นั้นไม่เกิดในปัจจุบัน ต้องอ่าน “รสสุข” ในปัจจุบันให้ชัดเจนให้ได้ “รสสุข” ไม่ใช่ “**รสธรรมชาติของ สิ่งนั้นๆ**” เช่น รสเผ็ดของพริก ไม่ใช่ “รสสุข” มันเป็น “รสธรรมชาติ ของมัน” อยู่แล้ว หรือรสหวานของน้ำตาล ก็ไม่ใช่ “รสสุข” เป็นต้น

แต่ “รสสุข” เป็น “**รส**” อีกต่างหากจาก “**รสธรรมชาติของ สิ่ง นั้นๆ**” ต้องแยก “รส ๒ รส” นี้ ให้ออกอย่างสำคัญ

คนที่ไม่ม่กิเลสแล้ว “รสสุข” ก็ไม่มี แม้เราจะสัมผัส เหตุที่ “เคยเกิดรสสุข” นั้นอยู่ไหนปัจจุบันนั้นก็ **ไม่เกิด “รสสุข”** แต่ “รสสุข” ที่เป็นเพียง “ความจำ” มันเกิดซ้อนอยู่ในอารมณ์ปัจจุบันนั้นก็ อาจจะเป็นได้ ซึ่งทำให้เราหลงผิดได้ เพราะดูเหมือนว่าเรายังไม่หมดสุข นั้น ผู้บรรลุใหม่ๆ ก็มักจะเป็นอย่างนี้ ต้องพิจารณาดีๆ ความจำได้คืออดีต กับความจริงในปัจจุบันมันไม่ใช่อันเดียวกัน ต้องแหม่นๆ คมๆ ชัดๆ แต่ เมื่อนานๆ ไปความจำจะค่อยๆ เลือนจางไปๆ และ “รสสุข” ที่เคยจำได้ ก็ก็จะเลือนจางไปๆ จากจิต ไม่สุขไม่ทุกข์สนิทเป็นที่สุด ไม่มีหลงอีก

ผู้ฝึกปฏิบัติฝึกอ่านจากที่ฝึกฝนไปๆ ทุกอย่างมันมาจาก เหตุที่เรา **ต้องการ** หรือยัง **ติดยึด** แม้เหตุเราก็รู้ เหตุมันก็พาให้เราอยาก อยากได้อย่างนั้น อยากได้อย่างนี้ อยากได้มันก็เป็นทุกข์ ถ้าได้มา เสพย์สม สมใจก็มี “รสสุข” เราก็จะเห็น “รสสุข” หรืออารมณ์สุข สุขก็ ไม่คงทน ไม่เที่ยง สุขแล้วก็หายสุข และแล้วก็อยากอีก ก็ทุกข์อีก เราก็อ่านอีก เรียนรู้ทั้งตัวตันทา เรียนรู้ทั้งอารมณ์เวทนาทั้งหลายที่

มันสุขมันทุกข์ แล้วยังเวียนวนอยู่นี้แหละ

ถ้าเราดับเหตุได้ อารมณ์ที่เคยสุขนั้นก็หายไป เอ้อ..อารมณ์หายไป ตัณห์มันยังเหลืออยู่ใหม่ เราก็ตรวจสอบ ค้นไปค้นหา อ่านกลับไป กลับมา ถ้ายังมีเหลืออีก ก็ดับมันอีก เมื่อมันเกิดเหตุปัจจัยมีผัสสะ กระทบทางตาเป็นเหตุ กระทบทางหูเป็นเหตุ มีสิ่งที่กระทบทางหูตา จมูกลิ้นกายใจ เราฝึกไปอย่างนี้แหละเราเรียนรู้ปรมาตม์ หรือเรียนรู้ **จิต-เจตสิก-รูป-นิพพาน** เรียนรู้ความจริง ที่เป็นนามธรรมในจิต เป็นหลัก [มีเสียงดังขึ้นมา เหมือนเสียงระเบิด]

ซ้อมไว้ๆจะได้ไม่ตกใจ ซ้อมไว้ ได้ยินเสียงยังงี้ ก็เออ คือเสียง แล้วค่อยพิจารณาว่า เสียงมันมาจากเหตุอะไร อ้อ..จากลูกโป่งแตก เอ้อ..แล้วไป แต่ถ้าเสียงนี้มาจากลูกปืน ค่อยไปดูซิ ใครยิงอะไร ลูกปืนเสียงมาจากกระบอกเรากี่ไปดู ว่าเอ้อ.. ระเบิดนี้ใครเอามาโยน อะไรก็ว่าไป ตอนนี้อะละ..เสียงลูกโป่งแตกแค่นั้น ก็ไปดูซิว่าลูกโป่งลูกไหน อะไรก็ว่าไป เราก็จะรู้เหตุ เหตุมันจะมาจากอะไร ยังงี้แหละ ไม่ต้อง ตื่นเต้นตกใจอะไรมากเกินไป นี่เป็นโจทย์ปัจจุบัน ฝึกเรียนรู้ไป

ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ไม่ใช่ของใคร

มาถึงวันนี้ คีระชอโคกเจอเหตุการณ์ ตอนนี้อะลูกยึดที่ ที่เคยอาศัยใช้สร้างประโยชน์ให้แก่สังคมไป ที่จริงที่ก็เป็นทีสาธารณะ เราก็ช่วยรักษาดูแลใช้ให้เป็นประโยชน์ในสังคม ตอนนี้อะก็มีคนมาแสดง ความเป็นเจ้าของทีสาธารณะ เขาก็มาบอกว่า นี่เขาจะเอาคืนไปให้ สาธารณะแล้วนะ เราก็จะดูว่า ไอ้สาธารณะที่เขาว่า เขาจะสาธารณะนั้น

มันคืออะไร แค่นั้น เราก็ดูไป ไม่เป็นไรหรอกนะ

ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ไม่ใช่ของใคร โลกทุกนี้ทั้งโลกไม่ใช่ของใคร เพราะฉะนั้นดินน้ำลมไฟแม่น้ำมหาสมุทรป่าเขาลำเนาไพรภูเขายะไรต่าง ๆ มันไม่ใช่ของใครหรอก เราก็เป็นแต่เพียงอาศัย ที่ดินผืนนี้เราก็ได้ อาศัยอยู่มาจริง เราต้องขอบคุณเขาเหมือนกันนะเนะ ขอบคุณว่า เออ ..ขอบคุณที่ทำให้เราได้อาศัยใช้ทำประโยชน์อื่นมาตั้งหลายสิบปี ๒๐ กว่าปี ๓๐ ปี ๓๐ กว่าปีหรือ โอ..ขอบคุณใหม่ นำขอบคุณเขา เราได้ใช้สร้าง ประโยชน์ให้แก่สังคมมาตั้ง ๓๐ กว่าปี แล้วเออ เราก็ได้อยู่ได้อาศัยใช้ อาศัยเยี่ยว อาศัยนั่ง อาศัยนอน อาศัยทำงานทำการ อาศัยใช้สร้าง ผลผลิตแก่สังคม ใช้อบรมประชาชน ให้เราได้ปัดได้กวาด ได้เลี้ยงดู ต้นไม้ ได้ปลูกต้นไม้เสริมให้เป็นป่ายิ่งขึ้น และเราก็ได้ซื้อที่ดินที่ติดกับ ผืนนี้ออกไปเพื่ออาศัยอยู่พำนักเป็นหลักแหล่งอีก จนถึงทุกวันนี้ก็มากกว่าผืนที่เป็นสาธารณะนี้หลายเท่า เราได้ขยายอาณาเขตสร้างชุมชน จนกระทั่งเป็น “หมู่บ้านศรีสะเกษ” หมู่ที่ ๑๕ ในหมู่บ้านกระแซงใหญ่ อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษนี้

เราอยู่ที่นี้ ตั้งแต่อาศัยที่สาธารณะนั้นแหละก็ได้รังสรรค์ และ สร้างสรร กระทั่งได้ซื้อที่ซื้อทาง ขยายออกไปกระทั่งเป็นผืนใหญ่ ถึง ขึ้นเป็นหมู่บ้าน ตอนนี้อาจจะมาอ้างว่าเรามีสิทธิ์เอาคืน ก็เอ้อ..เอาคืนก็เอาคืน เขาเป็นเจ้าของรี ถึงจะมาเอาคืน ที่จริงก็เป็นที่สาธารณะ ซึ่งใคร ใช้ประโยชน์ได้ โดยเฉพาะเป็นประโยชน์ต่อสังคม ไม่เป็นการทำลาย หรือเป็นการบูรณะ เป็นการสร้างสรรค์ ก็ควรทำอย่างยิ่ง แต่เอาเถอะ.. เขายืนยันว่าเรามีสิทธิ์เอาคืนก็ไม่มีไร ไม่ต้องไปมีอาการทางจิตว่า เรา ต้องโกรธ ต้องแค้นต้องเคือง นั้นยึดแล้วนะ อ่านจิตของเราให้เห็นจริง

อาตมามาถึงที่นี่ ก็ไปเดินดูที่นั่นแล้ว เห็นแล้วก็..เอ้อ..นะ อาตมาก็ดูจิตของอาตมาเหมือนกันนะว่าจิตของเรามีมันห่วงแหวนเป็น “เรา”(อัตตา)หรือเปล่า เป็น“ของเรา”(อัตตนิยา)หรือเปล่า แม้อาตมาจะรู้ว่าอาตมาไม่มีกิเลสเช่นนั้นแล้วก็ตาม

นักธรรมจะต้องรู้ใจตนเองเสมอ เรายึดหรือเปล่า เราเกิดโกรธแค้น เคืองชัง ไม่ชอบใจ เราก็อ่านใจเรา ถ้าใจเรามี เราก็ต้องกำจัด ขจัดออก ใจเรายังยึดยังติดนะ เป็นอัตตา-เป็นอัตตนิยา ยังเป็นเรา-เป็นของเรา ยังมีโกรธมีชังมีเกลียดมีอะไรอยู่ มันยิ่งอาการแรงนะ มันยิ่งเป็นกิเลส ชัด เราก็อ่านว่า เอ้อ..เรานี้ยังไม่เก่งน้อ ยังให้กิเลสเล่นงานอยู่ในจิต แล้วเราก็ปฏิบัติธรรม ทำใจในใจของเรา คือ โยนีสมนสสิการ ให้ได้มรรคผล เหตุการณ์ที่เกิดขณะนี้มันของจริงนะ เป็นประสบการณ์จริง เป็นไฉทย์ จริงๆที่เราได้ฝึกจริงนะ เพราะฉะนั้นก็ขอบคุณเขา เขาให้ไฉทย์แก่เราโดยแท้ เราก็อ่าน ทำสิ่งที่เขาคณะคือ “ทำใจในใจ”ของเรา นี่เป็นผลที่ควรได้ อย่างยิ่ง เป็นกำไรของชีวิต ปฏิบัติจิตเราได้มรรคผล เราได้ประโยชน์ สำคัญ ไม่มีปัญหาอะไรหรอก

ที่จริง ชีวิตที่เราเป็นอยู่เราก็อ่านไม่รู้ไม่ติดอกอะไร เราก็อ่านของเรา เท่าที่มีที่เหลือ เราก็อ่านใช้สอยไปเท่าที่มีอยู่ เขาจะมายังเงินยังจ้ออะไร เราก็อ่านเขาไป เราก็อ่านตามที่เรามีสิทธิ์มีฤทธิ์พอทำได้ ส่วนเขาจะทำอะไร เขาก็อ่านของเขาไปตามประสา ดีไม่ดีอาตมาว่า เขาจะละเมิดด้วยซ้ำไปนะ ละเมิดเกินขอบเขตด้วยซ้ำไป เราหวังได้ก็หวัง ถ้าหวังไปมากเดี๋ยวเขาจะ มาตีหัวเรา เราก็อ่านเลี่ยงเอา ถ้ารู้ว่าหลบไม่ไหวหรอกเราก็อ่านไปเท่า เดี่ยวหัวเราแตก อย่าไปให้เขาทำเลย ให้เขามาตีหัวเรามันไม่ดีหรอก เขาทำ เขาก็อ่าน ดีไม่ดีหัวเราแตกมันก็เจ็บเหมือนกันนะ เพราะนั้นก็ ไม่ต้องให้ก่อเกิดการทำร้ายทำลายอะไรกัน ต่างคนต่างอยู่ ต่างคน

ต่างประสานอะไรกันไม่ได้ ทำอะไรที่สันติได้ก็ทำไป ว่ากันไป อะไรมันจะเกิดก็เกิดไป ตอนนี่มันก็เกิดแล้ว ก็เอ้า ปล่อยไปตามกรรม

นี่เขามายึดคืนไปชั่วระยะไม่นานเลยนะ ไม่นานเท่าไร อตมาเดินเข้าไปดูเมื่อคืนนี้ โอ้โฮ มันเป็นป่าและป่าร้างไปเลย ไม่นานเท่าไรแท้ๆ เดินเข้าไปดูทั่วๆ มันรกร้างขึ้นมาทันทีทันตาเลยนะ อืมม..มันก็ต้องเป็น มันก็ต้องรกต้องร้างแหละ มันไม่มีใครช่วยดูแลนี่

คุณบอกว่าคุณจะไปทำประโยชน์ยังเงินยังงี้ ก็ดูยังไม่เห็นประโยชน์อะไร สุดท้ายจะไม่ทำประโยชน์อะไร ปล่อยให้มันเป็นป่า เอ้าก็ปล่อยให้มันเป็นป่า ก็อ้างได้ เขาก็จะยึดไว้ให้มันเป็นป่านะดี อย่ามาโค่นป่านะ อย่ามาทำลายนะ ป่าสาธารณะนะ เพราะงั้นเราก็ดูไปเอาละ..ก็ปล่อยไป มันเป็นเหตุนิทานสมุทัยปัจฉิมของโลภียณะ

มันเป็นเหตุปัจฉิมในโลกที่เขาจะเอามาใช้ในทางอะไรละ ใช้ในทางประโยชน์โดยตัวมันเอง หรือจะเอามาใช้เป็นเหตุปัจฉิมในการที่จะเป็นอำนาจ ให้เป็นเหตุอ้างอิง ในการที่จะยืนยัน พูดว่าเป็นยังงั้นเป็นยังงี้อะไรต่ออะไรไป เพื่อข่มเพื่อเบ่ง เพื่อเอาชนะคะคานทางสังคม ก็ทำกันได้ ทำกันไป ก็ให้เขาเอาชนะไปเถอะ ใครเขาอยากจะทำชนะคะคานอะไรก็ปล่อยเขา ให้เขาชนะ

เราอยู่ได้โดยเราไม่ไปรบกวน ไม่ไปเบียดเบียนใคร ใครจะเบียดเบียนเราบ้างเราก็หลบเอา หลบได้ก็หลบ หลบไม่ได้ มันก็ไปตามวิบาก ก็เจอ ก็แก้ไขกันไป อาตมาว่ามันไม่ได้เดือดร้อนอะไร ถ้าใจเราไม่ได้มีอาการโกรธแค้นเคือง ไม่ได้ต่อสู้ทำร้ายทำลายอะไรกัน มันก็คงไม่น่าจะมีปัญหาอะไร ไม่น่าจะมีเรื่องอะไรใหญ่โต แล้วเราก็อยู่ของเราไป เราก็มีสัดส่วนที่เราเป็นอยู่ของเราอยู่แล้ว

ตอนนี้ก็คงมาบุกรุกกินนี้ไม่ได้หรอก เหม..เขาไม่น่าจะถึงกับตีขอบตีเขตทำรั้วกันกันเราเข้าไปขนาดนี้เลย นี่เข้าของเราที่ยังตกค้างอยู่ในนั้นก็อีกเยอะ ยังเอาออกมาไม่หมด อะลุ่มอล่วยกันบ้างก็ไม่ได้

ก็เอาเถอะ เขาก็แสดงความเป็นตัวของเขา เราก็ใช้เท่าที่เขาอนุญาตนะ เขารุกอย่างนี้เราก็ถอย เขาถือว่าเขามีอำนาจก็ใช้อำนาจเขาให้สิทธิเราเท่านี้ เราก็ถูกข่มสิทธิบ้าง ถูกละเมิดสิทธิบ้างก็ไม่เป็นไรเรา..ยอมเขาก็แล้วกัน ก็ทำไปตามภาวะ มีทางที่เราพอจะพูดได้ ในอบต. หมู่บ้านศิระชะโศกเราก็มีอบต. ก็ใช้สิทธิ์ใช้เสียงบ้าง เท่าที่เราพอพูดได้ คนอื่นจะเห็นด้วยหรือไม่ เขาก็อาศัยคะแนนเสียงส่วนมาก ถ้าคนส่วนมากเห็นด้วย เอ้อ.. ก็ใช้ได้ คนส่วนมากยังไม่เห็นด้วย ก็ต้องเป็นไปตามนั้นเพราะว่าที่สุดแห่งที่สุดแห่งประชาธิปไตย มันก็เอาเสียงส่วนมากในสภาในการตกลงตามแบบประชาธิปไตย ตามตำแหน่งหน้าที่ก็ทำไปตามนั้น ก็ไม่เป็นไร สุจริตบ้างทุจริตบ้างมันก็ต้องเป็นไป

เอาตามบอกให้นะ เรื่องที่เกิดขึ้นมันเป็นประโยชน์จริงๆ ผู้รู้หันมาใช้ปฏิบัติธรรมก็ได้ประโยชน์ เด็กๆก็ต้องรับรู้แล้วเรียนรู้ ก็ต้องทำใจ หัดทำใจเหมือนกัน ว่าเราเองเรายึดเป็นเรา-เป็นของเรา อាកารใจที่เรายึดเป็นเรา-เป็นของเรามันเป็นยังไง อ่านอาการให้เห็น อ้อ..อย่างนี้เอง คือ อាកารใจ ที่มันยึดว่าเป็นเรา-เป็นของเรา พอมันถูกเขามาเอาคืนไป ก็ทุกข์ ยึดห่วงหาอาวรณ์อย่างนั้นแหละ ทั้งๆที่ไม่ได้แล้วนะ ก็ยังยึดอยู่ยั้งจิ่ง จะเห็นอาการยึดว่ามันเป็นยังงี้เอง ถ้าปล่อยได้ วางได้ เอ้อ..โล่ง สบาย ไม่เป็นไร วางเฉย จิตอุเบกขา จิตเฉยๆไม่มีอาการเป็นเรา-เป็นของเราได้ โอ..เป็นยังงี้ เราก็จะได้รู้ ได้เห็นของเราเอง หัดฝึกให้เกิดปัญญาขั้นรู้ยิ่งเห็นจริงในจิตเจตสิก ญาณเกิด ปัญญาขั้นปรมาตถ์เกิด นี่แหละคือ ญาณปัญญา ชาติรู้ขั้นรู้ยิ่งระดับอภิปัญญา

ที่สามารถอ่านนามธรรม อ่านอาการของจิต ซึ่งมันไม่เป็นรูปเป็นร่าง ไม่มีเส้นแสงเงา ไม่มีสีสัมผัสอะไรหอก(อสุริยะ) แต่มันมีนิมิต มีอาการ มีเครื่องหมายบอกให้เรา รู้ เราสามารถอ่านอาการ อ่านนิมิตรู้ได้ ตาม พระพุทธพจน์ว่า การรู้“นามรูป”ได้ ด้วยอาการ-สังคะ-นิมิต-อุเทศ เราที่เรียนรู้อาการของจริงให้ได้ ตอนนี้นั้นมันเกิดจริงเป็นจริงนะ ใช้ใหม่ โจทย์นี้ มันโจทย์จริง เอาเงินเท่าไรมาจ้างให้เกิดก็ไม่เหมือน เพราะฉะนั้นนะ เป็นโอกาสดีแล้วนี้ กำไรนะ เราต้องถือว่าเป็นกำไร อย่าไปถือว่าขาดทุน

เราอยู่กันเท่านี้ เรามีพื้นที่พื้นดิน เรามีที่พักที่อิงอาศัย ที่ขนาดนี้ อยู่แค่นี้จะตายใหม่ (ไม่ตายค่ะ) เอ้อ ชัดเจน ไม่ตายหรอกนะ ไม่ตาย จะแข็งแรงใหม่ (แข็งแรงค่ะ) เอ้อ..จะทำความดีได้ใหม่ (ได้ค่ะ) ก็ทำเข้าไป บัดนี้..ไม่ได้สิ้นไร้ไม้ตอกอะไรนี้ สบายจะตายไป

เพราะฉะนั้น ทำตนเองให้ดี ผักผ่อนตนเองให้แข็งแรง ให้มีกำลังใจดี มีปัญญาดี ผักผ่อนให้แข็งแรงได้ เราจะศึกษาผักผ่อน เราจะปฏิบัติ ประพฤติตนให้มันดี ให้มันเจริญ ทำไป มีให้ทำ ที่ทางก็มีให้ทำ งานการมีให้ทำ มีคุณค่าประโยชน์ดีๆให้ทำ พวกเรามีระบบของพวกเรา อยู่แล้ว ระบบบุญนิยมนี้แหละ ไม่ต้องห่วงหรอก ถ้าขาดเหลือก็ แบ่งแจกกัน หากอะไรไม่มีก็บอกกัน มีพื้นที่ห้องของเราเยอะแยะ สันตือโสภ ราชธานีโสภ ปฐมอโสภ โอ๊ะ ภูผาพ้าน้ำ ดอยรายปลายฟ้า ภาคเหนือ ที่ไหนๆอีก โนนแฉะไกลๆ ทะเลธรรม ชเลขวัณู ทางภาคใต้ ก็ยังมีเลย ที่อื่นๆอีก ไม่มีอะไรก็ขอน้ำทะเลมาใช้บ้าง อะไรยังงี้ ไอ้โฮ...จากทะเลธรรม จากชเลขวัณูอะไรพวกนี้ เรามีทั้งนี้ทั้งหนือไม่ไร มีสวน อะไรไม่มี ไปขอโนนแฉะ..เชียงราย ดอยรายปลายฟ้า

นี่ก็มีผู้จะบริจาคไม้สักให้อยู่ละ ไม้เนื้ออยู่เชียงราย เขาจะไปขนมา อยู่ที่นี่ ยังยังเป็นต้น เราไม่ต้องห่วงอะไรหรอก ไม่มีอะไรเลยจริงๆ ไม่มีไม้

ไม่มีใครติดต่อทางโหนะแหละเชียงราย มีอยู่ที่สวนเชียงราย เขาก็ให้ไปขนมา ไปตัดมา ไม่ลัดด้วยนะ อันไหนถูกแยง ก็ให้เขาไป อันไหนถูกลุ่มล้าง ก็ลุ่มไป หาใหม่ ทำขึ้นมาใหม่ สร้างใหม่ ตอนนั้นก็เอาไม้สักมาสร้างเลย ที่ตรงนี้แหละ ก่อนหน้านั้นหลังนั้นมันแค่มั้ย่างแค่มั้ย่ประดู่แค่มั้ย่มะค่าโมง อะโรยแบบนี้ ทีนี้เราสร้างไม้สักเลยงวดนี้ ลองติดต่อดู ตอนที่คุณ เทียนพุทธเขากำลังจะจัดการเรื่องไม้สัก เพราะมีหลายสวนที่บอก ปวารณา มาอาตมาได้ประกาศไป พอประกาศไปว่า ใครมีส่วนไม้สัก อาตมาตั้งใจจะหาไม้สักมาทำระแนงผ้า ผ้าของตัวเฮือนศูนย์บุญนะ เฮือนศูนย์บุญผ้ามันยังไม่ได้ทำรอบทุกส่วนเลย ยังไม่ได้ตีผ้า พออาตมา บอกออกไป ก็มีคนแจ้งมา ก็มีหลายเจ้าที่มีสวนไม้สัก มีตั้งแต่ทั้งในอุบลฯ ก็มี ที่อุบลฯ บอกว่าต้นโตขนาดนี้ (ทำท่ากางแขนโอบทำรอบวง) ต้นใหญ่ ว้างนะ ไว้ค่อยไปดู

เรายังให้ไป เรายังได้มา เห็นไหม ?

ที่เชียงรายก็มีเป็นพันๆต้น คุณเทียนพุทธไปดูมาแล้ว ก็ว่าจะ ไปตัดกัน เห็นไหม... ทรัพย์สินเป็นสาธารณะ นี่คือ สาธารณโภคี จิตมีสาธารณโภคี ระบบสาธารณโภคี สมบัติต่างใช้ต่างกินร่วมกัน

สาธารณโภคีนี้ อาตมาเห็นว่าไอ้โฮ...มันยิ่งใหญ่ มันไม่ตายง่าย มันไม่สิ้นไร้ไม้ตอก คนนั้นหมดลง คนนี้ก็มียูอยู่ ก็แบ่งกันไป แจกกันไป คนนั้นหมดคนนี้ก็ยังมี ก็แบ่งคนนั้นคนนั้นก็ไป เหลือกันไป โดยไม่ต้องซื้อต้องขาย ทางโลกมันไม่มีอย่างนี้ มันต้องซื้อต้องขาย มันต้องหวังต้องแหน เพราะเขาไม่ได้อบรมทางจิต เขายึดเป็นของตัวเองของตนมาก ของเราที่ไม่ค่อยยึดเป็นของตัวเองของตนแล้วอย่างน้อยก็ของพี่ ของน้องเรา ก็ให้กันแจกกัน อย่าว่าแต่ของพี่ของน้องเลย คนอื่นเราก็ยังเกื้อกูลได้ให้เขาได้ ไม่ไปเอาเปรียบเอาไรต์ เสียสละกันไปเท่าที่ทำได้

แต่ละคนในจิตเห็นจริงในบุญในการเสียสละประเสริฐจริง อะไรอย่างนี้
นี่ละคือ **จิตวิญญาณเป็นใหญ่** เมื่อเรียนรู้ปรับจิตวิญญาณได้
“ทำใจในใจ”เป็น ก็คือ *โยนิโส มนสิการ*เป็น นั่นเอง กำจัดกิเลสได้
ถูกตนถูกตัวกิเลสนั้นๆ จิตใจก็สะอาดขึ้น ก็ไม่หวงแหนชี้เหนียวชี้โลก
เห็นแก่ได้ เห็นแก่ตัวอย่างแต่ก่อนแล้ว เสียสละได้ ไม่มักมาก มีแต่
มักน้อย มีแค่น้อยๆก็พอแล้ว ที่เกินที่เหลือก็แจกจ่ายกันไป

ทุกวันเราก็สร้างสรรขยันเพียรอยู่ ไม่ได้งอมืองอเท้า ไม่ได้
ชี้เกี้ยว หรือไม่ได้เอาแต่หลงสนุกสนานกับอบายมุข กับกามกับเกมส์
สารพัดที่เขามอมเมาอยู่ในสังคม เรามาช่วยธรรมชาติมันให้ดีขึ้น ที่จริง
ธรรมชาติที่สร้างของมันโดยธรรมชาติอยู่แล้ว แต่คนส่วนมาก ณ วันนี้
ต่างทำลายธรรมชาติกันอย่างเขามันเขมมันจะงอกจะงวยของมันเต็มที่อยู่
เป็นธรรมดา มันก็ยังงอกงายไม่ทันคนทำลายผลาญพวเราเห็นใจมันนะ
เราเป็นคนที่มีที่เห็นอยู่อย่างนี้ เราก็ช่วยมัน ช่วยดูแลรักษามัน ช่วยมัน
พัฒนา ช่วยปลูกช่วยฝัง ช่วยมันรดน้ำรดทำ ให้ปุ๋ยให้อาหาร ทำช่วย
มันนะ เราทำอยู่อย่างเห็นความสำคัญ ไม่ได้ปล่อยให้ธรรมชาติ
มันทำแต่เดี๋ยวตาย ธรรมชาติมันก็ไม่ว่าเหวณะมันมีพวกเราเป็นเพื่อนอยู่
เราเป็นเพื่อนธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นพี่น้องเรา

ส่วนพวกใครเขาจะเอาแต่ผลาญเอาแต่ทำลาย เอาแต่เที่ยวได้ไป
เอาเปรียบเอาไรต์ ไม่สร้างไม่สรรไม่ทำ แต่เอาแต่ทำลาย ทั้งทำลายด้วยโลก
ทำลายด้วยหลง ทำลายด้วยโกรธ ตัดเอา รานเอา บุกเอา ก็เรื่องของเขา
ไปตามกิเลสของเขา เขามีแนวคิดแบบนั้น เขาก็ทำอย่างนั้นอยู่จริง
โดยเขาเห็นดีเห็นชอบด้วยนะ

แต่เราไม่ได้เป็นคนชนิดนั้น เรามาฝึกฝน เรียนรู้แล้วก็เป็นคนชนิด
สร้างสรร มีปัญญาเข้าใจคำว่าสร้างสรร กับคำว่าทำลายอย่างลึกซึ้ง

ไม่ใช่เข้าใจดีนั้นๆ หรือเข้าใจกลับกัน หลงเห็นกงจักรเป็นดอกบัว

เราสร้าง เราสรร ไม่ใช่แค่สร้างสรรค์ที่มี“คอ”การันต์แต่เราสร้างสรรค์ที่ไม่มี“คอ”การันต์ไม่ใช่สร้าง-สร้างสรรค์ที่มี“คอ”การันต์นั้นแปลว่า“สร้าง” ดังนั้นสร้างสรรค์จึงแปลว่า“สร้างฯ” เอาแต่สร้างฯๆ คือสร้างตะพืด โดยไม่“สรร”ไม่เลือกเฟ้นการสร้าง แต่เราใช้ปัญญา“สรร” ใช้วิจารณ์ญาณเลือกสรร พิจารณาให้ชัดเจนก่อนแล้วค่อยสร้าง จะได้ไม่หลงงงจักรเป็นดอกบัว จะใช้อะไรต่ออะไร จะอาศัยอะไร จะลดอะไรจะกำจัดอะไร จะสร้างอะไร ต้องเลือกสรรแล้วจึงสร้าง ดีกว่าสร้างฯๆฯ ไม่เลือกสรรสร้างไม่เลือก สร้างตะพืด กับสร้างอย่างใช้ปัญญาเลือก เราก็เป็นคนอีกชนิดหนึ่ง คนชนิดของเราแน่แหละ เราพัฒนาตัวพวกเราขึ้นไป ให้เป็นคนแบบนี้ มีชีวิตอยู่ในโลกนี้ไป

อาตมาว่าหลักใหญ่ๆ มันก็มีเท่านี้แหละชีวิต เสร็จแล้วเราก็อยู่อย่างไม่ต้องไปเที่ยวได้.โลกโมโหสัน มักมาก-มักหลายอะไร มีอยู่แค่พออาศัยไปอย่างนี้ แล้วก็มีความสุข เสร็จแล้ววันหนึ่งก็ตาย

แต่เราชาวโศกจะมีชีวิตอายุยืนยาว นี่ไม่ใช่พูดเล่น ชีวิตเราจะอายุยืนเพราะว่าเราไม่ต้องทุกข์มาก ไม่เอาพิษมาใส่ตัวมาก สังคมข้างนอก เขาสร้างพิษใส่กันหนักหนาหลายๆๆ ทุกวันๆ

เราไม่มีศัตรูมาก เพราะเราไม่ได้ไปแย่งลาภยศสรรเสริญ แย่งกาม แย่งอัตตา เราไม่ร้อรอนมากเพราะเราไม่ได้โลภด้วยแรงจะเอารวย เพราะเราไม่ได้โกรธด้วยเห็นขัดแย้งแก่งแย่งกับโลกเขา เราไม่มีอะไรอีกยะยะที่มันบั่นทอนให้ชีวิตอายุสั้น ชีวิตเราจะอายุยืนยาว อยู่นานๆก็ไม่ใช่ไร ใช้ไหม ชีวิตคนชั่วร้อยปี สองร้อยปี เป็นได้นะ พวกโศกนี่นะยืนยาวเป็นอายุ ๒๐๐ ปี เอ้อ ก็อยู่ไป เพราะว่าเราไม่ทุกข์ร้อรอนอะไร มันก็อยู่ยาวๆขึ้นไปก็ไม่ใช่ไรแล้วเราก็อยู่อย่างไม่เบียดเบียนด้วย แม้ชีวิตเราจะ

อยู่ยาวเย็น เราก็ไม่ได้อยู่อย่างทำลายหรือว่าอยู่อย่างเบียดเบียน แต่เราอยู่อย่างสร้างสรรค์อยู่อย่างบูรณะอยู่อย่างเป็นผู้ที่ไม่ได้ทำร้ายทำลายอะไร อยู่กันอย่างช่วยโลกช่วยสังคม ช่วยดินน้ำลมไฟ ช่วยธรรมชาติ ช่วยผู้คน ช่วยสอนคนให้จิตใจอย่าทำลาย จิตใจจงเป็นคนสร้างสรรค์ เป็นคนบูรณะ เป็นคนมีจิตพระเจ้าแท้ๆ คือจิตพระเจ้าเป็นจิตของผู้สร้าง เป็นผู้เกื้อกูลช่วยเหลือ เป็นผู้ประทาน **เป็นผู้ให้** ท่านไม่ได้เป็นผู้เอา” **ท่านไม่ได้เป็นผู้ทำลาย ท่านเป็นผู้สร้าง สร้างมาเพื่อให้ เพื่อเกื้อกูลกันและกัน**

เพราะฉะนั้นเราสร้างจิตให้เป็นจิตพระเจ้า จิตสร้าง จิตเอื้อเพื่อเจือจาน เพื่อแผ่ให้ ไม่ใช่จิตทำลาย ไม่ใช่จิตเอา แต่เป็นจิตสร้าง เป็นจิตให้ ต้องพยายามพัฒนาให้เป็นอย่างนี้ให้ได้ เพราะเมื่อเราเป็นจิตพระเจ้าแล้ว เราก็อยู่อย่างพระเจ้าแล้ว ไม่ต้องห่วงหอรอก สบาย สบายเป็นบุญเป็นกุศล เป็นสิ่งดี เป็นสิ่งประเสริฐแล้วพิสูจน์ พิสูจน์ความประเสริฐอันนี้ พิสูจน์คุณค่าของคุณงามความดีชนิดนี้ พิสูจน์กันไป พิสูจน์การเป็น“ผู้สร้าง-ผู้ให้-ใจซื่อสัตย์บริสุทธิ์”

หากพิสูจน์ยังไม่ชัดเจน อายุร้อยปีพิสูจน์ไป ร้อยปียังไม่ชัดเจนก็พิสูจน์ต่อ ทำตนเป็น“ผู้สร้าง-ผู้ให้-ใจซื่อสัตย์บริสุทธิ์”แบบนี้แหละ อยู่ไปอีก อยู่ไปให้ถึง ๒๐๐ ปี อายุ ๒๐๐ ปีอยู่พิสูจน์ความดีนี้ให้ได้ จะรู้จะเห็นเลยว่า ความดีนี้มันมีเหตุปัจจัย ทำให้เราเข้าใจ..เข้าใจว่า ความดีมันเป็นยังงี้เอง เราไม่ทำร้ายทำลายใคร เราไม่เบียดเบียนใคร เรามีแต่เกื้อกูล เรามีแต่สร้างสรรค์ เรามีแต่ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ต้องไปกระด้าง ไม่ต้องไปก้าวร้าว ไม่เอาชนะคะคาน ไม่ต้องไปรุนแรงอะไร กับใครหอรอก ยอมแพ้ว ชีวิตเราอยู่อย่างนี้แหละ เราเป็นคน เรารู้ตามความจริงที่มีคุณธรรมทั่วๆ เราไม่ใช่สัตว์เดรัจฉานเท่านั้น เราเข้าใจลึกลง

เราก็อยู่ของเราไปตามควร เพราะฉะนั้นในระบบสังคมที่มีวัฒนธรรม มีกฎหมาย มีอะไรอื่นอีกก็ตาม มันมีสิ่งของที่ห้อยลึกลงไปในสังคม ถึง ยิ่งไงๆ เขาจะละเมียดวัฒนธรรมเกินไป ละเมียดกฎหมายเกินไป เขาก็ ละเมียดไม่ได้หรอก เขาก็ละเมียดได้ขนาดหนึ่ง ละเมียดกฎหมายเกินการ ละเมียดวัฒนธรรมเกินเหตุ เขาทำไม่ได้หรอก เพราะฉะนั้นเขาก็ทำได้ ชีตหนึ่งแหละ ถึงเขาจะทำสุดขีดเราก็พยายามทนและทำตนให้อยู่ได้ สรุปแล้วถึงอย่างไรก็พออยู่ได้ มันไม่ร้ายไม่แรงจนเกินขั้นดี-อธิษฐาน- ปัญญาของเราหรอก แล้วพิสูจน์ความดีกันว่า ความดีสุดท้ายจริงๆ แล้วนี่ ที่อาตมาบอกแล้วว่า อยู่พิสูจน์ไปจนให้ถึง ๒๐๐ ปีให้ได้นะ คุณจะเห็น จริงเลยว่า ความดีชนะในที่สุด ซึ่งในทางโลกเขาอาจจะเห็นว่า แพ้ เห็นว่า ไม่ดี ถ้าเสียเปรียบ ถ้าขาดทุน ถ้ามีน้อย ถ้าไม่รวย ถ้าไม่หรูหรา ฯลฯ เขาถือว่าแพ้ ถือว่าไม่ดี

ความดีเป็นเรื่องลึกล้ำซับซ้อนสำหรับผู้วิชาหรือยังไม่รู้ แต่ ความดีก็เป็นความจริง ทั้ง**สมมติสังขะ** ทั้ง**ปรมาตถสังขะ** ยิ่งเป็น **ปรมาตถสังขะ** ยิ่งเป็นความจริงที่ทวนกระแสโลก เช่น ความมีมาก ยิ่งไม่ดี มีน้อยถือว่าดี มีน้อยยิ่งเป็นสุข ไม่จำเป็นจะต้องมีมากถึงจะเป็นสุข พระพุทธเจ้าที่ท่านมีสมบัติวัตถุมากหรือมีน้อย (มีน้อย)

พระพุทธเจ้าท่านมีวัตถุเป็นของตัวเองของตัวของคุณน้อยที่สุด ท่านมีความสุข เพราะฉะนั้นความมีน้อยหรือมีมากจึงไม่ใช่เครื่องชี้ความสุข โดย**สังขะขั้นสูง** คือ **ปรมาตถสังขะ** นั้น มีมากนั่นแหละทุกข์ด้วยซ้ำไป กลัวมันจะพร่อง กลัวมันจะหาย กลัวมันจะเสีย กลัวมันจะขาดตกบกพร่อง กลัวคนจะ ทำร้าย กลัวสารพัด อู๊ย เจ้าประคุณเอ๋ย ทุกข์จริงๆ มีสิ่ง กลัวจะเหลือ ๒๔ ครั้ง โอ..แหม...กลัวจะขาดจากสิ่งอะไรยั้งก็ทุกข์ เพราะนั้นถึงบอกว่า มีมากก็ออกจะทุกข์ด้วยซ้ำไป ถ้าเราเองจิตอยู่ที่ศูนย์กลาง ไม่ต้องมีความ

สูญเสียไปเลย จิตอยู่ที่ศูนย์ หมดทุกข์เลย โอ...ไม่ต้องกลัวมันพร่อง มันสูญมันเสีย อย่าไปเป็นหนี้ละ สูญเสียไม่ชอบ ไปเป็นหนี้ก็ ที่นี้ละ เวนอีก เวนานูเวรเลย

เพราะฉะนั้นในโอศกเราอาจมาถึงสอนแล้วสอนอีก อย่าไปเป็นหนี้ ชีวิตเป็นหนี้ทรมาน อย่าไปสร้างหนี้ สร้างหนี้เป็นทุกข์ เห็นได้ชัดเลย เป็นหนี้ไม่ใช่ทุกข์เท่านั้น เป็นหนี้ นำพาให้เกิดความเสื่อมต่ำเลวร้าย ทางจิตวิญญาณอีกนานับประการ ไม่ว่าจะความมั่งง่าย ความดี้อด้าน ความกระด้าง สร้างทุกข์จิต ความคิดมากเล่ห์มากเหลี่ยม หวาดระแวง แล้งน้ำใจ อะไรต่ออะไรก็หนักไม่ถ่วงหรือ ก ทางจิตวิทยาเสียหายเลวร้ายมาก วิจัยกันให้ดีๆ เกิดแล้วจะรู้ว่า ระบบหนี้นี้พาให้คนเลวร้าย ทำให้สังคมเสียหายเดือดร้อนซับซ้อนอย่างยิ่ง คนโอศกต้องไม่สร้างหนี้

อาจมาทำงานด้านศาสนามายากเย็นแสนเข็ญสุดเข็ญ แต่ก็ประสบผลสำเร็จเรื่องนี้ ทั้งหมดหมู่บ้านทั้งชุมชนทั้งหมดของชาวโอศกไม่เป็นหนี้ โดยเฉพาะไม่มีชุมชนชาวโอศกใดเป็นหนี้ธนาคารหรือเป็นหนี้คนภายนอกเลย มีแต่เงิน“หนูน”กันเองบ้างเท่านั้น(“หนูน”คือ เงินที่“เกือหนูน”กันและกันโดยยืมกันชนิดไม่มีดอกเบีย) แล้วอย่าชักดาบละถ้า**เป็นหนูน** (ไม่เรียกว่า “เป็นหนี้”) ธิบใช้คืน หนูนก็คือความเกือกูลกัน เมื่อจำเป็นจริงๆ เราจึงจะเกือ(เราใช้คำว่า“เกือ”แทนคำว่า“กู้”) ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเกือด้วยซ้ำ จะให้กันด้วยความเอื้อเพื่อเจือจานมากกว่า“เกือ” เหมือนพ่อแม่ลูก ที่ให้เงินกันให้ แม่เกือ เราก็ใช้คืนอย่างซื่อสัตย์ นี่เป็นวิธีการของบุญนิยม ส่วนวิธีการของทุนนิยมก็เล่นดอกเบียกันเป็นว่าเล่น โอศกเราไม่เอาแล้ววิธีนั้น เลิก เราไม่เอาอย่างทุนนิยม เราเอาอย่างบุญนิยม จะยืมจะใช้ จะแบ่งกันไป ถ้ายืมก็คืนกัน ถ้าให้กันได้ก็ให้กัน ให้ไม่ใช่ยืม ถ้ายืมก็ต้องคืน ไม่ชักดาบ ผู้ที่ยังต้องให้“ยืม”หรือให้“เกือ”ก็เพราะยัง“ให้”

เลยไม่ได้ ตนเองยังมีความจำเป็นอยู่ ก็ไม่เป็นไร ก็“เก็”กัน
ไม่ต้องมีเรื่องดอกเบ็ย เรื่องผลประโยชน์ที่แสนทุกข์..เล็ก !

เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อว่าเราสามารถที่จะพึ่งตนเองได้ถึงขนาดว่า
ไม่ต้องยืม นอกจากไม่เป็นหนี้ และไม่เป็นหนี้ ไม่ต้องเก็ไม่ต้องมีหนี้
ไม่ต้องมีเงินของคนอื่นมาหนุนอยู่ ไม่ต้องมีเงินหนุนไม่ต้องมีเงินหนี้
พึ่งตนเองรอด มีเหลือ นั่นแหละคือแข็งแรง พึ่งตนเองได้และเหลือ
กินกินกินใช้ส่วนตน จึงมีแต่จะให้คนอื่น ให้ยืม หรือ“ให้”ไปเลย
นี่คือ เก็กุ่กกันอยู่ในระบบบุญนิยม เราก็เก็กันอย่างเป็นสุข มี
มากพอจะให้คนอื่นได้ ก็“ให้”กันไป ให้กันไปเลย แต่ถ้ายัง“ให้”ไม่ได้
ได้แค่มียืมก็ยืมกันไป ก็เก็กันไป นี่คือ สังคมวัฒนธรรมใหม่ของยุคนี้

เพราะงั้นวัฒนธรรมของเราชาวโศกเราก็จะเป็นวัฒนธรรม
ของชาติที่เจริญต่อไปในอนาคตคำว่า“เก็”ว่า“หนุน”ที่ใช้แทนคำว่า“กู้”ว่า
นี้ เราจะเข้าใจว่าความหมายของคำว่าหนี้คืออะไรคำว่าหนุนคืออะไร
อธิบายได้ใหม่ แตกต่างกันไปใหม่ เหมือนกันในแง่ใด นี่คือนัยสำคัญ
ของภาษาที่เรากำหนด เราจะต้องเข้าใจ คำว่า“กู้”กับ“เก็”ต่างกันใหม่
“กู้”คือให้ยืมไปแล้วคิดผลประโยชน์ดอกเบ็ย นั่นเรียกว่าเงินกู้ เงินที่ต้อง
ใช้คืนทั้งดอกทั้งต้นนี้ชื่อว่าเงิน“หนี้” แต่ถ้าให้ยืมไปโดยไม่ต้องคิด
ผลประโยชน์ดอกเบ็ยอะไร ยืมไปแล้ว แล้วก็ผ่อนคืนมาใช้คืนมาใช้
ไม่ต้องเสียดอกเบ็ยอะไรกัน เป็นเงิน“เก็” เงินที่ค้างอยู่นี้ก็ชื่อว่า
เงิน“หนุน” ไม่เรียกว่า“หนี้” ยังงี้เป็นต้น ภาษา ๒ คำนี้ เป็นภาษาที่
ชาวโศกใช้สื่อกันในหมู่ ที่จะใช้ต่อไปในอนาคต ในความหมายของ
ภาษาไทย ก็เรียกว่าภาษาไทยมันงอกงามขึ้นมา เราหยิบมาใช้ ใ้
พฤติกรรมอย่างนี้ พฤติกรรมเก็ พฤติกรรมเป็นเงินหนุน ความหมาย
ของมันมี พจนานุกรมจะบันทึกลงไปหรือไม่ แต่ถ้าความจริงยังมีจริง

ต่อไป ลังคมก็ใช้ในความหมายชนิดนี้แบบนี้ และมีคนใช้จริงไหมจริง อย่างน้อยก็ติดตลาดชาวอโศก ตลาดชาวอโศกชุมชนชาวอโศก เขาใช้กันนะ **เก็**เงินกัน เสร็จแล้วเรายังติดเงิน**หนุน**อยู่ ยิ่งคืนไม่หมดอะไรก็ว่ากันไป อย่างงี้เป็นต้น มันก็เป็นภาษาที่เราใช้เป็นภาษาไทย ในความหมายที่ใช้สื่อกันจริง เป็นภาษาที่เกิดมาใช้อีกในความหมายใหม่ อย่างนี้มันเป็นความจริงของภาษา แม้แต่ภาษาสแลงที่มันเกิด ลังคมนั้นยังรับรู้ที่อยู่เขาก็ยังใช้กันไป ถ้าไม่รับมันก็หาย

เช่น ภาษาคำไทยคำว่า“ซึ้น”ในภาษาโบราณ ซึ้นแปลว่าคู่จับคู่รัก ต่อมาคำว่า“ซึ้น”มาเป็นคำว่า“แฟน” คำว่าซึ้นก็หายไป เด็กๆไม่รู้จักแล้ว ไม่รู้แล้วใช้ใหม่คำว่าซึ้นนะมันแปลว่าอะไร เด็กไม่รู้เรื่องแล้ว หายไปแล้ว แต่ไทยเคยใช้เป็นภาษาคนรุ่นก่อนใช้มีความหมายว่าคู่รัก“ซึ้น”ก็คือ“แฟน” คำว่า“แฟน”เกิดมาแทน“ซึ้น” มาถึงวันนี้ คำว่า“กิ๊ก”เกิดงอกใหม่ซึ้นมาอีกแล้ว เอ...ไอ้กิ๊กนี่มันแคไหน มันกินลึกแคไหนอาตมาก็ไม่รู้ล่ะนะ แต่เอาเถอะมันก็เป็นเรื่องผู้หญิงผู้ชายที่เขาเพิ่มขึ้นมาอีกคำหนึ่ง มันจะมีความหมายมากกว่ากันกับคำว่าแฟนเฉยๆ โดยนัยะความหมายที่เติมขึ้นมา จะมากกว่ากัน น้อยกว่ากัน ต่างกัน มีความต่างเล็กๆน้อยๆ กันก็เป็นที่ได้ ยิ่งงี้เป็นต้น มันก็คือภาษา ที่จะเกิดใช้สื่อกันในมนุษย์แล้วก็รู้กัน พูดคำนี้ப்பเข้าใจโดยปริยายเข้าใจไปเลยว่า โอ้..มันมีความหมายอย่างนี้ๆนะ มากน้อยก็แล้วแต่ใครจะเข้าใจ แล้วก็สมมุติกันยึดถือกันว่าเป็นยั้งงี้ละ เป็นต้น

เพราะงั้นคำว่าเก็ คำว่าหนุน ก็ตาม แล้วมาใช้ในความหมาย ยั้งงี้ มันก็เกิดมาได้ แล้วเราก็ใช้กันจริง เราไม่ได้ใช้เล่น ใช้สื่อกันได้ ดีไม่ดีใช้เป็นภาษาเขียนสัญญาเป็นนิตินัยได้เลย ถ้ารับรองกันจริงแล้วก็ใช้กับนิตินัยได้เลย

อยู่กับโลกเขาอย่าง “มีอำนาจเหนือกิเลส”

คำว่า *บุญนิยม* คำว่า *อาริยะ* ยังยังเป็นต้น มันก็เกิดขึ้นมา เพราะฉะนั้นเขาก็ยังไม่บันทึก อย่าวว่าแต่บันทึกเลย ในพรรคเพื่อฟ้าดินเขียนธรรมนูญของพรรคส่ง กกต. มีคำว่า *อาริยะ* กกต. ตรวจว่าคำนี้ไม่มีในพจนานุกรม ไม่รู้ความหมาย สื่อกันไม่ได้ ไม่ให้ใช้ คำนี้ใช้ไม่ได้ เราบอกว่าใช้ได้ อาริยะนี้เกิดขึ้นมาแทนอริยะ อริยะหรืออารยะที่จริงแต่เดิมความหมายเดียวกันในทางศาสนา แต่เดี๋ยวนี้ความเข้าใจของคนส่วนใหญ่เข้าใจสาระแท้ของ“อริยะ”ผิดเพี้ยนไปแล้วเราจึงขอใช้“อาริยะ”ขึ้นแทน แต่ทาง กกต. ก็ไม่ยอม ตกลงไม่ให้เราใช้ ต้องให้เราใช้คำว่า อริยะ เราก็จำน ในธรรมนูญพรรคจึงจำต้องใช้คำว่า อริยะ

เราจะเอา“อาริยะ”ใช้ในความหมายที่เราหมาย เขาก็ไม่ยอม เขาบอกว่าใช้ไม่ได้ เราบอกว่า“อาริยะ”มีความหมายต่างจาก“อริยะ”ที่คนเดี๋ยวนี้เข้าใจกัน แต่“อาริยะ”มีนัยสำคัญต่างไปจากความเข้าใจ“อริยะ”สมัยนี้แล้ว มีความหมายที่เราอธิบายได้ว่าอริยะ ตอนนั้นคนส่วนใหญ่เกือบทั่วไปเข้าใจเพี้ยนออกไปจากสัจจะแล้ว มันเพี้ยนไปหาความหมายว่า คนที่มีคุณสมบัติเป็นอริยะนั้น จะเป็น คนมีอำนาจ มีฤทธิ์ปลุกเสกวัตถุมงคล มีอำนาจฤทธิ์เดชทางอิทธิปาฏิหาริย์ มีฤทธิ์อาเทศนาปาฏิหาริย์ เก่งทางไสยศาสตร์อะไรอย่างนี้ ซึ่งมันเพี้ยนไปจากความหมายแท้ของพุทธ มันไม่ใช่“อริยะเดิม”ของพุทธแล้ว อันนั้นเป็นเดรัจฉานวิชา “อาริยะ”ของพระพุทธเจ้าจริงๆไม่มีเดรัจฉานวิชา เราก็เลยบอกว่าขอใช้“อาริยะ”เถอะ เขาก็ไม่ยอม

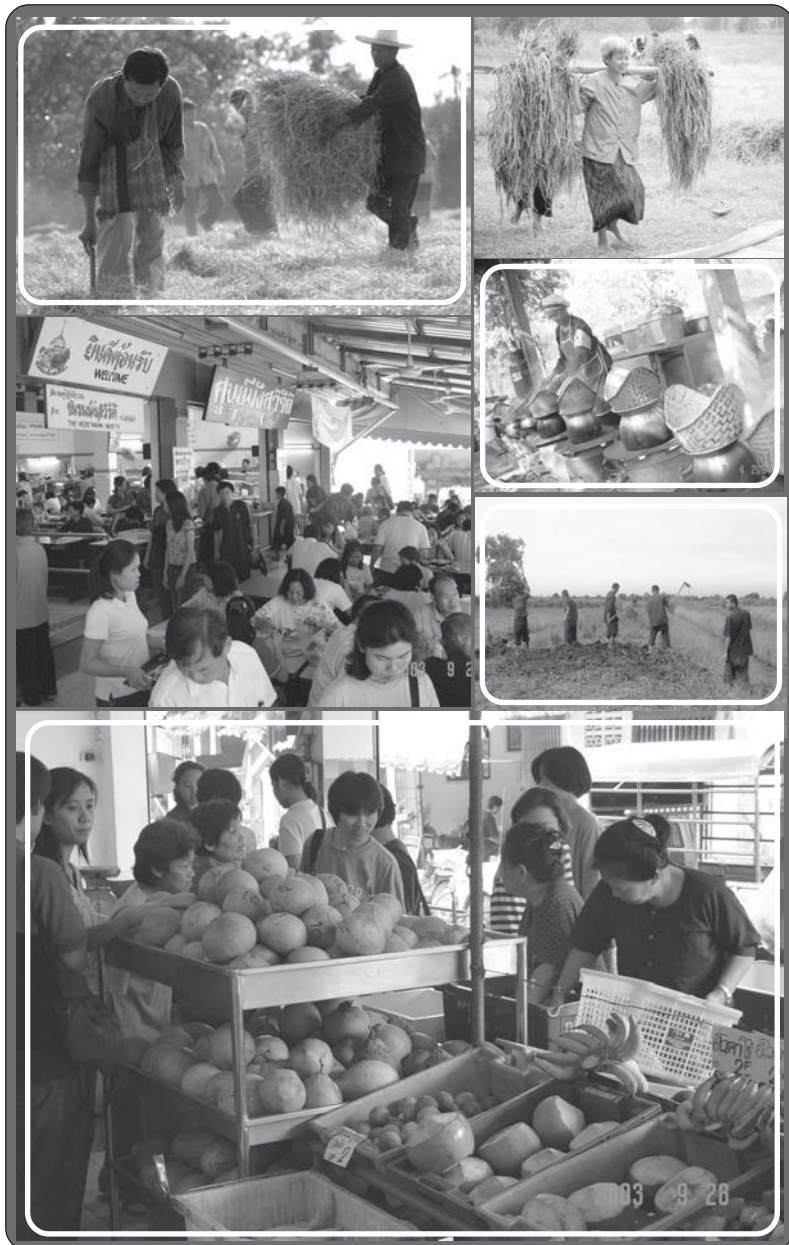
ตอนนั้นคิดไม่ทัน อาตมาเลยไม่ได้แย้ง คำว่า“อาริยะ”เขาบอกไม่รู้จักกันในสังคม ไม่มีในภาษาไทย อาตมาบอกว่ามีในภาษาไทย

แต่พจนานุกรมตกหล่นต่างหาก เก็บบันทึกไม่หมด คำว่า“อาริยะ”มี เช่น พระศรีอาริย์-ศรีอาริยะ ศรีอาริยะเมตไตรโย..โง เคยได้ยินไหม ต้องถามเขา แน่นอนคนที่มีความรู้นี้ต้องเคยได้ยิน ไม่ใช่คนชาติอื่น นี่คนไทยนะ พระศรีอาริย์ เคยได้ยินไหม เอ้า..อาริย์ก็อาริยะนั่นแหละ แต่การันต์ตัว-ยอัยักษ์ ออกเสียงว่า สี-อาณ ก็คือคำว่า “อาริยะ” นี่แหละ แต่ทำไมว่าไม่มี คำว่า อาริยะ คนไทยก็มีอยู่นี่ไง ใช้อยู่

เพราะฉะนั้นจะบอกว่าภาษาไทยไม่มี ก็นี้ไง ถ้าไม่มีแล้วทำไมใช้ ก็พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเองนั่นแหละตกหล่น เก็บคำไม่หมด บกพร่อง พจนานุกรมฉบับอื่นเขายังมีเลย ราชบัณฑิตยสถานบกพร่อง ใช่มั้ย คำนี้ในสังคมไทยมีใช้ไหม คุณเก็บไม่ครบ คุณต่างหากตกหล่น ทำให้คนไทยเสียประโยชน์ ตอนนั้นเราไม่ได้แย้งเพราะคิดไม่ทันจริง..ถ้าคิดทันนี่ คำว่าอาริยะนี่ไม่ได้เอาออกจากธรรมนูญของพรรค เพื่อฟ้าดินหรอก คิดไม่ทันตอนนั้น ท้วงไม่ทันเลยต้องยอมแพ้กกต. ต้องยอมเปลี่ยนอาริยะ เป็นคำว่า อริยะ

นี่ยกตัวอย่างให้ฟังเรื่องของภาษา ภาษามันมีความหมายลึกซึ้ง และตรงเนื้อแท้มากขึ้นๆ จริงๆอันนี้อาตมาอวดตัวเองสู่พวกเราฟัง ไปอวดที่อื่นไม่ได้เดี๋ยวเขาอ้ากแตก อวดให้พวกเราฟัง ใครจะอ้ากมั่ง หมั่นไส้ไหม หมั่นไส้หรือ ไม่อ้าก ใช้ได้นะ เพราะฉะนั้นเราศึกษา ฝึกฝน ใช้ชีวิตที่เกิดมา มีอาการ ๓๒ มีทุกอย่างอาการในร่างกายของเรา แม้กระทั่งที่สุดมันเป็นอุปการณ์ในการที่จะทำให้ชีวิตนี้พัฒนาเจริญ เรียกว่า อาการ ๓๒ ตับไตไส้พุงมาจนกระทั่งถึงน้ำเลือดน้ำดีน้ำหนอง พลังงานทางเลือดลม ต่างๆเรียกว่าอาการครบ ๓๒ แล้วก็มารวมกัน เพื่อที่จะมาทำงาน ให้เกิดปัญญาให้เกิดความรู้ เมื่อมีองค์ประกอบ ๓๒ ครบ แล้วเราก็มีชีวิตช่วยให้เกิดปัญญาของเรา เราก็ฝึกฝนเรียนรู้อ

ใช้ปัญญาขึ้นมาได้ แล้วใช้ปัญญานี้นำพาชีวิต สร้างสรรทำงาน มีชีวิตอยู่ในสังคมเกี่ยวข้องกับคน เกี่ยวข้องทั้งนิเวศวิทยา เกี่ยวข้องกับดินน้ำ ลมไฟป่าเขาลำเนาไพร เกี่ยวทั้งอากาศอุณหภูมิ เกี่ยวทั้งอะไรต่าง ๆ นานา อยู่ในโลกละ และเราก็ทำงานร่วมกับสิ่งเหล่านี้ อย่างเป็นผู้**สร้างสรรค์** ไม่ใช่เอาแต่**สร้าง..สร้าง** (สรรค์) เท่านั้น ต้อง“สรร”(เลือกคัด)ด้วย

เป็นผู้**“สร้างสรรค์”** ใช้ศัพท์คำนี้เลย คือ “สร้างสรรค์”ชนิดที่คำว่า “สรร”ไม่มี“ค”การันต์ **สร้าง**อย่างมีการ**“สรร”**ที่แปลว่า *เลือก, คัด*

ไม่ใช่**สร้าง**แล้วก็**“สรรค์”**ที่แปลว่า “สร้าง” ซ้ำอยู่กับคำแรก ซึ่งทำให้**“สร้างสรรค์”** แปลว่า *สร้างแล้วก็สร้าง* ตะพีตไปเท่านั้น

แต่คำว่า “สร้างสรรค์” นั้น **“สร้าง”**ด้วย**“สรร”**ด้วย คือ **“เลือก”**ด้วย **“คัด”**ด้วย มีการคัดสรรสิ่งที่จะสร้าง เลือกสร้างสิ่งที่ไม่เป็นโทษไม่เป็นบาป สิ่งที่เป็นโทษเป็นบาปเราไม่สร้าง เราก็เป็นคนที่ไม่มีบาปแล้ว เพราะเราอยู่อย่าง**สร้างสรรค์** คือเลือกให้ดีให้แน่ชัดก่อนสร้างว่า ที่จะสร้างนี้ ต้องเป็นประโยชน์มีคุณค่าจริง ๆ นะ เป็นกุศลแท้ แล้วค่อยสร้าง เราจึงไม่ใช่ผู้สร้างที่สร้างตามแต่“อวิชชา”บงการเหมือนผู้ที่สร้างตามแรงกิเลส แต่เราสร้างคัดเลือกด้วย“วิชชา”

งานอบายมุข งานมอมเมา เป็นต้น เราไม่สร้าง สร้างแต่งงานที่เป็น **“อนวัชชะ”** (งานที่ไม่ดีมีโทษ) โทษอันจะเกิดแก่สังคมจึงน้อยหรือไม่มี

สูงกว่านั้นไปอีก ก็คือ สร้างสรรแล้ว**ไม่สะสม** (อปจยะ) ไม่ว่าจะวัตถุหรือรูปธรรมก็ไม่สะสม โดยเฉพาะกองกิเลส ก็ไม่สะสม ไม่เอามาเป็นของเรา (อัตตนิยา) **ไม่สำคัญมันหมาย** (น มัญญติ) **ว่าเป็นเรา** (อัตตา) ได้อีกด้วย สร้างสรรแล้วเราก็สละ ก็วางก็ปล่อย สร้างสรรแล้วเราก็แจกจ่ายแจกจ่ายแล้วเราก็เพียงอาศัยกินอาศัยใช้อาศัยเป็นอยู่ในชีวิต อย่างมักน้อย-สันโดษเท่านั้น และไม่ยึดว่า “เป็นเรา-เป็นของเรา” ตาม

หลักธรรมพระพุทธเจ้า

เช่น เรากำลังพัฒนาชีวิตพวกเราให้แต่ละ ให้เป็นคนมีชีวิตอยู่ร่วมกับหมู่ที่เป็น“สาธารณโภคี” มีของส่วนกลางใช้ด้วยกัน กินด้วยกัน เราไม่ต้องยึดเป็นเจ้าของเราเลยแล้วเราก็อาศัยกินใช้อยู่อย่างนี้แหละ แม้มีมากก็พยายามใช้น้อยให้พอเหมาะพอควร ถึงจะมีมากก็ไม่ใช้มีมากแล้วจะใช้มากให้มันเปลืองๆพลาญๆ เราก็พยายามใช้น้อยอยู่ดี ประโยชน์สูงสุดประหยัดสุดให้ได้ เราใช้น้อยให้ได้ ให้เป็นประโยชน์สูงสุดโดยประหยัดที่สุด ประโยชน์สูงสุดประหยัดสุด แต่ถึงอย่างไรอุดมคติของเราก็คือ ไม่สะสม สะละออกให้มากอยู่แล้ว

“ประโยชน์สูง-ประหยัดสุด”คือหลักคิดที่เป็นชีวิตปฏิบัติ ชีตที่ใช้ในการพิจารณาตัดสิน ผักผ่อนปฏิบัติให้ได้ตามนั้น แต่ละบุคคลใช้ปัญญาว่าทำอย่างนี้ประโยชน์สูงที่สุด โดยประหยัดได้แค่นี้แหละประหยัดสุดแล้ว ประหยัดไม่ได้มากกว่านี้แล้ว ดีที่สุดแล้ว นี่คือชีวิตในการปฏิบัติ เป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานในทุกการประพฤติ แล้วเราก็ทำไป ชีวิตของคนเราสามารถที่จะเรียนรู้แล้วก็ประพฤติหัด ผักผ่อนไปอย่างนี้ชีวิตจะเจริญสูงขึ้นๆ ตนก็จะประหยัดได้ยิ่งขึ้นๆ ประโยชน์แก่ผู้อื่นก็จะเพิ่มขึ้นๆๆๆ เพราะจะมีเหลือมีเกินให้สละได้มากขึ้นๆๆ

ชีวิตก็น่าอยู่ เพราะเราเป็นคนมีประโยชน์ต่อโลกต่อสังคม ได้สร้างสรรค์ เลี้ยงสละ สุข สังคมควรมีคนที่มีคุณค่าแบบนี้อยู่ในสังคม อาตมาตั้งใจจะมีชีวิตอยู่ให้ยาวนานถึง ๑๕๑ ปี ไม่ใช่อยากจะอยู่ไปเพื่อเสวยลาภยศสรรเสริญ แล้วก็มีความสุขเพราะได้เสพลย์รูป-รส-กลิ่น-เสียง-สัมผัสกายสมใจ บำเรออัตตา แล้วมีความสุขเป็น“สุขัลลิกะ” ก็เลยหลงติดหลงเสพกันอยู่อย่างที่ชาวโลกเขาเป็นกัน

(เจตสิกที่ดำริมากขึ้นจาก“ตักกะ”แต่ยังไม่เต็มที่เป็นความนึกคิดรวบยอด) และ “มุกุฏฐาตุ” (จิตหัวอ่อน) ของเราก็จะเก่งขึ้นๆกระทั่งสามารถหยั่งรู้เจตสิกได้ตั้งแต่เป็นความเริ่มดำริ(ตักกะ) ซึ่งเป็นอาการของจิตที่เป็น“ตัวเริ่มตัวแรกของการดำริ” จาก“ความดำริ”(ตักกะ)นี้ก็ปรุงแต่งตัวเองจัดขึ้นเป็น“วิตักกะ”(เจตสิกที่ดำรินั้นปรุงแต่งตัวตนขึ้นๆ) แล้วก็ปรุงตัวเองจนกระทั่งเป็นความคิดรวบยอด(สังกัปปะ)ที่เต็มสภาพ

นั่นคือ มุกุฏฐ (จิตหัวอ่อน) ของเราก็จะมีประสิทธิภาพหรือมีอินทรีย์สูงขึ้นจนสามารถรู้ทันความละเอียดของจุดเริ่ม“สังกัปปะ”

เช่น เจตสิกที่เรียกว่า“สังกัปปะ”นั้นมันได้เริ่มดำริกระทั่งพัฒนาตัวตนมาเป็น“ตัวตน”ใหญ่โตจาก“ความเริ่มดำริ”(ตักกะ) แล้วก็มีการสั่งหรือมีความเป็นตัวตนโตขึ้นๆจนผ่านเลยความเป็น“วิตักกะ”ไปกระทั่งเต็มรูปเป็น“สังกัปปะ”(ความนึกคิดรวมยอด)

พลังงาน“ความนึกคิด”นี้เป็นธาตุละเอียดที่ดำริอยู่ในจิต เมื่อเริ่มดำริแล้วก็ปรุงในจิตตนเองเพิ่มความดำริขึ้นตามลำดับๆจนความดำรินั้นมีกำลังครบ“ความพยายาม”เป็นเจตสิกที่มี“กำลังแห่งความมุ่งหมายเต็มที่ จะดำเนินไป”(มโนสังฺกเจตนา) ซึ่งมีความละเอียดลึกซึ้งยิ่งนักตั้งแต่“อาร์พกฐาตุ(ริเริ่ม)-อาร์มกฐาตุ(รำพึงเพียร)-นิกกมฐาตุ(เพียรก้าวหน้าขึ้น)”แล้วจึงเพิ่มกำลังเป็น“ปรักกมฐาตุ”(เพียรบากบั่น) เราจะต้องอ่านให้รู้อาการของเจตสิกพวกนี้เราจะต้องอ่านเล็กๆน้อยๆละเอียดลออที่ใช้ภาษาเรียกมันตามภาษาบาลีที่มี ๗ คำ จากความเป็นธาตุแห่ง“ความดำริ”เพิ่มพลังงานของจิตมาเรื่อยๆ จาก“อาร์พกฐาตุ(ริเริ่ม)-อาร์มกฐาตุ (รำพึงเพียร)-นิกกมฐาตุ(เพียรก้าวหน้าขึ้น)” และ“ปรักกมฐาตุ”(เพียรบากบั่น)

แล้วจึงโตขึ้นเป็น“ถามฐาตุ”(พลังเพียรที่ตกผลึกเป็นกลุ่มกำลัง) จากนั้นก็ก้าวขึ้นๆเป็น“ธิตฐาตุ”(พลังเพียรมีความตั้งมั่น) มันตั้งกรม

ตั้งกองที่เดียว เป็นกองพลังเต็มหน้าที่ ครบสุดก็เป็น“อุปกมธธาตุ” (ความเพียรที่สมบูรณ์เป็นความพยายาม)เต็มรูปของจิตที่พยายาม ยิ่งออกจากแฉ่งเลย เราจะรู้อาการของพลังงานพวกนี้อย่างรู้จักู้แจ้งรู้จริง ที่อาตมาแปลความหมายคำภาษาบาลีที่พูดเมื่อก็ทั้งหมด ตั้งแต่ อารัมภธาตุ-อารัมภธาตุ..ครบทั้ง ๗ ธาตุนั้น อาตมาเข้าใจบาฬีพวกนี้ โดยสภาวะ แล้วเอามาอธิบายให้พวกเราฟัง ยกตัวอย่างนั้นนี้ ใครฟัง เข้าใจรับได้ก็โอ...ยังงี้หรือ ใครยังรับไม่ได้ ยังเข้าใจไม่ได้..ก็ไม่เป็นไร ฟังไว้ก่อน ผู้เข้าใจรับได้แล้วเอาไปอ่านตัวเอง ไปเรียนรู้ตัวเอง อ้อ.. อย่างนี้เองอารัมภธาตุ อย่างนี้เองอารัมภธาตุ อย่างนี้เองนิกมธธาตุ ยังงี้เองปรักกมธธาตุ ก็จะมี อ้อ..ยังงี้เอง ไปจนถึงครบอุปกมธธาตุ ธาตุพยายาม ธาตุพลังงานที่มันจะออกจากแฉ่งทำงานที่เดียว

อ้อ..อย่างนี้เอง คุณก็จะรู้ธาตุแห่งความพยายาม ที่มันเริ่มต้น จนกระทั่งมันเป็น“ตัวพยายาม”วิ่งทำงานเลย

พอมันเริ่มเป็นดำริ ต่อไปดำริมันก็โตขึ้น แล้วสุดท้ายดำริมันจะมีพลังเป็นตัวอุปกมธธาตุ-ตัวพยายามดำริแล้วมันพยายามเพิ่มขึ้นแล้วจะเป็นวิตรรกะพอเป็นสังกัปปะ กำลังจะเต็มด้วยอุปกมธธาตุ แล้วมันกำลังจะเป็นธาตุ ที่จะปล่อยมือปั๊บ ลั่นโกแป้วไปเลย วิ่งไปทำงานเลย แรงเท่าไหร่เบาเท่าไหร่ ก็จะมีเท่าที่มัน ตั้งได้ของใครของมัน นี่คือพลังงานทางจิต พลังงานแท้ๆเลย อ่านอาการ อ่านสภาวะได้ คนมีตาทิพย์ ก็จะหัดเรียนรู้อย่างที่อาตมาเอาคำสอนของพระพุทธเจ้ามาอธิบายให้ฟัง

เพราะฉะนั้นถ้าเรียนรู้สังกัปปะ ที่มีลักษณะ ๗ อย่าง ตรรกะ- วิตรรกะ-สังกัปปะ-อัปปนา-พยัปปนา-เจตโส อภินิโรปนา- วจีสังขารา(พระไตรปิฎก เล่ม ๑๔ ข้อ ๒๖๓) ๗ ภาษาบาลีนี้ ๗ คำนี้ เราก็จะมีตาทิพย์รู้ว่ามันมีหรือไม่มีในตัวเรา อ้อ..นี่มันเริ่มตรรกะ เป็นอย่างนี้

ถ้าเก่งถึงขนาดละเอียดแล้วจับทันจับไม่ทันตั้งแต่สังกับปะนี่มันดำริ
นึกคิดแล้ว มันเป็นเรื่องแล้ว ปຽงแล้วเรื่องนั้นเรื่องนี้ นี่มันจะไปยัง
แล้ว เพราะมันสังกับปะที่มันปຽงเต็มรูป ก็เป็นวจีสังขาร วจีสังขารนี้เป็น
สังขารจิตนะ เป็นการปຽงแต่งเต็มรูปแล้วอยู่ในจิต ยังไม่ใช่สังขารกาย
ภายนอก ยังไม่ได้พูดออกมาเป็นวจีกรรม จะบวกด้วยโทษหรือบวกด้วย
โลภะ บวกด้วยราคะอะไรก็ตาม เป็นสังขารแล้ว อยู่ภายในจิต ยังไม่
ออกมาเป็นกรรมภายนอก ยังไม่เป็นวจีกรรม ยังไม่เป็นกายกรรม
เท่านั้น เป็นแค่กรรมอยู่ในใจ เรียกว่า“วจีสังขาร”ที่อยู่ในใจ เราก็จะรู้
อาการของจิตที่มันเป็นสภาวะว่าอ้อ..นี่เราปຽงอย่างนี้เป็นสังขารแล้วนะ
นอกจากจะดำริปຽงพร้อมที่จะยิงออกจากแล่งแล้วนะ เป็นอุปัทภมธาตุ
สมบูรณ์แบบแล้วนะ เราจะอ่านสภาวะพวกนี้ออก นี่เรียนรู้ฝึกฝนไป
แล้ว คุณก็จะเป็นไปได้อย่างที่อาตมาว่า

อาตมาเอามาขยายความนี้ อธิบายให้เห็นสภาวะตามความมีจริง
เป็นจริงของมันให้ชัดเจน แล้วเราก็ต้องฝึกฝนไปเรียนรู้อ้อ..ภาษา
ท่านบอกว่ายังงี้มันยังงี้มันขนาดนี้ๆ นี่คือปรมาัตถธรรมของพระพุทธเจ้า
ภาษาบอกอาการต่างๆของจิตวิญญาน อธิบายภาวะของจิตวิญญาน
ให้เราเข้าใจ แล้วเอาไปฝึกฝนให้เกิดให้รู้เรื่องจิตวิญญาน เมื่อเราเรียนรู้อ
ทางจิตวิญญานนี้สำเร็จ มีปัญญารู้จักมันเจ้าพวกนี้เราก็จัดการกับมันได้
มีวิธีทางจิตทำให้มันตาย อกุศลจิตตาย จิตแท้ก็เกิด จึงทำงานด้วยจิตที่
เป็นกุศลเท่านั้น เป็นคุณสมบัติสูงสุดแห่งจิตวิญญานเลย จิตวิญญาน
ได้ดีแล้ว ก็เลศตายหมดจากจิตวิญญานเราแล้ว มันหมดอำนาจ
ครอบครองสั่งการเราแล้ว เราเป็นเจ้าของจิตวิญญานเราเองแล้ว มันเป็น
อำนาจชั่ว จิตเราจึงหมดอำนาจชั่วสนิทแล้ว เป็นสุดยอด นี่คือพระเจ้า
คือจิตวิญญานบริสุทธิ์ สุดยอดเลย

นี่มันต้องฝึกจิตอย่างนี้ **นี่เป็นนัยสำคัญ** เพราะว่าเรามาเรียนรู้ด้วยวิธีของพระพุทธเจ้านี้ เมื่อเราฝึกจิตแบบสลิมาทำสมาธิตามวิธีนี้แล้ว จิตที่ฝึกแบบนี้ก็จะเจริญจะประเสริฐแบบนี้ จะสำเร็จด้วยการปฏิบัติแบบนี้ พระพุทธเจ้าตรัสไว้อย่างสำคัญว่า จิตนี้เป็นประธาน *มโนบุพพังคมา ัมมา มโนเสฏฐา มโนเมยา* ดังนั้น วิธีของพระพุทธเจ้าที่ปฏิบัติ“สัมมาสมาธิ”โดยการปฏิบัติมรรค ๗ องค์ตามพระพุทธเจ้าสอนนี้ จิตเราจึงได้ฝึกในชีวิตปกติที่เป็นอยู่เกี่ยวข้องกับสังคมตามปกติจิตมีการฝึกมีการรู้จักสังคมเหมือนคนทั่วไปทั้งหลายที่เราารู้จักสังคมสามัญ แต่จิตเราจะรู้พิเศษลึกซึ้งในความผิดความถูก ความชั่วความดี ความไม่ควร ความควรความไม่จริงความจริงของสังคมได้ดีได้ชัดได้เก่งได้จริงกว่าคนที่ไม่ได้ฝึกแบบนี้แน่นอนเห็นไหม ทั้งๆที่อยู่ในสังคมปกติด้วยกันนี้แหละ แต่การฝึกแบบนี้มีการฝึกจิตให้ตนรู้จักกิเลสที่เกิดในใจเราจริงหลุดๆและฝึกกำจัดกิเลสทันทีในขณะที่มันเกิดจริง มันจึงรู้จักรู้แจ้งรู้จริงกิเลสจริงของเราด้วย รู้จักกรรมกิริยาด้วย รู้จักทุกอย่างที่เราเป็นอยู่กับสังคมด้วย และกำจัดกิเลสถูกตัวมันจริงไปด้วย ทำให้กิเลสลดได้หรือเหลือเท่าไรก็รู้แจ้งเห็นจริงของตน กิเลสหมดก็รู้แจ้งเห็นจริง กรรมกิริยาความประพฤติของเราก็ได้รับการปรับไปพร้อมๆกับเหตุการณ์ทุกเหตุการณ์ด้วยกรรมหรือการกระทำทุกอริยาบถของเราจึงดีขึ้นเหมาะสมขึ้นอย่างมีสติสัมปชัญญะปัญญาจริงๆ(กัมมณียา,กัมมัฏฐา) เราก็เจริญไปด้วย และสังคมที่มีเราปฏิบัติดีปฏิบัติชอบซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ก็ได้รับความเจริญไปพร้อมๆกัน ถ้าคนทั้งหลายในสังคมปฏิบัติด้วยทฤษฎีมรรคองค์ ๘ นี้สัมมาทิฐิ สังคมก็ต้องเจริญอย่างวิเศษแน่นอน

เพราะฉะนั้นในสังคมที่เราปฏิบัติเยี่ยงนี้ ก็จะเป็นสังคมที่ไม่
 หยาบคาย ไม่รุนแรง ไม่แย่งชิงมาแกง ไม่เต็มไปด้วยกิเลส เพราะ
 มีแต่กิเลสจะลดๆๆๆ จึงไม่ใช่สังคมที่มีแต่ต่างคนต่างก็ละเลง
 กรรมกริยาด้วยอำนาจกิเลสบงการออกมาเต็มสังคม ไม่ใช่สังคมที่มีแต่
 กิเลสจะโตจะมากขึ้นๆๆๆๆ เพราะทฤษฎีพระพุทธเจ้าเน้นฝึกตนลดกิเลส
 ถูกตัวตนจริง รู้แจ้งเห็นจริง กิเลสหมดจริงเป็นวิทยาศาสตร์ทางจิต
 ผู้ปฏิบัติจึงมักน้อยสันโดษได้จริง สุขทุกข์ของเราที่ไม่ต้องบำเรอกิเลส
 อีกล้ำ โดยจิตเป็นสัมมาสมาธิที่แข็งแรงตั้งมั่นถาวรยั่งยืน อยู่กับโลก
 เขาอย่าง **“มีอำนาจเหนือกิเลส”**ที่มั่นเป็นนายคนนั้นๆได้แล้วจริงถาวร
 เพราะว่ามีกิเลสตัวนั้นๆดับสนิทถาวรยั่งยืนเป็นวิทยาศาสตร์จริง ผู้บรรลุเอง
 จะมีญาณหรือความรู้แจ้งจริงของตนอย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง ไม่ใช่เดา
 ไม่ใช่คาดคะเน ไม่ใช่สร้าง“รูปความสว่างจ้า”มาหลงว่าเป็นแดนนิพพาน
 ไม่ใช่สร้าง“รูปใสๆ”เป็นแดนนิพพาน ไม่ใช่สร้าง“รูป”อย่างนั้น หรือ
 “อรูปร่าง”นี้ ว่าเป็นสภาพนิพพาน หรือเหมาเอาอารมณ์แบบนั้นแบบนี้
 มาเป็นสิ่งแทนสภาวะนิพพาน แต่จะรู้แจ้งเห็นจริง“ตัวกิเลสระคะ-กิเลส
 โทสะ”เป็นต้นจริงๆ และปฏิบัติแล้ว ลดกิเลสได้ ดับกิเลสได้ และปฏิบัติ
 ทบทวนจนกิเลสดับสนิทไม่กลับมาเริบอีก(อสังกุปปัง)ถาวรยั่งยืน(ธฺวัง)
 ได้จริงอย่างรู้แจ้งเห็นจริงด้วย“ญาณทัสสนะ”หรือ“วิชชาละ” กิเลสดับแล้ว
 มีอารมณ์ยังไง เขาเรียกว่าสุข เอ้อ..“สุข”สงบแบบพุทธเราก็สัมผัส
 รสนั้นๆเป็นอย่างนี้ๆ มัน“รู้-ตื่น-เบิกบาน”ยังไง โดยไม่ต้องนั่งนิ่งเสียบ
 อยู่แต่ในภวังค์เท่านั้น แต่ลืมหัดตื่นๆรู้อะไรต่ออะไรในขณะที่ตามหา
 จมูกลิ้นกายใจตามปกติคนเป็นๆนี้แหละ ก็รู้“รสวิมุตติ”นั้นๆของตนได้ว่า
 รสแห่งความ“สงบแบบพุทธ”(ปรมมังสุขัง=นิพพาน)ชนิดนี้เป็นอย่างไร

เช่น ถ้าจิตของเราที่มีอารมณ์เบิกบาน นี่คุณว่าเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ อารมณ์เบิกบานเป็นสุขหรือเป็นทุกข์(สุขค่ะ) ทำไม่ตบงอมแถมๆ ไม่ค่อยจะชัดเลยไม่แน่ใจหรือไงเอ.. อารมณ์เบิกบานเป็นสุขหรือเป็นทุกข์นี่ไม่รู้แน่ ตายเลยนะ อาตมาไม่รู้จะสอนยังไงแล้ว ขนาดอารมณ์เบิกบานนี้ ยังบอกไม่ได้ บอกไม่ถูก เอ...อารมณ์เบิกบานนี่มันสุขหรือมันทุกข์หว่า ถ้าแค่นี้ไม่รู้ที่อาตมาว่าสอนต่อไปตายฟรีแน่ๆ เพราะงั้นถ้าเราอ่านจิตของเราออกว่า เออ..อารมณ์เบิกบานเป็นยังไง เราก็ได้อารมณ์เบิกบานแล้ว เพราะเหตุแห่งความเศร้าหมองมันตายไปจากจิตใจ มันก็มีอารมณ์เบิกบานว่าเริงเสมอ อารมณ์เศร้าหมอง อารมณ์อัปมงคลเศร้าหมอง มันเป็นอย่างไร เราก็เรียนรู้จนอ่านออก โอ..ถ้ามันเศร้าหมองขึ้นมาว่าบเขี้ยว!..อย่าโพล่หน้านะแก ถ้ามีกำลังพลังแล้ว สมุจเฉทปทาน ก็ติดมันออกไป ยิ่งเป็นนิสสรณปทาน ยิ่งสัมผัสปีบ อารมณ์หมองก็ไม่มีติดเข้าไป ในอารมณ์ปีบเลย แต่ก่อนไม่รู้ อยู่กับอารมณ์เศร้าหมองก็ไม่รู้ แม้รู้ก็ไม่มีปัญญาปฏิบัติให้มันออกไปจากใจ แต่เมื่อรู้เพราะได้ปฏิบัติธรรม มีมรรคมีผลก็.. โอ๊ะ..อารมณ์เศร้าหมอง เอาจันไว้ทำไม ใจตาย แล้วเราก็พากเพียรปฏิบัติดับเหตุมันจนเหตุดับสนิทหมดได้ ก็อยู่กับอารมณ์แจ่มใสเบิกบาน ก็เบิกบานถาวรยั่งยืนไปตลอดกาล เป็นพุทธ ฐู้ ตื่นเบิกบาน

แต่ถ้าคุณทำไม่เป็น หรือทำแต่ไม่สัมมาทิฏฐิ ไม่เรียนรู้อารมณ์เศร้าหมอง มันครอบงำเรา เราก็เศร้าหมองไป โอ๊ยใจไม่เสร็จ ไปตามเรื่อง คนใจไม่เสร็จก็เศร้าหมองไปตลอดกาล เพราะไม่รู้วิธีปฏิบัติตามทฤษฎีของพระพุทธเจ้า ก็ดับตัวเหตุที่มันพาเศร้าหมองไม่ได้ ไม่ถูกตัวมัน มันก็ไม่ดับสนิท อาจจะกดข่มมันได้ ด้วยวิธีอื่นๆ เช่นสมาธิแบบฤๅษี ดาบสบ้าง ด้วยวิธีหัดปล่อยหัดวางทำจิตให้ทิ้งไปดื้อๆบ้าง ให้มันลึบไป

เร็วๆ บ้าง แต่มันยัง**ไม่รู้จักรู้แจ้งรู้จริง“ตัวตนของเหตุ”** แล้วปฏิบัติ กำจัดมันจน**ดับสิ้นสนิท** แม้แต่ส่วนน้อยปลายสุดท้ายที่เรียกว่า**อาสวะ** เราก็ ดับสิ้นอาสวะได้จริงอย่างมีญาณชั้น**“อัสวัคชฌญาณ”**จริงๆ เราก็จะ รู้จักรู้แจ้งรู้จริงทั้ง**อารมณ์(เวทนา)** ทั้ง**“ตัวกิเลส”**(อัตตา,ลักกยะ,อาสวะ) เราก็กำจัดถูกตัวมัน ได้จนมันสิ้นเกลี้ยงอย่างถาวรยั่งยืน จนมี**อารมณ์** เบิกบานอย่างถาวรตลอดกาล ไม่ต้องมาปฏิบัติใหม่อีกเลย ฟังอย่างนี้ เข้าใจไหม

ใครอยากได้อารมณ์เบิกบานตลอดกาลบ้าง ยกมือขึ้น ใครไม่ยก นี้แสดงว่า ไม่อยากได้นะนี่ อยากได้.. ก็ฝึก เรียนรู้อ่านจิตของเราให้ออก ดับให้ได้ จนเบิกบานเสมอนี้ไม่เศร้าหมองเลย

เศร้าทำไม ขนาดจะต้องชี้ต้องเย็บ มันยังทุกข์เลย แต่เราก็เบิกบาน ทั้ๆที่ปวดชี่นี้แหละ แหม..ปวดชี่ก็ไม่ต้องทุกข์ เบิกบาน ชี่แหม... มันปวด ไปหาที่ทางชี่ให้ได้ก็แล้วกัน แล้วอย่าไปรบกวนคนอื่นเขา จะชี่ แล้วก็ไปทำให้คนอื่นเขาเดือดร้อน ไม่เอา ต้องชี่ให้อย่างไม่เดือดร้อนนะ ถ้าอยู่เมืองไทยนี้ใครปวดชี่แล้วก็ไปชี่กลางถนนนี่มันทำให้คนอื่นเดือดร้อน ไหม? (เสียงผู้ฟัง : เดือดร้อน...)

อ้าว..ทำไมละ ก็ไม่ได้ไปชี่ใส่หัวใครเขาเนี่ย ทำไมเขาจะเดือดร้อนล่ะ อืม.. เพราะมันเหม็น มันสกปรก เพราะฉะนั้น ก็ชี่เป็นที่เป็นที่ เป็นทาง หรือ ไม่ต้องอย่างนั้นหรือมีคนเขาเห็นนี่ว่าเราไปชี่ นั่งชี่ข้างถนนนี่ คนไทย เห็นเข้า เขาจะเดือดร้อนไหมว่า มาชี่ข้างถนนได้ไง ที่หมาชี่ ชี่ได้ ที่คนมาชี่ ชี่ไม่ได้ หมาชี่ข้างถนนยังให้มันชี่ได้ ที่เราคนจะชี่ข้างนี้ละ เดือดร้อนกัน อย่างนี้ก็เพราะคนมีกำหนดระบระเบียบมากกว่าหมา มีปัญญามากกว่าหมา นี่พยายามที่จะหยิบเรื่องง่ายๆ เรื่องที่เห็นชัดๆ มาอธิบายสู่ผู้ฟัง ให้เห็นไปถึงจิตของเราถือสา หรือกำหนดยึดถือกัน

จริงๆเราซื้อข้างถนน เดียวมันก็เป็นดินไป มันก็ไม่อะไรเท่าไรหรอก แต่เขาก็ยึดว่า เอ๊ย..ถนนนะมันเปื้อน แม้มันจะเป็นสาธารณะ แต่เขาก็ถือเป็นส่วนของเขาด้วย อะไรยังงี้เป็นต้น มันละเอียด เขาก็ยึดไป แต่ถ้าเป็นอินเดียหนึ่งซึ่งข้างถนนยังงี้เขาจะว่ากันใหม่ เขาไม่ว่าหรอก เพราะเขาไม่ถือสาเรื่องซี้แล้วเขาก็ไม่ถือสาด้วยว่าใครจะนั่งซี้ตรงไหน อินเดียนี้ คุณไม่อาย เขาก็ไม่ค่อยอายด้วย แต่คนไทยอาย ซึ่งเป็นเรื่อง จิตวิญญาณ คุณมานั่งซี้อยู่ข้างถนนให้คนเห็นนี่ คนเขาถือ น่าอาย ทำลายจิตเขาอะ คนที่เขาเห็นคุณนะ คุณไม่อาย คุณหน้าด้านคุณหนึ่งซี้ อยู่ข้างถนนนะ แต่คนเขาเห็นคุณหนึ่งซี้ เขาอายนะ คุณทำให้จิตเขาเสียนะ เขายาย เบียดเบียนเขาใหม่ คุณหนึ่งซี้ตรงนั้นนะคุณหน้าด้าน ของคุณถูกละ คุณไม่น่าอาย คุณก็เลยหนึ่งซี้ คุณหน้าด้านเหมือนกับคนไปแสดงโป๊นี่นะ เขาหน้าด้าน เขาไม่อาย แต่คนที่เขาเห็นว่า เอ๊ย..-! อี้นี่มันมาแสดงโป๊นี่นะ มันอายคนเขา น่าอายนะ คุณเบียดเบียนเขาอะ เบียดเบียนเขา ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกอายขึ้นในสังคมนั้น เขาสมมุติเขายึดแล้วว่าอาย ถ้าเป็นเขา เขาไม่ทำ คุณหน้าด้านต่างหากคุณทำโป๊ ลึกลับคุณก็รู้ คุณแสดง โป๊นี่ก่อความน่าอาย แต่คุณไม่อายคุณก็หน้าด้าน คนที่เขาเห็นว่า อี้อย่างนี้ไม่น่า แต่คุณทำ คุณก็เบียดเบียนจิตเขา ยิ่งคุณคิดผิดเลยว่าจะแสดงโป๊นี่ล่ะวะ แหม.. กูแคง กูไซว์ โป๊ของกูนี่สวยด้วยนะ เช็กซี้ด้วยนะ อะไรก็แล้วแต่ เขาถือว่าของเขามีอย่างนี้ ถ้าเขาโป๊เขาว่าเขาได้ด้วยนะ เขาได้ไอ้ย..ภาคภูมิได้ให้สิ่งที่ดีแก่ผู้อื่นได้สมใจที่ได้ไซว์ของดี แต่ไอ้คนที่ เขาถือเขาบอก.. อูจาด อู..อะไร คุณเบียดเบียนใจเขา แต่คนนั้นเขากลับคิดอีกอย่างหนึ่งว่า ฉันให้คุณนะฉันลงทุนให้คุณได้ชมนะนี่ มันกลับยึดติดผิดๆไปได้เสียนี้ เห็นมั๊ย

ผลงานของคนฉลาดด้วยสังขารม

นี่แหละ ความยึดติดกันคนละอย่าง ถือกันคนละอย่าง เขาถือว่า คือเสียสละให้ด้วยนะ เขามีของดีให้คุณดู เขาให้คุณนะ ไอ้คนที่อาย คนที่ถือว่าไอ้ยังมีมันไม่หน้าโชว์ อายมากระทำ น่าเกลียดมันคนละเรื่อง กันเลย เห็นไหม คิดกันคนละทาง หลงดีกันคนละด้าน ยึดถือกันไป คนละทาง ดังนั้นต้องศึกษากันให้ลึกๆว่า แล้วอันไหนดีจริง อันไหน ไม่ดีจริง ต้องใช้ปัญญาที่ลึกซึ้ง เด็กๆฟังเข้าใจไหม

รู้แล้วนะ นี่ก็คือเรื่องของบัญญัติ เรื่องของสมมุติ เรื่องของการ ยึดถืออะไรพวกนี้ในมนุษยชาติ เราจะเข้าใจเรื่องมนุษย์ยึดถือ ที่อาตมา หยิบมาอธิบายเพื่อให้เห็นตัวอย่างนี้ มันยึดถือคนละอย่างแล้ว มันก็เป็น อย่างนี้ เพราะฉะนั้นในสังคมนี้เขาถือว่าอย่างนี้มันไม่ควร เราก็ต้องรู้ว่า เอ้ออย่างนี้ไม่ควร อย่างนี้ควร เราก็ทำสิ่งที่ควร สิ่งที่ไม่ควรเราก็อย่าทำ จริงๆไอ้คนที่เขาไปๆ เขาเปลือย เขารู้ใหม่ว่าไอ้ไปๆ เปลือยๆนี้ไม่ควร เขารู้มั๊ย? เขารู้ มันถึงไม่ทำตลอดกาล ทำกรรมติดกระเมี้ยน ทำเป็น หน้าด้านโชว์เป็นคราวๆ ถ้ามันดีแน่มันก็โชว์ตลอดกาลแล้วสิ ที่จริงก็รู้ว่า มันไม่ดี การยั่วกามมันไม่ดี แต่ก็แើคด้านหน้าไปอย่างหน้าด้านๆ มันมีกิเลสซบซ้อนอยู่ในจิตของคนลึกๆ เขารู้ว่ากามเป็นกิเลส เขารู้นะ เพราะฉะนั้นกามนี้เขาไม่โชว์กัน แต่เขาก็พยายามกลบเกลื่อนว่า ฉันให้ ของดีแก่คุณนะนี่ แท้ๆก็ยั่วกามคนอื่น ลึกๆฉันได้“กาม”แลกมาบำเรอ กิเลส ตัวเองต่างหาก อย่างนี้เป็นต้น มันก็ซบซ้อน

เพราะฉะนั้นเราจะเข้าใจ ที่อาตมาเอามาอธิบายนี้เพราะเข้าใจ แล้วก็หยิบมาอธิบายสู่ฟัง สับสนมัย? เห็นไหม เข้าใจดีขึ้น เพราะฉะนั้น คนเรานี่ รู้สิ่งควรสิ่งไม่ควร แล้วก็อยู่กับสังขม เขาสมมุติต่างกัน มันก็

ไม่มีปัญหาอะไร อย่างพวกเราที่วัฒนธรรมทางเอเชีย เราจะต้องพยายามปิดมิด ใช้ผ้าถุงผ้าถุงให้มันคลุม ทางตะวันตกเขาก็อาจจะยึดถือต่างกันบ้าง มันโชว์ แต่ลึกๆเขาก็รู้ว่า มันไม่ใช่ดีที่แท้ แม่แต่เรื่องไปๆไปเรื่อยๆนี่ก็ตาม เขาไม่ลึกซึ้งเรื่องกามเท่าพุทธเราเท่านั้น

หนุ่มห่มสั้นหนุ่มห่มยาวอะไรเขาไม่ถือเท่าไร มันก็ยึดมากยึดน้อยต่างกันบ้าง มันก็คนละวัฒนธรรมคนละยึดถือ เขาก็ไม่เกิดอาการทางอารมณ์ ไม่เกิดอาการทางจิตมากนัก ส่วนคนเอเชียไปดูทางโน้นไ้ไ้...มันคนละยึดถือ มันก็ก่อกามก่อกามเสริมเติมกิเลสมากกว่ากัน ตามความยึดถือของวัฒนธรรมนั้นๆ ซึ่งมีความซับซ้อนหลายอย่าง เพราะฉะนั้นวัฒนธรรมที่ยึดที่ถือนี้ เราต้องลึกซึ้งที่จะรู้ละเอียด ยึดถือต่างกัน และมันจะสุขจะทุกข์หรือมันจะสงบ มันจะเกิดโรคภัยร้ายรุนแรง มันก็เกิดจากความยึดถือทั้งนั้นเลย เป็นเหตุทั้งนั้นเลย

เพราะฉะนั้นถ้าเราเข้าใจดีแล้ว เราก็อนุโลมตามที่เขายึดถือ เราก็จัดสรรได้ถูกสัดส่วนแล้วมันก็ไม่มีปัญหา อย่างภาษาโบราณว่า เข้าเมืองตาหลิ่ว ก็หลิ่วตาตาม เราก็เข้าใจวัฒนธรรม เข้าใจความยึดถือ มันก็จะอยู่ร่วมกันสบายๆ เพราะฉะนั้นความยึดถือเป็นเรื่องของจิตสมมุติ สมมุติอย่างนั้นเขาถือว่าถูก สมมุติอย่างนี้เขาถือว่าผิด อย่างนี้ไม่เหมือนกัน มันก็ไม่ตรงกัน มันก็เท่านั้นเอง ในชีวิตมนุษย์เข้าใจความละเอียดอย่างนี้ชัดเจนแล้ว จะอยู่ยังไปอยู่ภาคไหนก็ไม่มีปัญหาที่จะอนุโลมจะยึด

อย่างอาตมาอยู่เมืองไทยอาตมาก็ต้องยึดความยึดถือของเมืองไทย สมมุติของเมืองไทย แบบไทยเป็นหลัก หรือของเอเชีย ของตะวันตก เราก็อนุโลมปฏิบัติไปตามเหมาะสมสมควร เราก็อยู่สบาย ไม่เดือดร้อนมาก นี่คือความหมายของความลึกซึ้งหลายๆอย่าง ก็เอามาแจกแจงวันนี้อธิบายไปแล้ว เลยเถิดมาลึกลงขนาดนี้ก็เลยหยิบลักษณะมาอธิบาย

สู่ฟุ้ง ก็ค่อยๆศึกษาไป

อาตมาตอนแรกเริ่มต้นเรื่อง ก็มีความคิดว่า มันเป็นเชิงคล้ายๆว่า ประชด อยากรู้ได้ ก็เอาไปเลย (หมายถึงที่ดินป่าสาธารณะที่ศิระอะโศกได้อาศัยทำงานมาหลายสิบปีนั้น ซึ่งบัดนี้ก็มีผู้ยื่นมือเข้ามายึดเอาไป) เราก็ไม่ต้องอยู่ตรงนั้น เพราะอาตมาถือว่าเราอยู่ตรงนี้เราทำความดี เราทำสิ่งที่ดีที่งาม ให้แก่ถิ่นแก่ที่แก่แคว้นแก่แดนมาเสมอ แต่คุณดีที่ทั้ง รังแกเรา เหมือนว่าเราไม่มีดีอะไรเลย ทั้งๆที่จะพูดไปแล้วก็คล้ายยกตัวยกตน ทั้งๆที่พูดว่าคุณเองก็ไม่เห็นทำกลุ่มหมูให้ เป็นผลดีแก่ย่านนี้ชุมชนนี้ให้ปรากฏ เห็นๆกัน เอาย่านบ้านกระแซงนี้ก็ได้อ ตำบลบ้านกระแซงนี้ ศิระอะโศก เป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลกระแซง ศิระอะโศกนี้ทำให้มีคุณค่า มีอะไรที่สังคมข้างนอกเขารู้สึกว่ามีอะไรดี เขามาดูงาน เขามาจับเอาสิ่งที่ดีจากหมู่บ้านนี้ไป หรือแม้แต่สิ่งผลิตของหมู่บ้านเขามีอะไรดีๆ จากที่นี้ออกไปสู่สังคม ที่นี้ทำให้เกิดหน้าเกิดตา เป็นหน้าเป็นตา ยิ่งกว่าหมู่บ้านอื่น อยู่นะ ในตำบลกระแซงด้วยกันนี้ แต่คุณไม่รู้เลยหรือ ขนาดข้าหลวง(ผู้ว่าฯ)จังหวัดศรีสะเกษนี่เองยังบอกเลยว่า ศิระอะโศกนี้ทำชื่อเสียงให้แก่จังหวัด ระดับจังหวัดเชียวนะ หมู่บ้านนี้เขามีอะไรที่เซ็ดหน้าชูตาให้แก่จังหวัดศรีสะเกษอยู่นะ ใช่มั้ย?

เพราะฉะนั้นเราอยู่สถานที่นี้เราทำสิ่งที่ดีให้แก่จังหวัดอยู่นะ เราไม่ได้อาศัยสถานที่ทำชั่วทำเลอะไร แล้วก็ไม่มารังแกกันอย่างนี้นะ อาตมาก็ว่า เมื่อเรามีดี แต่เขาไม่ให้เราอยู่ทำดี เราก็ขนเอาดีของเราไปเสียเถอะ หอบไปรวมกับบ้านราชดีใหม่ พูดกันตอนนั้น..ยกไปเลย ตรงนี้ ชายทั้งหมดเลย โละ เลหลัง ไม่เอา ถ้ายังขายไม่ออกก็เอาไว้ก่อน ขายได้ก็เอาไป ยกบ้านยกเรือนยกกิจการไปอยู่โน่นหมดเลย ผู้คนไปหมดเลย นี่คิดตอนแรก แต่..พวกเราก็ยังรักถิ่นรักที่ก็เลยไม่ไป

พูดยังไงก็ไม่ยอมไป เมื่อไม่ยอมไป ก็อยู่ไม่เป็นไร อาตมาว่าถ้าเพื่อพวกเรา
 สมมุติ.. เกิดตัดสินใจว่าไป นี่นะ มันจะเป็นอะไร ปานนี้โอ้อ้ออาตมาว่า
 ราชธานีอโศกศรีนครินทร์น่าดูเลยนะ จริงๆ ๒ ทัพ ศีระอะโศกก็ไม่ใช้
 ไม่มีพลังสร้างสรรค์ ก็มีไม่ใช้เบา รวมกัน๒ทัพนี้รับรองว่าราชธานีอโศก
 ไม่แค่นี้หรอก ขณะนี้ปานนี้ละ เราจะได้ทั้งหมด รอน แรงงาน แรงปัญญา
 ความคิด ได้ทั้งไฟ ไฟสร้างสรรค์ ไฟพลังรวม โอ้อ้อ..รับรองปานนี้
 เป็นอะไรขึ้นแล้ว แต่เอาเถอะ จะแบบนี้ก็ว่าไป เราตัดสินใจแล้ว เราจะ
 ทำอย่างนี้ก็ไม่มีปัญหา จริงๆมันก็น่าเสียดาย อุตส่าห์เป็นหมู่บ้านแล้วนะ
 มีหลักมีฐานอะไรพอสมควร จะรื้อไป คนที่ยังเสียดาย ก็ต้องเสียดายแน่
 อาตมาบอกแล้วว่ามันเป็นเชิงประชดอย่างหนึ่งเท่านั้นเองว่า แหม..
 มันไม่รู้จักคุณค่าของหมู่บ้านของชุมชน ของสิ่งดีอันนี้บ้างเลย เมื่อไม่เอา
 ก็ยกหนีไปเลย แล้วคุณก็อยู่กันไป ชาตอะไรก็ดูกันตัวเอง

นี่ก็เพียงวิจัยวิจารณ์เชิงประชดเท่านั้นแหละ แต่ก็ได้อะไรอันหนึ่ง
 อยู่นะ ไม่ใช่มีแต่เสียดายหรือ เอาเถอะพวกเราที่อาศัยปัญญา
 ความคิด จิตวิญญาณของพวกเราที่เป็นไป เป็นวิญญาณประชาธิปไตย
 ของส่วนรวม เราเอาอันนี้ แล้วก็ดูผล อาตมาว่าดูไปเถอะ ยังไงเราก็
 สร้างสรรกันไปเท่าที่มี

สถานที่ผืนดินนี้ของหมู่บ้านศีระอะโศกมันต่อเนื่องกันเป็นผืนแค่นี้
 ที่อื่นของศีระอะโศกก็ยังมีอีกหลายผืนผืนนี้ ที่ไม่เป็นผืนแผ่นดินติดกัน
 อยู่ตรงนี้ แต่เป็นที่ดินของศีระอะโศกที่แยกกันอยู่ตรงโน้นตรงนี้
 อยู่ใกล้ๆนี้ก็มี อยู่ไกลออกไปหน่อยก็มี มีที่ไหนบ้างละ ชำตาโตง สวน
 ๓๙ ไร่ ชำเบ็ง พลานหิน ไร่..มันก็ยังมีสมบัติอีกตั้งเยอะแยะนี้ พื้นที่
 มันไม่ติดต่อกันเท่านั้นเอง ก็ที่ดินไปทำกินทำใช้ได้ทั้งหมดนั้น จะสร้างสรรค์
 จะอาศัยได้นี่นา ต่อไปอาจจะไปสร้างโรงไฟฟ้าอยู่ที่ชำเบ็ง อาจจะไปสร้าง

โรงงานถลุงเหล็กอยู่ที่สวน ๓๙ ไร่ ก็เรื่องของเรา อาจจะทำโรงงานถลุงแร่ทองคำก็ได้ หรืออาจจะหาวัตถุดิบมาถลุงแร่ทองคำที่พื้นที่ตรงนั้นก็ทำได้ ทำไปสิ เอามั้ย แต่ไม่ต้องไปคิดขนาดนั้นหรอก มันมากเกินไปสำหรับพวกเรา ปลุกพืชพันธุ์ธัญญาหารให้มันเยี่ยม มีคุณภาพ มีสารอาหารดี ไร้สารพิษ เราทำโอ้โฮ...นำกินนำไปใช้ให้แหละที่สวน ๓๙ ไร่ อาตมาว่ามีคุณค่า ยิ่งกว่าทองคำนะ สำหรับคุณค่าของความเป็นชีวิต เพราะทองคำยังง่อกๆ ใช้กินให้ชีวิตอยู่ยืนยาวไม่ได้ แต่พืชพันธุ์ก็ยังชีพได้ และสร้างให้เกิดให้มีไปทุกปีทุกเดือน ยังชีพได้ทุกปีทุกเดือน เห็นสาระแท้ของชีวิตมั๊ย ลู้งาของกินได้นี้ไม่ได้เลย ใครจะคิดว่าง่อกก็ได้

เราทำพืชพันธุ์ที่สวน ๓๙ ไร่ กับใช้ที่ดินผืนนั้นถลุงทองคำอย่างไหนมันมีสาระที่เป็นคุณค่ามากกว่ากัน ตอบสิ สวน ๓๙ ไร่ ไม่ต้องไปผลิตทองคำ แต่ผลิตของกินได้ คือพืชพันธุ์ธัญญาหารให้ดีๆ คุณค่าสูงกว่า ไม่ใช่มูลค่านะ จริงมั๊ย นี่เป็นปัจจัยชีวิตที่มีคุณค่ายิ่งกว่าเห็นมั๊ย นี่คือความจริง ที่ต้องทำบุญญาให้รัฐตั้งใจ ใช้อยู่..ที่ทองคำหายาก เพราะมันเกิดยาก มันเป็นวัตถุดิบน้อยในแผ่นดินโลก คนก็เลยหลงมัน ตั้งมูลค่าสูงสำหรับคนหลงมันเท่านั้นเอง แต่คุณค่าทำให้ยังชีวิตอยู่น้อยกว่าเห็นมั๊ย *ชีวิตนี้ไม่มีทองคำตลอดชีวิตเราก็อยู่ได้ ทำความดีงามได้ สร้างประโยชน์แก่โลกได้* ขอให้ยังชีพอยู่ได้แข็งแรงดีเถอะ

หากเราจะใช้ทองคำบ้างตามเหมาะสมสมควร ชาวอโศกก็รู้ก็เอามาใช้ประโยชน์กับเขาบ้างอยู่ เช่น หุ้มพระเจดีย์มันก็แวววาวดี แต่แล้ว... ที่ไหนได้ แหม..บุญบารมีอโศกขนาดใช้ทองคำหุ้มเจดีย์ยังด่าเลย ธรรมดาทองคำมันด่าไม่ได้นะ สนิมกินไม่ได้นะทองคำนะ น้ำกรดก็กินไม่ได้ แต่อโศกเอาทองคำมาใช้บ้าง ด่าเหมียงเลย ความจริงที่พระธาตุนะทองคำมันก็ยังอยู่นะไม่ได้หายไปไหน แต่ไอ้สนิมของนี่ก็ลและ

ทองเหลืองที่อยู่ข้างใน มันเป็นส่วนนิมซึมออกมาข้างนอก เพราะว่าทองคำนั้นเราพ่นหุ้มเจดีย์ แม้จะพ่นหนออย่างไรมันก็ยังมีย่องรอยมีรูรอดออกมาได้ มันก็เลยกลายเป็นสนิมได้ ออกมาหุ้มทองคำแทนเลย โอโฮ..บารมีโอศอกแท้ๆ แต่ทองคำจริงๆก็ยังไม่ไปไหนหรอกไม่สูญหาย แต่ที่แสดงตัวก็คือรูปเงาแสดงตัวหุ้มสังข์ทองไว้ คล้ายกันกับข้างเผือกเวลาเกิดมาบ๊ีบ แม่ข้างจะพ่นยางไม้ดำๆต่างๆใส่ผิวตัวลูกข้างเผือกทำไมแม่ข้างทำอย่างนี้ ทำไมแม่ข้างมีความรู้อย่างนั้นต้องทำอย่างนั้น อันนี้อาตมาตอบไม่ได้ เป็นลัจจะลึกลับ เป็นอจินไตยที่ข้างเผือกมันเป็น อย่างนั้น แม่ข้างเผือกนี้ พอลูกข้างเผือกออกมาบ๊ีบ แม่มันจะพรางลูกของมัน แสดงว่ามันต้องรู้ว่าข้างเผือกเป็นอะไรที่พิเศษ มันจึงต้องทำเช่นนั้น มันจะต้องพ่นยางไม้ คลุมข้างเผือกเอาไว้ แม่มันจะทำหากแม่ข้างที่ดีมันจะมีสัญชาตญาณอย่างนี้ มันมีความฉลาดลึกซึ้งรู้ว่าข้างเผือกนี้ไม่ใช่ข้างธรรมดาให้คนรู้ตื้นๆตาซๆไม่ได้ ต้องพรางไว้ก่อน มันมีอจินไตยลึกกว่านี้ อาตมาพูดต่อไม่ได้ ฉันเดียวกับทองคำของพระธาตุชาวอโศก พอสร้างขึ้นมา แหม..ทุกคนหวัง จะเผื่ออย่างไร โจรมันจะมาแกะมาขโมย อาตมาก็บอกไอ้โจรมันจะมาเอา มันจะต้องใช้เฮลิคอปเตอร์มาทำการจึงจะได้ ยังไม่ทันแกะเอาไปได้เราก็เอาไม้กระบองขว้างมันตกลงมาแล้ว ไม่ต้องเอาปืนยิงหรอกมันจะใหญ่ไปไม่ต้องกลัว มันเอาไม่ได้หรอก พวกเราก็ยังหวังอยู่นั้นแหละ

เพราะหวังไม่หายนั้นเอง เทวดาเลยช่วยบันดาลขี้สนิมออกมาหุ้มให้ทุกวันนี้ก็ไม่เห็นหวังกันแล้ว ไม่กลัวคนมาขโมยแล้ว แต่ทองคำนั้นก็ยังอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องแปลกที่กลางวันใครๆก็เห็นเจดีย์พระบรมสารีริกธาตุดำคล้ำทั้งองค์ แต่พอลงคืนกลับเหลืองอร่ามทั้งองค์ จะว่าแปลกประหลาดอจินไตยก็ได้ เห็นมัยว่าเทวดาจัดการให้คุณคลายใจ ไม่ต้อง

กังวลห่วงกลัวคนมาลักมาปล้น แต่ของก็ไม่ได้สูญเสีย ทองคำก็ไม่ได้หายไป แต่มีสีคล้ำดำขึ้นมาให้เห็นเท่านั้นเอง นี่แหละหนอ..วาสนาโศกขนาดทองคำแท้ๆยังดำได้ลงคอ มันประหลาดดีม๊ยะ จะว่าอเงินไทยอาตมาก็ขยายความมาให้ฟังได้แค่นี้ แต่แน่นอนทุกอย่างเกิดมาแต่เหตุทำไมเจดีย์ทองคำแท้ๆจึงดำ นี่เป็นเรื่องจริงของเหตุปัจจัย เราจะเข้าใจทุกอย่างที่เกิดจากเหตุปัจจัย คำว่าทุกอย่างเกิดมาจากเหตุปัจจัย คำนี้จริงที่สุดและลึกซึ้งนะ แม้จะแปลลมหัตถ์จรรยาปานใด ก็เป็นความจริงของเหตุปัจจัยเกิดความลงตัวที่พอเหมาะพอดีของสิ่งนั้นๆ เหตุการณ์นั้นๆ ศึกษาดีๆจะมีปัญญาจะรู้ความลึกซึ้งพวกนี้ไปเรื่อยๆ เราก็จะจัดการกับอะไรก็ได้ดีเพราะรู้เหตุปัจจัย โดยเฉพาะเราได้จิตใจเรา ใจเราจะหมดข้องใจสงสัย ไม่ติดยึด ไม่มีปัญหาต่อ ความเข้าใจหรือความรู้หรือยิ่งความเห็นจริงมันจะจัดสรรของมันได้อย่างดีเลย ทั้งความลงตัวของทุกสิ่ง ทั้งความสบายเป็นสุข เพราะเราจะหมดพลังงานที่มันขัดข้อง มันค้างอยู่ในหัวใจ พลังงานของเราจะเต็ม ไม่มีอะไรตันใจ ไม่มีริ้วซิมแต่นั้นถ่วงไว้เลย พลังงานของเราจะเต็ม ใจของเราจะเต็ม เหมือนแบตเตอรี่มีพลังงานเต็มที่ไม่มีอะไรดึงอะไรถ่วงเอาไว้เลย เราจึงเอาพลังงานนี้ไปใช้ได้เต็มขีด ไม่มีริ้วซิม นี่คือ คนฉลาดด้วยสัญธรรม

เพราะฉะนั้นแหละที่อาตมาทำงานได้มาก เพราะอาตมาไม่สูญเสียพลังงานแม้แต่จะต้องกังวลจะต้องเกี่ยวเกาะไปกับอบายมุขมหรสพ การละเล่น หรือแม้แต่กับกามกับลาภยศสรรเสริญแล้ว พลังงานจึงไม่สูญเสีย ไม่ริ้วไม่ซิมไปกับสิ่งที่ไม่เข้าท่าเหล่านั้น เพราะยังงั้นหม้อแบตเตอรี่อาตมาจึงมีเต็ม เอามาใช้งานได้เต็ม ก็เลยทำงานได้หลายอย่างมากมาย พลังงานในตัวคน ถ้าโง่ ก็สูญเสีย จะริ้วซิม แม้แต่พลังงานที่ยังเอาไปห่วงหาอาวรณ์ คิดคำนึงเพื่อฝันในเรื่องไร้สาระ มันก็เสียไป

รั้ว ซึม มั่นถุภผลาญ เสียไปไม่เข้าท่า พลังงานก็สูญเสียไปน่าเสียดาย
 นี่เป็นความจริงที่ควรสำนึกเรียนรู้ ผู้ศึกษาเรียนรู้อย่างลัทธิมาทิกฏฐิ
 ก็จะทำใจของเราเป็น เรียกว่า มนสิกโรติ“เป็น” หรือโยนิโส
 มนสิการ“เป็น” ใจจะมี“สัมมาสมาธิ” ไม่ใช่“สมาธิ”แบบทั่วไปที่หนึ่ง
 หลับตาปฏิบัติกัน ซึ่งเป็น“การทำใจในใจ”หรือมนสิการอีกแบบหนึ่ง
 ผลจิตทั้ง ๒ แบบจึงต่างกัน “สัมมาสมาธิ”นั้นคือใจจะไม่มี ความสูญเสีย
 ใจเต็ม ใจประเสริฐ เรียกว่า เอกัคคตา คือ ใจเป็นหนึ่งอย่างเลิศยอด
 นั่นคือไม่มีใจที่สูญที่เสียที่รั้วที่ซึม นั่นคือนัยหนึ่งของ“สัมมาสมาธิ” และ
 นี่แหละคือใจสงบแบบพุทธ

คำว่า“สงบ”ไม่ได้หมายความว่า ชื่อๆ ตื่นๆ ว่า ใจหยุดคิด ใจอยู่หนึ่งๆ
 เฉยๆ หรือใจทั้งใจไม่มีบทบาทอะไร หรือใจไม่ทำงานอะไร นั่นมันสมาธิ
 แบบฤๅษี หรือนิโรธของฤๅษี ซึ่งมีความหมายว่า ใจสงบอยู่หนึ่ง ไม่คิดไม่นึก
 ไม่รู้อะไร นิโรธคือ ใจดับเลย ไม่รับรู้อะไรสักอย่าง เป็นการทำให้ไม่ให้
 รับรู้ ไม่ให้ทำงานอะไรเลย นั่นคือ สมาธิหรือสงบทั่วไป

แต่“สัมมาสมาธิ”หรือ“สัมมานิโรธ”ของพระพุทธเจ้า นั่นคือ
 ไม่ให้ใจมันร่วออกไปอย่างที่อาตมาอธิบาย นอกจากจะ“ดับอกุศลจิต”
 หรือ“ดับตัวกิเลส”ในใจแล้ว ก็ยังไม่ให้ใจมันร่วออกไปกับเรื่องที่ไม่
 คุณค่า ไม่มีสาระอีกด้วย ใจจะไม่เสียพลังงานที่ไม่น่าเสีย จะมี
 ประสิทธิภาพทำงานรอบรู้เก่งรู้อย่างมีพลัง เต็มความสามารถ จิตไม่ดับ
 ฟังให้ตื่นตรงนี้ จิตที่เป็นสัมมาสมาธิหรือเป็นสัมมานิโรธนี้ จิต
 มันทำงานเต็มสภาพอย่างเดิมเลย ไม่ใช่ไป“ดับจิต”ไม่ให้มันทำงาน ไม่ให้
 มันรับรู้ เป็นแต่เพียง“ดับตัวร้ายคือกิเลสในจิต”ให้หมดสนิทเกลี้ยง
 “ดับเฉพาะตัวตณกิเลสหรือเฉพาะอกุศลจิต”เท่านั้นนะ นั่นหนึ่ง และ
 จิตแท้ๆหรือกุศลจิตที่เหลือก็อย่าให้มันสูญเสียพลังงานไปไม่เข้าท่า

หรืออย่าให้มีส่วนร่วออกไปกับสิ่งที่ไม่มีความค่าไม่มีสาระให้ได้ นี่อีกหนึ่งใจมั่นก็จะมีพลังงานเต็มๆ ทำงานได้เต็มยิ่งขึ้น แต่ของฤทธิ์นี้ กิเลสก็มีอยู่อย่างเก่า แแต่กดไว้ในที่ลึก เพียงแต่พยายามไม่ให้มันออกมาแสดงพลังงานด้วยวิธีที่เรียกว่า“ทำสมาธิ”ในแบบของตนนั้นแหละและแม้ในขณะที่ลืมตาออกมาเป็นชีวิตสามัญตื้นอยู่ปกติ ก็ไม่ได้เรียนรู้“กามคุณ ๕ - อตตะ ๓ - ตัณหา ๓ - เวทนา ๑๐๘”ทำสมาธิสมาธิให้สัมมาทิฐิตามพระอนุสาสนีของพระพุทธองค์ มันจึงยังซึ่มยังร่วอยู่เยอะ สุดท้ายนี้โรธก็ดับจิตไม่รับรู้อะไร ไม่ทำงานอะไรเลย

“สมาธิ”ที่ยังไม่“สัมมา”อย่างนั้น เขาสามารถฝึกกดข่มไม่ให้มันทำอกุศลได้ในระดับหนึ่ง และทำได้ในกาลระยะหนึ่ง แต่พลังงานของจิตจะทำงานเต็มๆ และทำงานได้ดียิ่งขึ้นแบบพุทธไม่ได้

จิตที่เป็น“สัมมาสมาธิ”และจิตที่เป็น“สัมมานิโรธ”แบบพุทธพลังงานทำงานครบเต็มที่ ไม่สูญเสีย แต่จัดการกับ“ตัวตนที่เลว”ให้ตายสนิทไปจากจิต และจิตสะอาดที่เหลือก็ไม่ให้มันร่วมันซึ่มไปกับสิ่งไร้คุณค่าอีกด้วย เก็บเอาจิตแท้ๆจิตเต็มๆคืนมา อุดรูๆๆๆที่สูญเปล่า พลังงานเต็มๆก็ทำงานอยู่เต็มๆๆๆ พลังงานสร้างสรรของพุทธที่เป็นสมาธิจึงสร้างได้เต็มกำลัง สมาธิคือมันไม่ร่วซึ่ม สงบ จิตสงบเพราะไอ้ที่ชั่วที่ร่วซึ่มที่สูญเสีย ที่พาทุกข์ ที่พาเสื่อม หมดไป แต่จิตวิญญานที่ดี จิตวิญญานใสสะอาดจิตวิญญานทำงานเต็มที่ มันทำอย่างเต็มที่อย่างนี้เลย จิตสมาธิจึงยังทำงานได้มากขึ้นเพราะว่าเก็บคืนสิ่งที่เสียหาย และร่วซึ่ม มาทำงานเพิ่ม

นี่คือ **การสร้างเศรษฐศาสตร์แบบพุทธ ที่เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพุทธ**

ยิ่งละยิ่งลดไป ยิ่งเอาออกไป หรือยิ่งให้ไป ยิ่งได้มา

**เอากิเลส เอาความไร้สาระ เอาความสูญเปล่า ออกไปเราจึงได้มา
ได้ประสิทธิภาพคืนมาได้“แรงงาน”ที่ไม่น่าเสียดคืนมา ได้“ทุนรอน”
คืนมา ได้“เวลา”คืนมา เอาความสูญเสียดังกล่าวทิ้งปวงเหล่านั้น
มาสร้างสรร เราจะได้พลังงานสร้างสรรเป็นปฏิภาคทวี**

แต่ถุๆขึ้นนั้นยิ่งลดพลังงานจิตไม่ให้ทำงาน และไม่รู้รู้รู้รู้รู้ขึ้นมา
ยังหลงเสพความติดใน“โอฬาริกอัสตดา-มโนมยอัสตดา-อรุปอัสตดา” ของ
ตนเลย เพราะไม่ได้เรียนรู้“อัสตดา๓”อย่างของพุทธ ไม่ได้ปีติรู้รู้รู้ขึ้นมา
ไม่ได้รู้เรื่องราวมันมันมันมันเป็นอย่างไรแค่ไหน มีแต่สะกดไว้ ดึงไว้ให้เป็น
เอกัคคตาคนละแบบกับพุทธ ยิ่งลด ยิ่งดับ ยิ่งสงบ แบบถุๆ
พลังงานยิ่งซำยิ่งเฉื่อยยิ่งสูญเสียดังกล่าวไป เห็นมัย มีนัยละเอียดต่างกัน

เพราะฉะนั้น สมาธิคือจิตสงบของถุๆ จึงสงบที่แข็งที่อกระด้าง
สงบไม่เหมือนของพุทธ จิตไม่เป็น**มุกุฏธาดู** คือ ธาดูจิตไม่เป็นจิตที่
หัวอ่อน(มุกุแปลว่าอ่อน) แต่เป็นจิต“หัวแข็ง” จิตที่ดัดยาก จิตที่ยิ่งที่อรู้ซำ

คำว่า มุกุ ที่แปลว่า อ่อน จึงมีนัยสำคัญที่ต้องศึกษาดีๆ

คำว่า อ่อน อ่อนแอก็ได้ อ่อนไหววูบวาก็ได้

แต่ในที่นี้ **หัวอ่อน**นั้นคือ ในเชิงปัญญา จิตก็มีความแว่วไวรับรู้
ง่าย รู้เร็วรู้ไวรู้ทัน เฉลียวฉลาดปราดเปรียว และหัวอ่อนในเชิงเจต ก็
ไม่แข็งที่อคือด้าน เป็นจิตที่ดัดได้เร็ว ปรับได้ไว ว่านอนสอนง่าย

นี่คือ อ่อน “มุกุ”ตามนัยสำคัญ ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้

ส่วนสมาธิแบบถุๆตาบสไม่มีคำว่า มุกุ สอนไว้

ดังนั้น สมาธิแบบถุๆตาบส จึงไม่มีจิตหัวอ่อน ที่ยิ่งถือว่า
มีสมาธิสูงยิ่งเก่งยิ่งถือว่าสูงนี้ จิตยิ่งนิ่งยิ่งหยุด ยิ่งซำยิ่งเฉื่อย ยิ่งแข็ง
ยิ่งที่อเป็นถีนังมิทัง ยิ่งเชื่องซึม ยิ่งกระด้าง แข็งที่อคือดีดิ่ง จิตยิ่ง
ตรงกันข้ามกับคำว่า“มุกุ”ที่แปลว่า“อ่อน” ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้

ว่า จิตสมาธิหรือจิตเป็นฌานแบบพุทธนั้น จะมีคุณสมบัติ..ปริสุทธะ
 ปรีโยทาเต มุทฺทฺฎเต กัมมณิเย สฺฐีเต อเนญชฺชปฺปัตเต มุฑฺฑ คือ อ่อน

คำว่า **อ่อน**ในเชิงปัญญา จึงมิใช่จิตปัญญาอ่อน หรือจิต
 ไม่ฉลาดเฉลียวนะ แต่เป็นจิตที่ยิ่งเฉลียวฉลาดและยังทำงานได้
 เต็มหน้าที่ปราดเปรื่องครบสมรรถนะแห่งความมีญาณปัญญาอยู่
 ที่เดียว ในขณะที่จิตเป็น**สมาธิ**นั้นแหละ เพราะ“อ่อน”ในที่นี้ คือ
 ยิ่งแว่วไว้ง่ายคล่อง ยิ่งปราดเปรียว ยิ่งเชี่ยวชาญ ยิ่งเร็วทัน ไม่แข็ง
 ไม่ทื่อ ไม่เฉื่อย ไม่นิ่ง ไม่หยุดคิดหยุดนึก หรือสงบแบบจิตหยุดทำงาน
 อย่างสิ้นเชิง ตามที่หลงเข้าใจผิดกันอยู่ในวงการแห่งพุทธปัจจุบันนี้

ที่หลงผิดว่า **สมาธิ**..ขั้นจิตสงบ คือ หยุดทำงาน อยู่เฉยๆ

แต่ **สัมมาสมาธิ**..ขั้นจิตสงบของพุทธ จะมีคุณสมบัติ...

ปริสุทธะ ปรีโยทาเต มุทฺทฺฎเต กัมมณิเย สฺฐีเต อเนญชฺชปฺปัตเต

เป็นผู้มีกิจการงาน ทำงานอยู่เต็มที่ นั้นต่างหาก เห็นใหม่ว่า มีกัมมณิยะ

ยืนย่นอยู่ชัดๆ กัมมณิยะ ก็แปลกันว่า *ควรแก่การงาน คล่องแคล่ว*

ว่องไว ก็แจ่มชัดอยู่แท่ว่า เป็นภาวะแห่งการทำงาน มีใช้หรือ

“มุฑฺฑ”หรือ“อ่อน”ในที่นี้ จึงไม่ใช่“อ่อน”อย่างตื่นเขิน ผิวผิน

และอีกนัยสำคัญอย่างหนึ่ง คำว่า **อ่อน**ในเชิงเจโต ก็ไม่ใช่คน
 อ่อนแอทางจิตหรือคนอ่อนน้อมป้อแป้ปรับมนิกรรมไม่ได้ ปรักกายกรรม
 วชิกรรมตนเองไม่ได้ กลายเป็นคนตื้อด้านแข็งกระด้าง ดัดได้ยาก
 อะไรรออย่างนั้น *ไม่ใช่“อ่อน”ที่มีนัยยะอย่างนี้หรอกนะ*

แต่เป็น“จิตหัวอ่อน”ที่ดัดได้ง่าย ไม่ดื้อด้านแข็งกระด้างเลย ต่างหาก
 เป็นจิตหัวอ่อนที่ว่่านอนสอนง่าย ทำงาน จะให้จิตทำกุศลใดๆ ก็ง่ายคล่อง
 เร็วไว ไม่แข็งทื่อตื้อด้านเลย เพราะไร้กิเลสตัวผีร้ายไปแล้ว

กายกรรม-วจีกรรม-มโนกรรมของผู้มี**อานแบบพุทธ** มี **สัมมาสมาธิ** นี้ จึงทำงานอยู่ปกติอย่างแคล่วคล่องว่องไว ไม่ใช่อยู่นิ่งๆ เพราะฉะนั้นในการลดกิเลส การทำจิตให้เป็นสมาธินั้น ต้องเข้าใจ คำว่า“สมาธิ”ให้สัมมาทิฏฐิ **สัมมาสมาธิ** ของพุทธจะไม่เหมือน **สมาธิทั่วไป** อย่างมีนัยสำคัญลึกซึ้ง แม้จะต่างก็ถือกันว่าเป็นพุทธ เราชาวโอศกก็มีความเข้าใจอย่างเรา ปฏิบัติกำจัดกิเลสตามคำสอนของ พระพุทธเจ้าแบบเรา ซึ่งต่างจากชาวพุทธส่วนใหญ่ ตามที่สาธยายอยู่นี้ ผลของ“สมาธิ”ที่ได้ มันก็ย่อมมีความต่างกันด้วยแน่นอน

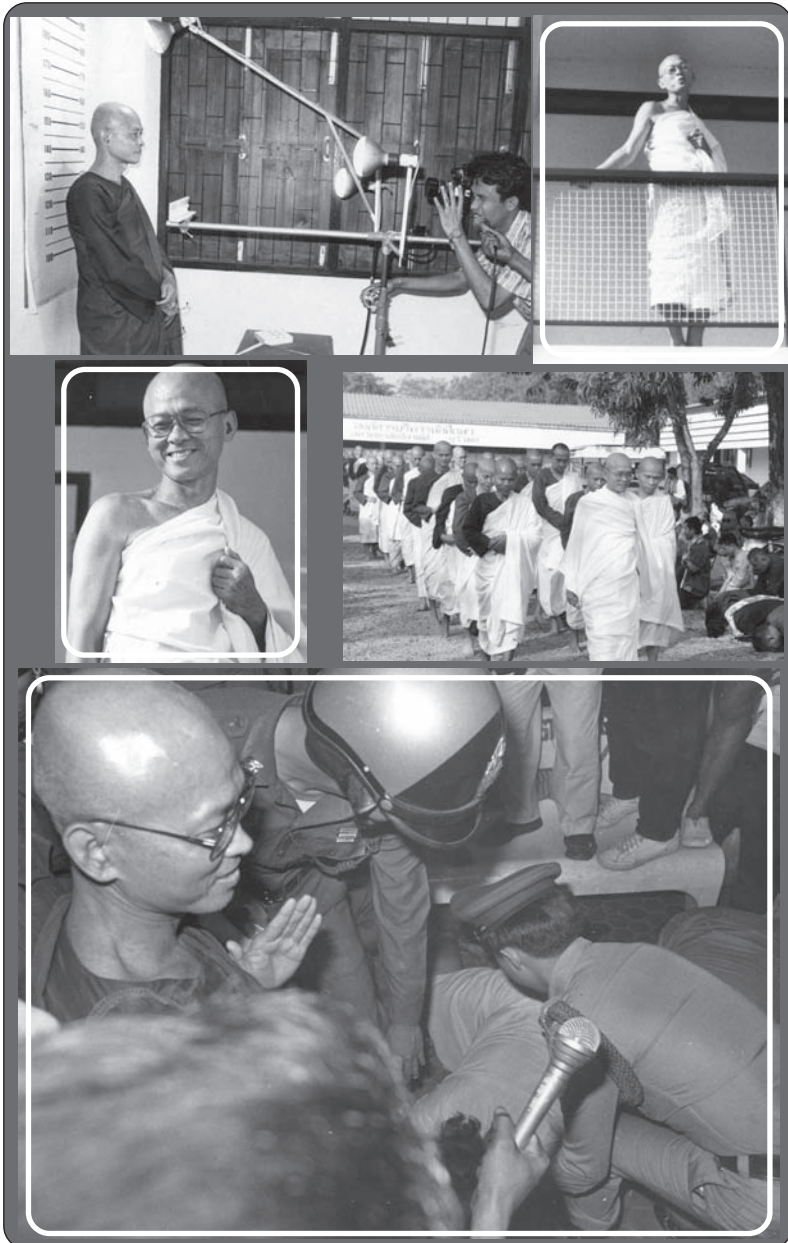
โลกนี้ต้องการตัวอย่าง

ผลของสมาธิที่เราได้ก็เป็นอย่างที่เราเป็น เรากล้าเสียสละ เรายอมแม่ให้เขาข่มขี้ ให้เขาทำร้ายบ้าง คนทั้งหลายที่เขารู้เขาเห็นเขาก็จะใช้ปัญญาของเขาเอง เขาก็อยู่อย่างของเราไป เรายอมได้ เขาก็ทำไปตามที่เราเห็นควร ธรรมรักษาผู้ประพฤติธรรมเอง แต่ไม่ใช่เรากลัวนะ

ยอมกับกลัวมันต่างกัน **เรายอมอย่างกล้าหาญ ไม่ใช่ยอมอย่างกลัว** ยอมอย่างกล้าหาญได้มั๊ย? ได้ แล้วเราจะไปยอมอย่างกลัวทำไมล่ะ โง่! ไม่เห็นจะงៃทำไม ยอมอย่างเบิกบานได้มั๊ย? ได้ ก็ยอมอย่างเบิกบานสิ อย่ายอมอย่างเศร้าหมอง ยอมอย่างกล้าหาญเบิกบาน

ขอถามว่า **ยอมอย่างเสียสละ** กับ**ยอมอย่างยึดถือว่าเป็นตัวกู** ยอมอย่างไหนเป็นการลดละกิเลส อย่างไหนเป็น การมีตัวกูอยู่เห็นมั๊ย ชัดมั๊ย แล้วคุณทำไมไม่ยอมอย่างเสียสละละ ยอมอย่างยึดถือว่าเป็นตัวกูอยู่ทำไม ก็โง่ เถียงไม่ขึ้น เห็นมั๊ย

เมื่อคุณยอมอย่างเสียสละไม่ได้ ยอมอย่างปล่อยวางความเป็นตัวกู้อันไม่ได้ เพราะยังไม่รู้จักตัวกู ยังไม่ได้กำจัดตัวกู ตัวกูก็ยังอยู่ กิเลสยึดถือก็ยังมีอยู่ มันก็ต้องทุกข์อยู่ต่อไป มันก็ยังไม่หยุดยังไม่จบ ทั้งๆที่เราทำดีแท้ๆ เสียสละเป็นความดี ลดกิเลสเป็นความดี ไม่ยึดความเป็นตัวกูไว้ ยิ่งเป็นความดีขั้นอารยธรรม ขั้นโลกุตระ เห็นทางดี เห็นทางแห่งอารยธรรมยิ่ง ว่าต้องเรียนรู้“ตัวกู”และกำจัด“ตัวกู”

ใครยังลดยังละยังปล่อย ไม่ได้ กิเลสตนเองก็ดี ตัวกู หรืออัตตาก็ดี ก็ยังอยู่ ต้องรู้แจ้งเห็นจริงสภาวะของกิเลส หรือภาวะของความเป็น“อัตตา”ความเป็น“ตัวกู”แบบรู้รู้ปู้ปู้นามอย่างสัมมาทิวฐิ

จงเรียนรู้ให้แจ่มแจ้ง ปฏิบัติให้จริง ใช้เหตุผลจริงนี้เป็นโจทย์

นี่แหละคือความเป็นจริงของเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นกับเรา เราก็เอาเหตุปัจจัยจริงเหล่านี้แหละเป็นของจริงปฏิบัติธรรม นี่คือ เหตุ-นิทาน-สมุทัย-ปัจจัย หรือนิทาน(เหตุ)-สมุทัย(ที่ตั้งขึ้น)-ชาติ(ความเกิด)-ภพ(แดนเกิด) จากพระไตรปิฎกเล่ม ๑๖ ข้อ ๒๘-๓๐ เมื่อเราเข้าใจตามเหตุปัจจัยต่างๆนี้แล้ว เราก็พยายามปฏิบัติให้มันได้ ปฏิบัติได้จริงสำเร็จแล้ว จบมั๊ย? จบ เห็นไหมละ เห็นที่สุดแห่งการเรียนรู้และประพุดติมั๊ย? คุณประพุดติ“ยอม”ไม่ได้ “กำจัด”ตัวการไม่ได้ ทำไม่จบ คุณก็ไม่จบของคุณเอง ถ้าคุณทำจบ คุณก็บรรลุความจริง เข้าใจมั๊ย?

เฮอ.. แหมวันนี้ที่ทะเลาะลงวอะไรหลายๆอย่างนะ จริงมั๊ย? ใครฟังธรรมด้วยดีเกิดปัญญา เอาไปใช้งาน วันนี้สร้างธรรมาวุธ เป็นศาสตร์ ศาสตร์นี้แปลว่าอาวุธนะ หรือแปลว่าความรู้ก็ได้ ถ้าใครเอาความรู้ นี้ไปใช้ทำลายถือว่าอาวุธ แต่ถ้าใครเอาความรู้นี้ไปใช้สร้างสรร สร้างประโยชน์ให้อยู่เย็นเป็นสุข ก็จะแปลว่าความรู้ ศาสตร์จะจึงแปลว่าความรู้ก็ได้ แปลว่าอาวุธทำร้ายก็ได้

วันนี้ได้ศาสตร์ไปแล้วเป็นธรรมมาวุธ ไม่ใช่เป็นมาราวุธ รู้จัก “มาราวุธ” มั้ย อาวุธของมารไง แต่นี่เป็น “ธรรมาวุธ” เพราะงั้นเราเรียนรู้จริงๆ แล้วก็รู้ทั้งข้างนอก รู้ทั้งข้างใน รู้ทั้งรูปธรรม รู้ทั้งนามธรรม แล้วเราก็ปฏิบัติให้สมบูรณ์ทั้งรูปธรรม และนามธรรม สุดท้ายเราจะมี ความรู้ยิ่งว่า นามธรรมเป็นเรื่องยากที่จะเรียนรู้ แต่สำคัญ มากเพราะ “ใจเป็นประธาน-ใจเป็นใหญ่-ใจพาเจริญพาประเสริฐ-ใจพาไปสู่ความสำเร็จ” (มโนบุพพังคมา ชัมมา มโนเสฏฐา มโนเมยา)

เอาละเรื่องที่ดินที่เรา กำลังมีเรื่องขณะนี้ **เราเสีย แต่เราได้** เรายอมเสียที่ตรงนี้ไป ที่จริงไม่ได้เสียหรอก ไม่ใช่ของเราด้วยซ้ำ แต่เราไปยึดว่าเป็นของเรา ใช่มั๊ย ? อะไรบ้างที่มันเป็นของเราในโลกนี้ เราหลงยึดนั่นนี่เป็นเราเป็นของเราทั้งนั้น เห็นอาการ “ยึด” ในตัวเราให้ได้ แล้วกำจัด “ตัวยึด” นั้นเสียทำให้ใจในใจอย่างไรให้มันเลิกอาการยึด” ได้สำเร็จ ต้องทำ และเห็น “อาการยึด” ให้ได้ และกำจัด “อาการยึด” ออกไปจากใจ ให้เป็นจริงอย่างรู้สัมผัสความจริงนั้นๆ อ่าน “อาการยึด” ในใจเราให้ออก ปล่อยวางหรือกำจัดอาการความยึดในใจนี้ให้ได้ เราก็ว่างจากตัวตน หรือใจที่มันยึดนั้น ทำความจริงนี้ให้ได้ ใครทำได้ก็พันทุกข์ วางได้เดี๋ยวนี้ ก็พันทุกข์ทันทีเดี๋ยวนี้ แม้จะยังไม่ได้ฆ่าตัวเหตุที่เราไปหลง “สำคัญ มันหมายว่า..เป็นเรา-เป็นของเรา” อยู่ในจิตลึกลับก็ยังพันทุกข์ได้ชั่วคราวเลย แค่ทำเป็นวางอย่าง “สมณะ” ได้แค่นั้น ยังไม่ใช่อย่าง “วิปัสสนา” ด้วยซ้ำ ก็ยังพันทุกข์ชั่วคราวได้เลย ถ้ายิ่งได้เรียนรู้ “ตัวยึดมันถึอมัน” หรือตัวอุปาทานที่มันมีอยู่จริงทั้งที่เป็นสัณกายะ ทั้งที่ยังเป็นอัตตาอยู่อย่าง หยาบ-กลาง และทั้งอย่างละเอียดในอนุสัยของเรา แล้วกำจัดด้วยวิธี ปฏิบัติตามทฤษฎีของพระพุทธเจ้าจนถึงขั้นดับได้ผลมาตามลำดับ ขึ้น โสดาฯ ขึ้นสกิทาฯ ขึ้นอนาคาฯ กระทั่งดับ “อนุสัยอาสวะ” ลีนเกลี้ยง

เป็นอรหันต์ ก็เป็นอันนั้นคือ “ดับเหตุ” สำเร็จแท้ ก็ถาวรยั่งยืน

เรื่องที่ดินที่เขามาเอาคืนไปนี้ มันมีแง่ที่ตั้งเยอะ มองให้เห็นเราดูตล่ำก็ได้ใช้มาตั้ง ๓๐ กว่าปี ตอนนั้นก็พึ่งเอาคืน ก็ดินะไม่เอาคืนตั้ง ๑๐ ปีที่แล้ว ให้เรามาใช้ตั้ง ๓๐ ปี ดีจังเลย ที่ลำคัมมันเป็นโจทย์ที่เกิดจริงให้เราได้ปฏิบัติธรรมจริงๆ เราก็ทำโจทย์นี้ให้ได้ เราไม่ได้ขาดทุนอะไรนี่ ถึงแม้ว่าเขาจะเอาไป แล้วเราก็ไม่ได้ตาย เราก็อยู่อย่างสบาย เรามีแค่ที่เหลือ เราก็ควรทำใจพอ ทำได้จริง ใจเราก็มักน้อยสันโดษจริง ใจพอ แล้วมันพอมั้ยล่ะ ทำใจให้จริง

จริงๆนั้นที่ดินอื่นๆเราก็มีอีกมาก ทำงานให้เต็มที่ในพื้นที่ขนาดที่มีอยู่ถอะ ทำให้ขยันมากๆ สร้างสรร ทำได้ รับรองเลย ทำได้ไม่ทอดอยากปากแห้ง ไม่ตาย ที่ดินที่อยู่ขณะนี้ อ้ออ้อ เहांนี้ถ้าให้แมวมาดินตาย มันตายไม่รู้ก็แสนตัวนะ ที่ขนาดนี้ไม่ได้เล็กน้อยหรอก ใช่มั้ย? เพราะฉะนั้นไม่ต้องกลัวที่จะไม่มีกินไม่มีอยู่ แม้ไม่มีข้าตาโตง ไม่มีสวน ๓๙ ไม่มีข้าเบ็งอะไรอีก ในที่ดินแค่นี้ อาตมาว่าความรู้ความสามารถของพวกเรานี้ จะทำกินทำอยู่รอดมั้ย? อาตมาว่าความรู้ความสามารถของชาวอโศกทุกวันนี้ละ ไม่ตายหรอก พอ จริง! ไม่ตาย อยู่รอดทำงานฟรีนี่ละอยู่รอดแล้ว เพราะเรามีเหลือ จากกินแล้วก็ยังได้ขายขายถูๆด้วย ก็ยังอยู่รอด เพราะเราไม่ต้องได้เงินมาแล้วเอาไปจ่ายกับอบายมุขที่เราแย่งเสพสุขกับมันแล้ว ไปจ่ายกับกาม กับสิ่งที่คนโลกๆ เขายังหลงว่าต้องได้ต้องมี เห็นมั้ยเราไม่ต้องไปจ่ายแรง จ่ายเงินกับอบายมุขจ่ายกับสุขที่ยังต้องได้ต้องมีให้แก่ตนอยู่ เราจึงพอ

แต่คนโลกเขาทำเท่าไรๆก็ไม่พอสักที เพราะติดยึดอะไรต่ออะไร ไม่ได้เรียนรู้กิเลสที่หลงติด ไม่มี “ใจพอ” (จิตสันโดษ) จริงๆ จะต้องได้เงินมาจ่ายกับสิ่งที่หลงติดหลงเสพ และพอไม่เป็น หยุดไม่ได้นะ เพราะ

กิเลสเขาไม่ได้ลดกันจริงๆ แต่เราพอ..เราได้ลดกิเลสไปบ้างแล้ว

ถ้าได้ศึกษาตามธรรมเบื้องต้น ท่ามกลาง บั้นปลายตามที่พระ
พุทธเจ้าทรงสอน เป็นสัมมาทิฐิ และปฏิบัติหลุดพ้นมาได้จริง คุณก็ไม่ต้อง
ไปเดือดร้อนนี่ คุณไม่ต้องไปเสียกับสิ่งนั้น คุณก็ทำกินทำใช้ขึ้นมา
มันก็พอกินพอใช้ เหลือด้วย เอาเหลือ ก็ไปขาย ไม่ต้องเอาไปเสียกับ
อบายมุข ไปเสียกับสุขที่ยังเสพยังติด เหลือก็เอามาสร้างสิ่งที่ควรสร้าง
หรือดีไม่ดีกว่าไปทำทานด้วยซ้ำไป ที่ดินอาณาเขตแค่นี้ยังเหลือทำทาน
ได้เลย นอกจากเราไม่ติดอบายมุขแล้ว เราไม่ติดกามรูปราคกลิ่นเสียง
สัมผัส เขาบอกอันนี้สวยเราอยากได้ อันนี้ไพเราะ ต้องได้ อันนี้หอมมะ
อันนี้อร่อยนะ เขาขายแพง หรือไม่แพงก็ตาม เราจะต้องไปเสียเงินซื้อ
ต้องไปจ่ายบารออารมณ์ แต่ถ้าเราไม่ติดแล้ว จะแพงหรือไม่แพงก็ตาม
เราไม่ต้องแล้ว ของเรากินของเราใช้ก็**พอเพียง** นี่ก็เป็นสุขสงบแล้ว
ไม่ต้องอ่อร์อ่อร์กว่านี้ ไม่ต้องสนุกกว่านี้ เราไม่ติดใจ เพราะกิเลสเราได้
กำจัดลงไปแล้วจริงๆ เราไม่ติดแล้วกับสิ่งที่โลกเขายังติด เราดูเราเห็นที่โลก
ที่สังคมเขายังหลงติด แต่เราเป็นสุขใจสงบจริงๆ เท่าที่เราใช้อาศัยนี้
เราพอเพียง ใจเราพอจริงๆ เราไม่ต้องไปเสียเงินอีก ส่วนที่ไม่ต้องเสียไป
นั่นแหละ คือส่วนเหลือส่วนเกิน เมื่อคุณพอคุณก็ไม่ต้องไปเปลืองกับ
มันอีก กามก็ดี ลามจะต้องได้ใหญ่ๆ เยอะๆ มากมาย ยศ สรรเสริญ
โลกธรรม คุณก็ไม่ต้องไปแย่งเขามา เท่านี้คุณก็พอแล้ว

นี่แหละคือ ผู้สันโดษโดยไม่ต้องหนีออกไปอยู่โดดเดี่ยวอย่างที่หลง
เข้าใจผิดกันอยู่ทั่วไป เราอยู่กับสังคมที่เต็มไปด้วยกับอบายมุข เต็มไปด้วย
ลามกยศสรรเสริญ อยู่กับสุขที่เป็นกามเป็นอัตตา ซึ่งคนในโลกเขามอมเมา
ปรุงแต่งมาครอบงำกันไม่หยุดยั้งนี่แหละ ผู้หลุดพ้นได้จริงคือผู้สงบของ
พุทธ เพราะผู้นั้นมีโลกุตรจิต คือ จิตที่อยู่เหนือโลกธรรม ไม่ใช่จิตที่หนี

โลกธรรมออกไปอยู่“โลกันต์”ที่แปลว่า ไปไกลที่สุดจากโลกจากสังคม
มันต่างกันคนละแบบอย่างนี้

เพราะงั้น เรามีอารยธรรมของพระพุทธเจ้าอย่างนี้ เราก็เลี้ยง
ตนรอดแล้ว ฟังตนได้แล้ว แถมมีเหลือช่วยผู้อื่นได้อีก เพราะเราตื่นแล้ว
เราไม่หลงโลกแล้ว เราไม่เปลืองเปล่าแล้ว อาตมาว่า ถ้าจริงๆนี่นะ แหม
จริงๆ..อาตมาไม่ได้มาบังคับบอกว่า ห้ามศีระะอโศกออกจากเขตนี้ ทำอยู่
ทำกินเท่านี้ ออกจากเขตนี้ไม่ได้ โอ้อ้อ..อาตมาอยากให้มีใครทำจงเลย
จะได้พิสูจน์ดูซิว่า ชาวอโศกจะฟังตนเองอยู่เป็นสุขสงบได้มั๊ย? เห็นไหม
เท่านี้แหละคุณว่าเราจะอยู่ได้ไหม?

นี่คือ ความเป็นเอกราชทั่วทั้งแผ่นดิน คุณตัดเขตเราแล้ว
ให้เอกราชแค่นี้ละ สบม. ธรรมด. ปกต. ทท. จว. จริงไวยเลย ไม่ต้องจจ.
แค่“จริงจริง”เท่านั้น จว.“จริงไวย”กันเลย ใช่มั๊ย? สบายมาก ธรรมดา
ปกติ จริงไวย ไม่ต้องแค่ จจ. แล้ว จว. เลย ใช่มั๊ย?
[สบม.(สบายมาก) ธรรมด.(ธรรมดา) ปกต.(ปกติ) ทท.(หายห่วง) จจ.(จริงจริง)]

นี่คือ ความจริงที่เราจะต้องพิสูจน์ เพราะฉะนั้นในโลกนี้เขา
ต้องการตัวอย่าง ว่าคนพวกนี้มันถูกเบียดเบียน ถูกข่มขี่ ถูกแกล้ง
มันเดือดร้อนมั๊ย? ไม่เดือด ไม่ร้อน เย็น เบิกบาน สบาย ไม่ต้องไป
ยั่วเขาหรอก เบิกบานของเราไม่ต้องไปยั่วเขา เราก็เบิกบานรำเริงทำกิน
ทำใช้ของเรา เราก็ไม่ต้องไปทุกข์ร้อน เราก็มีกินมีใช้สบาย เพราะจิต
ของเราพอ จิตเราไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องไปเสพอบายมุข ไปเสพกาม
ต้องไปแย่งโลกธรรม ลาภ ยศ สรรเสริญ ต้องเทียมหน้าเทียมตาเขา
ต้องได้เยอะกว่าเขา ไม่ต้องเลย เราไม่ติดยึด โลกอบายก็ไม่มี โลกกามก็ลด
โลกธรรมก็ลด เพราะอวดตาของเรา เราเรียนรู้และลดละ สาธารณโมคิ
ของเรามันมีคุณภาพถึงขั้นอนาคตาภิชน(ผู้ไม่มีบ้านช่องเรือนชานเป็นของ

ส่วนตัวแล้ว) อุตตาเราลดละมาได้จริง ที่เป็นโลกอบายก็ไม่มีแล้ว อุตตาที่เป็นโลกกาม-อุตตาที่เป็นโลกธรรมก็ลดกัน เป็นต้น ส่วนอุตตาที่เหลือของใครก็เรียนรู้อะไรที่เหลือของตนเองให้หมดให้ได้อีกเป็นที่สุด

ถ้าดับสิ้นโลกอบายได้แล้ว โลกกามก็ลดลงแล้ว ลดโลกธรรมโลกอุตตาลงไป ก็แน่นอนคนที่ยังเหลือกาม เหลือภวิฆะ เหลืออุตตาส่วนที่ยังเป็นรูปราคะ อรูปราคะ มานะ ก็ยังมีปากหอกกันเองอยู่บ้างแน่นอน แต่ไม่ออกไปกระโจนกระจายถึงคนอื่นข้างนอก เขาก็ไม่รู้ด้วยซ้ำว่าเรามีปากหอกกัน เพราะกายกรรม-วจีกรรมมันลดหยาบลดรุนแรงแบบโลกีย์สามัญเขาแล้ว มันไม่จัดจ้าน ไม่รุนแรงอะไร แต่ถ้าไม่มีปากหอกเลยได้ก็ยิ่งดี ทำได้มัยละ (ได้) จริงหรือเปล่า แหม..อย่าพูดให้เหม็นขี้ฟันเลย ทะเลาะเล็กทะเลาะน้อยอยู่บ้าง อาตมาได้รับคำฟ้องอยู่นะ ฟ้องอย่างนั้นอย่างนี้ แต่มันเบา

เรื่องหอกปากนี้ พระพุทธเจ้าอยู่หังองค์ก็ยังมีหมดไปไม่ได้ เป็นปกติธรรมดาที่คนจำนวนมากขนาดหนึ่ง คนกิเลสยังเหลือย่อมมีอยู่

เข้าใจมัชฌธรรมะที่อธิบายมานี้ นี่คือธรรมะที่อาตมาอธิบายเอารูปธรรมมาประกอบแล้วสื่อกันมาถึงขนาดนี้แล้วนี่ เข้าใจสังคัม เข้าใจมนุษยชาติมัช? เพราะฉะนั้นอันนี้แหละจะเป็นตัวอย่าง ศีระชะโศกก็จะเป็นตัวอย่างไม่เป็นไรเราเป็นอยู่สุข นี่แหละคือปีสุจนเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง เรามี"ใจพอ"(สันโดษ)เป็นอย่างไร เราไม่ดิ้นรนไปแย่งชิงทำความเดือดร้อนแก่โลกเขาหรือ มีมากกว่านี้เราก็ใช้เป็น มีมากกว่านี้เราสะดุ้งเป็น เราจะเอามาสร้างในตัวเราเองหรือเราจะไปเกื้อกูลเผื่อแผ่ช่วยเหลือข้างนอกเราก็ทำเป็น เราก็พัฒนาเป็น และมันก็เหลือจริง ๆ เพราะว่าเราเองเราพอใช้พออาศัยจริงๆเราพอเราจึงไม่ได้ไปแก่งแย่งใคร เราไม่ไปเป็นหนี้ไม่ไปเบียดเบียนคนอื่นไม่ไปโลกไปชู้ตริตเอามาจากคนอื่น

เพราะเรา**พอเพียง** และจะไม่ต้องไปแย่งชิงใคร มีแต่ จะให้ เกื้อกูล เพราะเรากินเราพึ่งตนรอด เราพอ เราเหลือ มีเผื่อแจกจ่ายเจือจาน เกื้อกูลคนอื่นได้ จงพิสูจน์ความจริงของพฤติกรรมสังคม และมนุษยชาติ อย่างนี้ให้เห็นว่าเป็นไปได้ เขาต้องการจะเห็นความจริง

เพราะฉะนั้น อาตมาว่า พวกเรามีของดี ดียังไง คืออย่าง**มักน้อย สันโดษ** เป็นมณุษย์**วรรณะ ๙** เลี้ยงง่าย บำรุงง่าย มักน้อย สันโดษ ใครที่เข้ามาในโอกาสนี้ ถูกขัดเกลา สัลเลขธรรม เราก็ขัดเกลาตนเอง คนข้างนอกมาก็ขัดเกลาเขา หรือใครจะเข้ามาอยู่กับเราก็ต้องขัดเกลาตน ไม่งั้นเราก็ไม่เอา คุณจะมาอยู่ในนี้ต้องมีศีล ๕ เป็นอย่างต่ำ ถ้ายังไม่มี ก็อยู่ข้างนอกเถอะ แค่นี้ศีล ๕ คุณก็ยังถือปฏิบัติไม่ได้ หรือถ้ามาแล้ว ยังมาละเมียดศีลเลอะเทอะอยู่ในนี้มันก็ไม่ไหว ก็ออกไปข้างนอกก่อน อย่างนี้เป็นต้น เพราะงั้นต้องขัดเกลากาย-วาจา-ใจ สัลเลขะ ขัดเกลาตน จริงๆ ถ้าคุณทำได้ คุณลดละ คุณมีศีล ๕ ได้เป็นพื้นฐาน อบายมุขคุณก็ไม่ระเริง คุณไม่กินเนื้อสัตว์ อย่างนี้คุณอยู่กับเราได้ เรามุ่งมั่นจริงๆที่จะ ขัดเกลาให้ยิ่งขึ้นไปๆๆ นี่คือสัลเลขธรรม

ตั้งต้นศีล ๕ แล้วเราก็สูงขึ้นเป็น ศีล ๘ เป็นศีล ๑๐ เรียกว่า **ฐิตะ ศีลเครื่องขึ้นๆๆได้** แล้วคนที่ปฏิบัติได้มีคุณลักษณะ มีคุณสมบัติ มีกิริยา มีกายกรรม-วจีกรรม-มโนกรรม มีพฤติกรรมที่เป็นอาการ นำเลื่อมใส เรียกว่า**ปาสาทิโก** เป็นคนที่มี**อาการนำเลื่อมใส**กายกรรมก็แบบนี้ วจีกรรม-มโนกรรมก็แบบนี้แหละประพุดิอยู่ นี่ เป็นพฤติกรรมอยู่ อย่างนี้ในสังคม นี่แหละคือ วรรณะ ข้อที่ ๗ **อาการนำเลื่อมใส** อาการที่ไม่แสดงความขี้โลก ไม่แสดงความขี้โกรธ ไม่แสดงการยื้อแย่ง แม้แต่จะ แสดงออกทางกามทางราคะ แสดงอาการกิเลสตัณหาแบบนี้แบบนั้น คนพวกนี้ไม่มีอาการที่เห็นทางกายทางวาจาทางใจ เป็นที่ปรากฏเด่นชัดแล้ว

แม้ยังมีบ้างก็ไม่เหมือนสังคมโลกีย์ที่ไม่“ประพฤติธรรม”อย่างเห็นได้ชัด

ในหมู่คนโลกีย์สามัญนั้น อาการที่แสดงออกเป็นสามัญ เราเห็นเรารู้ว่า แสดงอาการที่เป็นสามัญ คือมีอาการแสดงออกอย่างปรากฏโจ่งแจ้ง และมีทั้งจัดจ้าน เพิ่มความจัดจ้านยิ่งขึ้น ผู้รู้ย่อมถือว่าเป็นอาการที่น่าเกลียด คืออาการประกอบความโลภ-โกรธ-หลงที่ประเจิดประเจ้อ เป็นความน่าอายทั้งนั้นแหละ ไซ้มีผู้รู้ย่อมไม่แสดง

คนที่ไม่มีอาการโลภโกรธหลงแสดงออกมา จะด้วยการสำรวมก็ดี จะด้วยเพราะไม่มีกิเลสเป็นตัวทำให้แสดงออกก็ยิ่งแท้ เพราะรู้ว่าเป็นความน่าอาย น่าขายหน้า ความประพฤติที่ไม่แสดงออกได้นั้นแหละ คือคนที่มีอาการ*น่าเลื่อมใส*

ส่วนคนที่แสดงออกอยู่ก็คือ คนที่มีอาการน่าอาย ถ้าคนที่ตั้งใจแสดงออกอย่างไม่รู้ธรรมชาติเสียเลย ก็คือคนมี*อาการน่าไม่อาย!*

วรรณะ ข้อที่ ๘ *อปจย ไม่สะสม* หมายถึงไม่สะสมทั้งวัตถุทรัพย์สิน เงินทอง ไม่สะสมทั้งกองกิเลส คนสามัญทั่วไปเขาสะสมให้มากมายๆ มากเท่าไรยิ่งเห็นว่าเจริญ เห็นว่าดี เห็นว่าถูกต้อง แต่ทางโลกุตรธรรมของพุทธแท้ ผู้ที่มีจิตใจเข้ากระแสโลกุตระจริง จะตั้งใจปฏิบัติตนไม่สะสม และสละออกๆๆ จนหมดของกู หมดตัวกู เป็นที่สุด ทั้งข้าวของวัตถุเงินทอง ทั้งกองกิเลส

อย่างพวกอโศกเรานี้ก็ไม่สะสมได้เยอะแล้วละ ไม่สะสมเป็นของตน ไม่สะสมตัวกู ไม่สะสมอัตตา ชุมชนของเราสามารถเป็นชุมชนสาธารณโภคีได้ คือ ทรัพย์สินทุกอย่างเป็นส่วนกลาง มีวัฒนธรรมกินใช้ส่วนกลาง ทุกคนทำงานฟรี ไม่มีรายได้เป็นส่วนตน ทำมาหาได้ก็เอาเข้าส่วนกลางอย่างสมัครใจ ผู้มาอยู่ในที่นี้รู้ดี เต็มใจจะเป็นเช่นนี้ทำเช่นนี้ ไม่ได้บังคับ ผู้ไม่ชอบอย่างนี้ก็ไม่เอาออกไปอยู่ที่อื่นทุกคนศึกษาฝึกฝนธรรมะของพระ

พุทธเจ้าให้ตนลดโลภโกรธหลง มีปัญญาจริง จึงสมัครใจจริง มีชีวิต
 สุขใจที่ตนได้มักน้อยสันโดษ ตนมีใจพอเพียง มีกินมีอยู่ได้อย่าง
 เป็นสุข ไม่หลงความหรรษาฟูฟาดตามโลกเขาแล้ว มีเท่าที่เป็นอยู่ก็มีสุขดี
 มีปัจจัย มีการบริหาร สำหรับใช้สอยเท่านั้น จะมีอะไรประกอบเพื่อใช้สอย
 ก็เป็นของส่วนกลาง ไม่ได้ทำมาบ่าเรอตัวเราเอง ไม่ได้เอามาใช้เพื่อบ่าเรอตน
 ไม่ใช้มาสร้างอัตรตา ทุกคนต่างทำงานช่วยกันไปอย่างเข้าใจตามสมรรถนะ
 และตามฐานะ ตามสุขภาพ ตามวัย ชีวิตต้องทำงานเราเข้าใจกันดี
 เพราะเป็นเหตุปัจจัยของชีวิต แม้สัตว์เดรัจฉานมันยังทำงานเลี้ยงตน
 แล้วเราละ คนนะ

เรามีอุปกรณ์เครื่องใช้ มีเงินทองทรัพย์สินเป็นของส่วนกลาง
 เป็นสิ่งที่ใช้เพื่อสร้างสรรค์ ชยันหมั่นเพียร เพื่อประโยชน์ เราก็อาศัยในนี้
 ประโยชน์เพื่ออาศัยยังชีพตนไป เพื่อเผื่อแผ่เกื้อกูลคนอื่นด้วยซ้ำ
 ไม่สะสม เพราะฉะนั้น ความหมายของคำว่า **“ไม่สะสม”** (อปจยะ)
 คำเดิมนี้อยิ่งใหญ่ในหลักเศรษฐศาสตร์ คนไม่สะสมคือคนมี **ใจพอเพียง**
 เพราะฉะนั้นคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงที่ออกมาจากพระโฆสฐีในหลวงนี้
 เป็นพระดำรัสที่ยิ่งใหญ่ เป็นเดอะ เกรท เวิร์ด เป็นพระวจนะที่ยิ่งใหญ่
 คำพูด วาทะที่ยิ่งใหญ่ แต่คนยังไม่เข้าใจ ใจมีความพอ นั้นแหละคนพอ
 พอแล้วก็ไม่เอา ไม่เอาก็ไม่ต้องสะสมเพิ่ม ใช่มั้ย พอ มีแค่นี้พอ
 เพราะมันมากกว่านี้สะพึดออก นี่คือเศรษฐศาสตร์ พอ ไม่ต้องเอ้ออีก
 เพราะฉะนั้นคนที่มีความพอ คือคนที่ไม่เพิ่มแล้ว เมื่อไม่เพิ่ม สิ่งเหล่านี้
 เป็นยังไง สละออกไป สะพึดออกไป นี่คือหลักเศรษฐศาสตร์ที่ควรทำ
 เราทำให้จิตใจให้เป็นอย่างนี้จริง คุณพอจริงๆ นั่นเป็นคุณสมบัติของจิตนะ
 เราต้องมาเรียนรู้และทำจิตใจให้เป็นอย่างนี้ให้ได้

คำถามว่า ที่นี้มีเศรษฐกิจพอเพียงมั๊ย เมื่อจิตใจเราพออย่างแท้จริง ไม่ใช่เพียงกดขี่ข่มไว้ ผืนไว้ ที่นี้ก็มีเศรษฐกิจพอเพียงแน่นอน พวกเราที่มีคนที่มีจิตใจได้ฝึกฝนให้“สันโดษ”คือมี“ใจพอ”อย่างแท้จริงตามธรรมของพระพุทธเจ้าแล้ว จึงมีลักษณะ มีฐานะของแต่ละคน ที่“พอ”ที่ลดละมาได้จริงตามจริง เป็นมรรคผลทางจิต ซึ่งเมื่อบรรลุผลจะเป็น“ความสันโดษ”คือ“ใจพอ”อย่างแท้จริง

ไม่ใช่ว่า.. คนนี้เขาถือว่าเขา“พอ” พอ แต่เมื่อเวลาผ่านไปก็ยังไม่พอก็เราทำงานเจริญก้าวหน้ามันก็ต้องได้มาโดยสุจริต ก็มีได้เรื่อยๆ ตอนนี้นั้นก็ยังได้อยู่ ..ว่ากัน เราจะพอเมื่อเรามีแสนล้าน เราพอจริงๆ แต่ขอให้ถึงแสนล้านก่อนเถอะ ใช้อย่างนี้นั้นก็มากไป มันไม่ใช่พอเพียง

ของชาวโศกเราเนี่ย แต่ละคนจะมีปัญญาและมีความจริงใจว่าไม่ต้องมีหรือเงินหมื่น ใครคิดว่าตัวเองไม่ต้องมีเงินหมื่นหรือชีวิตนี้ ใครคิดว่าตัวเองมีใจอย่างนี้ได้แล้ว ยกมือขึ้น

อ้อ..เด็กๆยังมีอยู่เยอะนะที่ไม่ยกมือ ยังจะเอาเงินหมื่น ที่หนึ่งๆอยู่นั้น ยังต้องการเงินหมื่นอยู่ระอะ หรือฟังไม่รู้เรื่อง รู้เรื่องอยู่แต่ก็ยังอยากมีอยู่นะ ลองดูซิว่ามีเงินหมื่นมันเป็นยังไงเธอ แต่ผู้ใหญ่ที่โตๆ พอสมควรแล้วนี้ได้ผ่านชีวิตมาได้เลี้ยงชีวิตมานี้แล้วถ้าเราไม่มีเงินหมื่นนี้เรามีสมรรถนะมั๊ย? ที่จะหาเงินหมื่น เรามีทางออกมั๊ย เราจะยังชีพของเราไปโดยเรากล้ามั๊ยกล้าพูดกล้ายืนยันมั๊ยว่าชีวิตเราไม่ต้องมีเงินหมื่นนี้เราก็อยุรอด อยู่สบายเลย ไม่ต้องมีจริงๆ คนที่มีจิตพอขนาดนี้ทำให้สังคมไม่เดือดร้อนขึ้นได้แล้ว แต่ถ้าคนบอกว่าเฮ้ยยังไม่ถึงพันล้าน กูยังไม่พอ คนอย่างนี้แหละทำให้สังคมเดือดร้อน เพราะมันจะต้องแย่งเอามาเป็นของตนเองให้ถึงพันล้านให้ได้ ถ้าได้มาพันล้านจริง คนอื่นขาดแคลนมั๊ย นั่นแหละคือคนทำลายสังคม

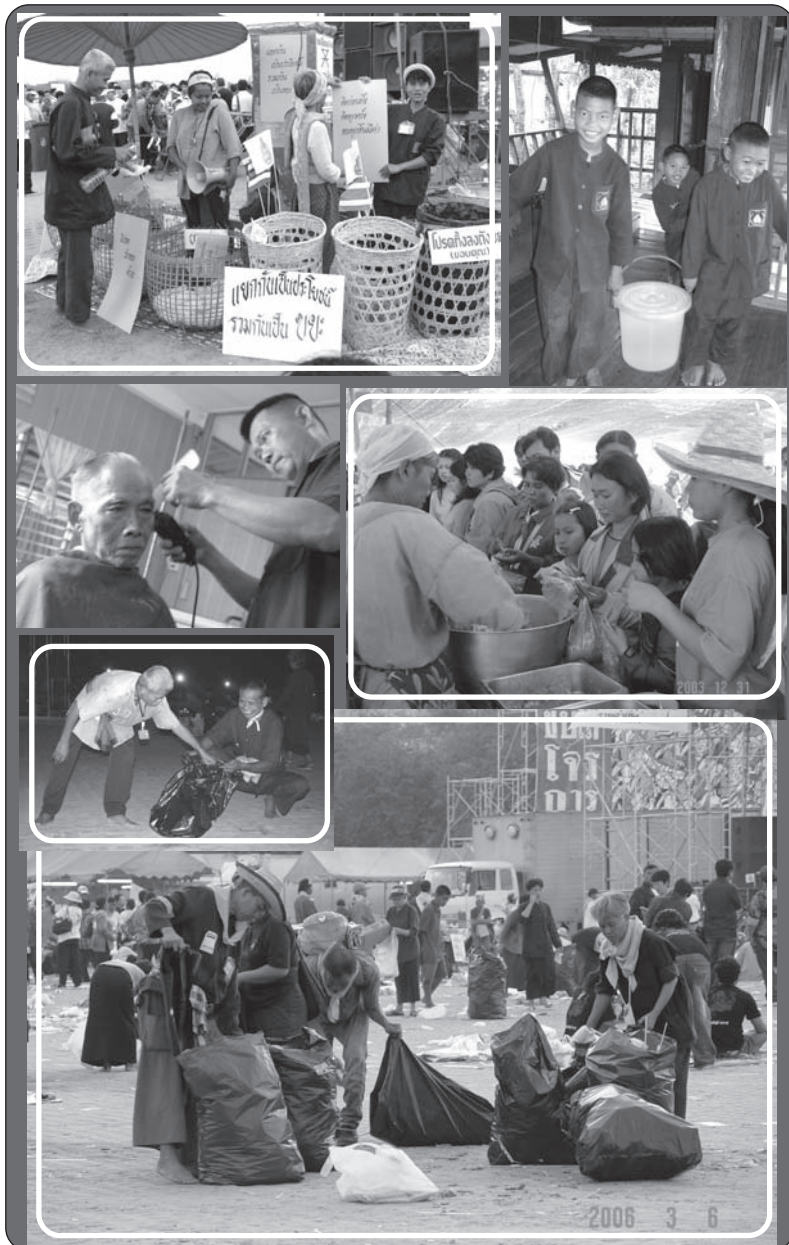

แต่คนคนนี้ไม่ต้องมีเงินเป็นหมื่นหรือพันชีวิตนี้ คนที่มีจิตใจเป็น
 อย่างนี้จริง คนนี้แหละคือ คนที่ช่วยเหลือสังคมแล้วในทางเศรษฐศาสตร์
 ชั้นสูง เป็นคนมีเศรษฐกิจดี โดยตนไม่ต้องสะสมเงินเป็นของตนถึงหมื่น
 แต่มีสมรรถนะเป็นแสนเป็นล้าน หรือยิ่งกว่านั้น คนนี้มีชีวิตอยู่รอดอยู่
 สบาย เป็นสุข สร้างสรุขยันเพียรไม่เป็นภาระสังคม คนนี้มีแต่ประโยชน์
 ให้แก่สังคม เพราะแกทำกินใช้สำหรับตน เหลือออกนั้นแกก็ทำสะพัด
 ให้แก่สังคม ยิ่งสะพัดอย่างบุญนิยมด้วย สะพัดอย่างไม่เอาเปรียบ ไม่เอา
 กำไรกำไร แม้ขาดทุนเราก็กินเท่าที่ทำได้ สะพัดให้ราคาถูก หรือแจก นี่คือ
 การช่วยสังคม ฟังทันมั๊ย นี่คือลัจจะที่เราจะต้องทำให้อยิ่งขึ้นๆ มนุษย์ต้อง
 เป็นอย่างนี้ เป็นได้มั๊ย? (ได้) ลัญญาแล้วนะ และเราก็ทำได้บ้างแล้ว

คนที่มีคุณธรรมจริงเป็นคนมักน้อยสันโดษ

อาตมาจะสร้างคนอย่างไรไป อาตมาจะขอเวลาไปอีก ให้อายุได้
 ๑๕๑ ปี เพื่อทำให้คนชนิดนี้มีมากๆ อนุมัติมั๊ย? พระเจ้าได้ยินแล้ว พระ
 พรหมได้ยินแล้ว อนุมัติแล้วให้อาตมาอายุ ๑๕๑ เพื่อที่จะสร้างอันนี้
 ก็เท่านั้นเองนะ เพื่อที่จะพิสูจน์ว่า มนุษย์ชนิดนี้ ที่เป็นอย่างนี้หะ
 มีได้จริง พระพุทธเจ้าทำมาแล้วตั้งแต่ ๒ พันกว่าปี อาตมามีความรู้
 ละเอียดเท่าใดก็จะพยายามสาธยายออกมาไว้ในโลก อาตมาก็อธิบายให้
 ฟัง อธิบายได้เท่าที่อาตมาจะเก่งที่สุดตามความสามารถ มีคนฟังเข้าใจ
 เมื่อฟังเข้าใจแล้วเห็นดีเห็นงาม ก็มาประพฤติดี ประพฤติให้มันได้
 เพราะนั่นถ้าใครประพฤติลดละกิเลสได้จริง จะไม่หวงแหน ไม่โลภอะไร
 มากมายจริงๆ จะเป็นคนที่ให้แก่สังคม เป็นคนสะพัดช่วยสังคม ไม่ใช่
 เป็นคนทำลายสังคม เพราะกิเลสเราลดอย่างเป็นจริง

การให้ การเสียสละเราก็ต้องใช้ปัญญาด้วย ถ้าการให้นั้นให้ไปแล้วจะเป็นโทษมากกว่าคุณ ก็อย่าให้เลย ถ้าให้แล้ว เขาก็ได้บาปทั้งการรับก็รับอย่างซี้โกงซี้โลภ ทั้งการเอาของที่เขาให้ไปใช้ก็เป็นบาป

แต่บางกรณีก็ต้องวางใจ จำเป็นต้องให้เขา ไม่ต้องห่วงห่วง ให้ก่อกิเลสแก่ตน อย่างกรณีที่เรากำลังประสบอยู่นี่ไง เขาทำก็เรื่องของเขาสีขาววิชา ถ้าเขาฉลาดเขาก็เอาไปทำประโยชน์ ก็ต้องปล่อยเขาให้เกียรติ เขามั่งสิ ไม่งั้นมันไม่จบซักที เพราะคุณไม่รู้ที่จบ ใช่มั้ย

แต่ในกรณีที่เรารู้ชัดเจนจริงๆว่า ขึ้นให้เขาไปมันเสียหาย มันไม่เกิดประโยชน์จริงๆ ผลดีทางสังคมวิทยาก็ไม่เกิด เราก็ไม่ให้ ดังที่กล่าวมาแล้ว ก็ตามความเหมาะสมแก่กรณี ซึ่งมันก็ไม่ใช่เรื่องของกิเลสห่วงห่วงหรือความโลภความเห็นแก่ตัว นี่ก็เป็นกรณีพิเศษ

คำตอบมันอยู่ที่“คน” คุณธรรมของ“คน”นี่เองจะพัฒนาเศรษฐกิจสังคมอย่างสำคัญที่สุด แม้กฎเกณฑ์ทฤษฎีก็ไม่สำคัญเท่า

พฤติกรรม“การให้”..อย่างเดียวกันแหละ

**เป็นสุดยอดแห่งประโยชน์ของความเป็นมนุษย์ความเป็นสังคม
ทั้งพฤติกรรมทางกาย ทั้งทางวาจา ทั้งทางใจ**

**เพราะเป็น“การกระทำอันสุดประเสริฐ”ในความเป็นพฤติกรรม
ของสัตว์โลกเกินกว่าสัตว์ใดๆ ที่มนุษย์เท่านั้นทำได้**

**มนุษย์ทำได้อย่างมี“คุณค่ายอดเยี่ยมเลิศล้ำ”เกินกว่าจะ
บรรยายได้ ว่า เป็นพฤติกรรมสำคัญเหนือสัตว์โลกทุกชนิด อย่างไร**

**และที่ร้าย มนุษย์ก็ยังสามารถอาศัย“การให้”นี่เอง ทำชั่วได้ถึงขั้น
สุดชั่ว ด้วยเล่ห์ของความฉลาดที่เลวทราม อยู่ในสังคม**

**บรรดาศาสนา-บรรดาปราชญ์ทั้งหลายล้วนสอนคนให้
“ทำทาน”หรือมี“การให้” มีการเสียสละ ไม่ละเว้นเลยสักราย**

ผู้ใด-สังคมเล็กใด-สังคมใหญ่ใด มีพฤติกรรม“การให้”
ชนิดที่ลดละกิเลส“เป็น” กิเลสถูกกำจัดจริงกระทั่งจิตปราศจากกิเลส
ตรงตามอารยธรรมตั้งแต่นั้น (โสดาปัตติมารค)ถึงขั้นปลาย(อรหัตตผล)

กล่าวคือ ผู้ทำ“การให้”ขณะใด ก็ทำใจในใจของตน(มนสิการ)
“ลดกิเลส”ของตนเป็น นั่นคือจะต้องมีญาณ“รู้จักผู้แจ้งรู้จริงใจในใจ”
ของตน และพยายามกำจัดกิเลสในใจของตน โดยตนมีญาณรู้จัก
ตัวกิเลสต่างๆ(พ้นสักกายทิฐิเพราะมีนามรูปปริจเฉทญาณ-ปัจเจยปริคคญาณ
เป็นต้น) และปฏิบัติคุณวิธี่ สามารถกำจัดกิเลสอย่างสัมมาทิฐิปฏิบัติ
สัมมาบรรคจนเกิดผล) จึงมีมรรคมีผลแท้จริง

ไม่ใช่“ให้”อย่างมีเล่ห์แฝง หรือ“ให้”อย่างทำใจในใจ
ของตนไม่เป็น ไม่ถูกต้องตามมรรควิธีที่สัมมา จึงไม่ถึงขั้นสูงสุด
ของความเป็นผู้หมดกิเลสภาวะ

“การให้”อย่างบริสุทธิ์ใจและเต็มไปด้วยปัญญานี้เอง ที่ทำให้
สังคมอบอุ่น สัมคีติ อุดมสมบูรณ์ เป็นสุขสงบ สนุกรื่นเริง เบิกบาน
ยืนนาน สำราญรุ่งเรือง เจริญอภิวัฒน์พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างไม่เป็น
ภัยต่อตน และต่อผู้อื่นผู้ใดเลยในโลก

เออ..วันนี้ชักเอาอะไรออกมาพูดไปมากมาย ก็ละเอียดล่อ
 อยู่นะ ความหมายที่อธิบายไปส่วนมากวันนี้มันเป็นเรื่องของจิต
 วิญญาณนะ เป็นเรื่องของใจ เราจะรู้จัก**การทำใจในใจ**อย่างไร เรียกว่า
 รู้จัก**มนสิการ**(การทำใจในใจ) อ้อ..จะ“ทำใจ”อย่างนี้ะหรือ เพราะฉันไป
 หัดทำใจอย่างนี้้อย่างที่เอาตามอธิบายนี้ละ เราจะได้ลดกิเลส จะได้หมด
 ทุกข์ ถ้าเราสามารถพึ่งตนเองรอด นี้เป็นแกนหลัก พึ่งตนเองรอดเพราะ
 เราเป็นคนสร้างสรร เราต้องทำขึ้นมามีผลงาน มีสิ่งที้อาศัยกินอาศัยใช้
 ผลงานแม้แต่แรงงานทางสมองก็คิดประเมินเป็นมูลค่าได้แรงงานทางสมอง

ที่เป็นประโยชน์เราก็ใช้สมองคิดแล้ว“ทำ”ให้เกิดผลแก่คน ให้สมองหรือความคิดนี้มีบทบาทออกไปจากตัวเรานะ ไม่ใช่คิดอยู่ในหัวเท่านั้น ไม่มีผลออกไปไหนเลยแล้วตีค่า คุณคิดได้แล้วไม่เคยพูดให้ใครรู้ ไม่ได้แสดงออกไปจากตนเลย อยู่ในตัวคนเดียว อย่างนี้ไม่เกิดค่า ยังไม่เป็นมูลค่า มูลค่าจะเกิดก็ต่อเมื่อคุณอธิบายให้คนรับรู้ ๑ คน ๒ คน ๕ คน มากขึ้นๆ ได้หลายคนเท่าไรยิ่งดีให้สังคมได้รับรู้ว่าเป็นความคิดที่ดี แล้วเขาก็รับรู้ความคิดนี้ไป ก็เริ่มเป็นมูลค่า เกิดมูลค่าของประโยชน์ ในสิ่งที่คุณคิดแล้วให้ผู้อื่นรู้ตาม

คิดดี แล้วเอาไปให้คนอื่นรับรู้ คนอื่นเอาไปทำต่อ ก็เป็น“การให้” คนได้อาศัยเอาไปทำประโยชน์แก่ตนแก่ผู้อื่นขึ้นมา เพราะฉะนั้นแค่ความคิดก็เกิดเป็นมูลค่าได้ นอกจากความคิดยังลงมือทำ ใช้แรงงาน ทำอีก มูลค่าก็เพิ่มเสริมอีก เพราะฉะนั้นมูลค่าการสร้างสำเร็จนี้ ควรแพงกว่ามูลค่าความคิดเท่านั้น มูลค่าความคิดถ้าไม่ได้สร้างมันไม่มีเกิดหรอก กินไม่ได้ ใช้ไม่ได้ มูลค่าความคิด แต่สร้างเกิดกินได้ใช้ได้ เพราะฉะนั้น **กรรมกร**ควรมีราคามากกว่า**กรรมการ** แต่โลกที่ฉ้อฉลนั้นตั้งราคากรรมกรต่ำกว่าราคากรรมการ เพราะราคากรรมการนั้น กรรมการถือว่าเป็นผู้สั่งการ และตั้งราคาให้แก่ตัวเอง ก็เป็นธรรมชาติของคนที่ยังมีกิเลส ย่อมตั้งราคาห่มตนเองให้สูงกว่ากรรมกร นี่คือ ความฉ้อฉลของสังคม ปุถุชนในโลก

เพราะฉะนั้นคนที่มีความดี ฉลาดมากก็ทำตนเองให้ไปอยู่ในระบบกลุ่มคนชั้นสูงได้ พออยู่ในชั้นสูงได้ ก็ข่มคนชั้นต่ำ ได้บาปไปตลอดเวลา เพราะเหตุนั้น คนที่ฉลาดแท้ มีปัญญาที่เป็นโลกุตระธรรม แม้จะสูงได้ ก็จะไม่ข่มคนต่ำให้เป็นบาป มีแต่ช่วยคนต่ำ ก็เป็นบุญทั้งของตน และของสังคมมนุษยชาติ

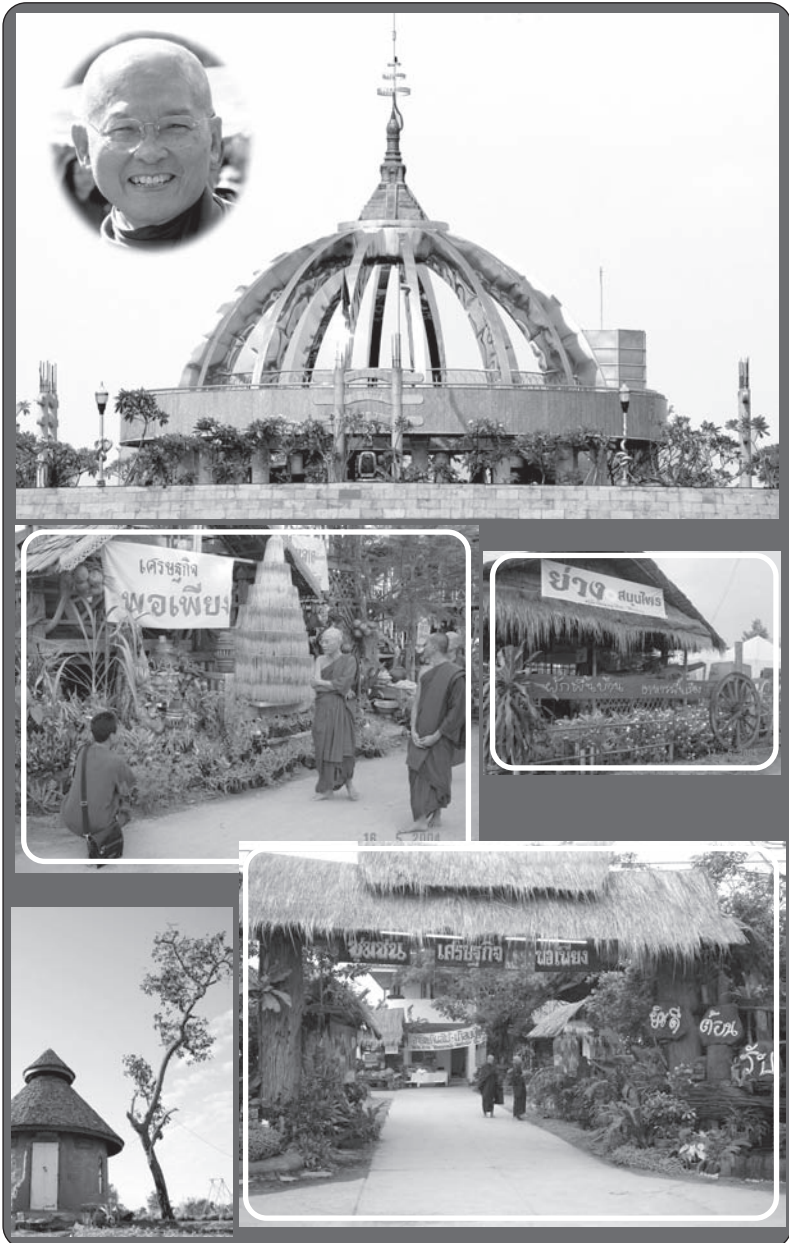
คนที่เป็นการการค้าที่ซื่อสัตย์ ที่เป็นอาริยะ ก็จะเป็นกรรมการผู้ไม่เอาเปรียบมาให้แก่ตน เป็นกรรมการผู้ไม่อคติไม่ลำเอียงเข้าข้างตนเข้าข้างหมู่พวก ทุกอย่างจัดสรรให้เสมอภาคให้ได้สัดส่วนนี้คือกรรมการที่แท้จริง

ที่นี้กรรมการอย่างพวกเราชาวโศก ถ้าเรามีคุณธรรมที่เป็นโลกุตระธรรมจริง เราไปเป็นกรรมการ เราก็ไปทำให้ซื่อสัตย์ ไม่อคติ ไม่ให้ลำเอียงมาเพื่อตัวเอง ก็จะเป็นกรรมการที่จริง กรรมการที่ดี กรรมการที่เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต

คนที่มีคุณธรรมจริง ก็จะมีคนเห็นว่า เป็นคนมักน้อยสันโดษ กรรมการจะไม่ตีราคาค่าตัวตนเองให้มากให้แพง กรรมการคือผู้รู้ กรรมการคือผู้ที่ต้องมีความสามารถสูง กรรมการคือคนที่จะมีสมรรถนะสูงกว่าคนอื่น ที่ถูกต้องเป็นอย่างนี้เพราะฉะนั้นกรรมการเมื่อมีสมรรถนะสูงกว่าคนอื่น กรรมการจึงไม่จำเป็นจะต้องเอามาให้แก่ตนเองมาก เพราะเรามีสมรรถนะสูงกว่าคนอื่นอยู่แล้ว มูลค่าของงานที่ตนทำย่อมเหลือย่อมเกินคุ้มตนเองอยู่แล้ว ทางสมองก็ตาม ทางฝีมือก็ตาม สูงกว่าที่เรากินเราใช้อยู่แล้ว เราจึงไม่จำเป็นต้องเอาราคาค่าตัวสูงกว่าที่เรากินเราใช้ กรรมการจริงที่เป็นอาริยะจึงไม่ตั้งราคาค่าตัวให้สูงให้แพงไม่เอาค่าตัวแพงหรือสูง มีแต่จะเอาน้อยลงต่ำลง ถ้าเป็นไปได้ก็จะทำงานฟรีทีเดียว เพราะยิ่งเป็นคนสูงจะกินน้อยใช้น้อย ไม่เบื่องไม่ผลาญ แต่ไม่ได้ทรมาณตนเอง เพราะฉะนั้น คนผู้ที่มีสมรรถนะสูง ก็จะเหลือจะกินมากขึ้นๆ กรรมการที่มีธรรมะสูงจริงจึงจะสะอาดให้แก่กรรมกรมากกว่า ที่จะเอามาให้แก่ตนเอง เอามาเป็นของตัวเอง

นี่คือ **เศรษฐกิจศาสตร์**ของ**คนพอเพียงแบบพุทธ**

เพราะฉะนั้น โลกที่ตั้งราคากรรมการสูงกว่ากรรมจริงเป็นโลก
 น้อฉลอยู่ตลอดกาลนาน สับสนมัย เข้าใจนะ แต่ก็อย่าเอาไปตีเขาละ
 ปะเดี๋ยวเถียงสู้เขาไม่ได้ อย่าเพิ่งเอาไปตีเขา เอาไปได้เถียงกับเขา เข้าใจ
 ไว้ก่อนก็แล้วกัน ถ้าคุณรู้ครบสมบูรณ์แล้ว คุณจะพูดถูกหมดเลย
 ด้วยความเป็นจริง ดังนั้นในหมู่พวกเราแม่จะตั้งหน้าที่ให้เป็นกรรมกร
 หรือให้เป็นกรรมการ ให้เป็นคณะบริหารอะไรก็แล้วแต่ เราก็คงเป็น
 ผู้รับใช้อยู่นั่นแหละ คณะบริหารเหล่านี้ยิ่งจะเอาน้อย กินน้อยใช้น้อย
 กว่าคนข้างล่าง เพราะคนที่มียกเลสน้อย ส่วนตนจะกินน้อยใช้น้อย
 คนที่มีกิลีสมากก็จะหลงกินมากใช้มาก เพราะฉะนั้นคนกินมากก็จำต้อง
 ให้เขากินมาก ไม่งั้นเขาจะมาแย่งเราตีเรา เอ้า..จริง! ถ้าไม่ให้คนที่มียก
 กิลีสมากกินมากพอสมควรตามที่เขาอยู่ได้ เขาก็จะมาแย่งเราตีเรา
 ก็ต้องให้เขากินมาก กันไม่ให้เขามาตีเรา

ถ้าอย่างนี้ เราจะได้เปรียบหรือเสียเปรียบ

ตามธรรมดาสามัญนี้ ชาวโศกเราให้เขากินมากใช้มากกันอยู่แล้ว
 แล้วเราก็กินน้อยใช้น้อยนี้ ใครได้มากใครได้น้อย

ใครได้มากใครได้น้อย เราได้มากหรือได้น้อย

เราได้น้อย เขาได้มาก ไซ้ไหม

แล้วใครเสียเปรียบ ใครได้เปรียบละ

ใครได้มากกว่า ใครได้น้อยกว่า

เออ.. เขาได้มากกว่า

อ้าว.. แล้วเราได้มากกว่ายังไง เราได้อะไร?

ได้“ให้”ไง ได้เสียสละ ได้เป็นคนมีประโยชน์คุณค่าแก่ผู้อื่น

เห็นมัย ได้ให้ ต้องอธิบายขยายความ คุณได้เสียสละมากกว่า คุณได้สิ่งที่ดีมากกว่า ไซ้ใหม่ เขากลับเป็นผู้ได้เปรียบ เป็นผู้เอาเปรียบมากกว่า เห็นมัย เขาได้“ความเอาเปรียบ” ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ดี แม้เขาได้มาก มันก็ไม่ใช้สิ่งที่น่าได้มาให้ตน เป็นของตน อย่างนี้เป็นต้น

ถ้าเราเข้าใจสังขารธรรม ใช้ภาษาสื่อสภาวะจริงแล้ว มันก็อธิบายได้ เราจะอธิบายในเชิงว่า ได้มากกว่า คือได้บุญ ได้เสียสละมากกว่า แต่เขาได้ความเสีย เขาต่างหากได้ความเสียไป เอ้อ..ไอ้คนได้ความเสียนี้คนเล่นภาษา เขาได้ความเสีย เพราะที่จริง เราได้“เสียสละ” ส่วนเขาเป็นคนได้“เสียหาย” แม้เขาจะได้ทองคำไปก็ก็ตาม ก็เราเสียสละให้ เขาได้ทองคำ ไม่ใช่“ของเสีย”นี้ แต่เขาก็คือผู้“เสียหาย”เพราะเขาได้“ความเอาเปรียบ”อันเป็น“ความไม่ดี” อย่างนี้เป็นต้น ก็เอาเถอะ ภาษาเราเข้าใจแล้วเราไม่ต้องติดยึดภาษา เราเข้าใจสภาวะธรรม เข้าใจสารธรรม เราสู้ของจริง สภาวะเป็นอย่างนี้ ภาษาเป็นอย่างนี้ เราไม่ลับสน ใช้ยังงี้ก็ถูก อาตมาว่าไม่ลับสนอย่างที่ว่านี้ นี่ก็พยายามอธิบายให้ฟัง

เอ... วันนี้พูดอะไรหลายๆ อย่างละเอียดลออลึกซึ้งต่างๆ นานา ฟังเข้าใจบ้างมัย งงก็ที หลายทีเหรอ มิน่า นั่งปรือๆ คนที่ฟังแล้วเข้าใจ จะไม่ปรือหรือก ไอ้โฮ แปลกดี เข้าใจดี ก็จะไม่ปรือ แต่คนฟังแล้วไม่รู้เรื่อง หลับดีกว่า มันก็จะเป็นธรรมชาติธรรมดาก็ไม่เป็นไร

อ้าวสรุป วันนี้เราได้พูดกันหลายๆ อย่าง มีตัวอย่างมีอะไรที่อาตมาหยิบเอามาเป็นเหตุปัจจัย เป็นตัวอย่างในการที่จะเอามาขยายความรู้ ขยายสังขารธรรม ให้พวกเราได้รับรู้ศึกษาแล้วเอาไปปฏิบัติ ยิ่งปฏิบัติทางใจที่เราเรียกว่า มนสิการ การทำใจในใจ ทำกับใจของเราเอง แล้วปฏิบัติได้ อย่างแบบคายน โยนิโส คืออย่างถ่องแท้ อย่างถูกต้อง ถูกต้องถ่องแท้

ซึ่ง“ลงไปถึงที่เกิด”ทีเดียว ความหมายของ“โยนิโส”นี่คือ“ลงไปถึงที่เกิด”ลงไปถึงสมุทัย ถึงเหตุ..ดับเหตุได้เลย จึงมีความเกิด เพราะอกุศลจิตเราตายดับลงในจิต ก็เกิดเป็นกุศลจิตทันทีในจิต

เช่น เรา..อยากได้เป็นของเราอย่างนี้เองอยู่ในจิต เราก็ดับตัวเหตุที่มันอยากนี้สำเร็จ กำจัด“ความอยาก”ลงไปถึงที่เกิด โยนิโส ลงไปถึงที่เกิด หรือแยบคาย หรือถูกต้อง่องแท้ ทำให้ได้ เพราะฉะนั้นการทำโยนิโสมนสิการเป็น ทำใจของเราเป็นกับเหตุปัจจัยต่างๆ คนนั้นเป็นสุข คนนั้นเจริญ คนนั้นมีปัญญาแน่นอน เพราะฉะนั้นถ้าฟังทุกอย่างไปเรื่อยๆ แล้วฝึกฝนตนเองปฏิบัติประพฤติไปทั้งกาย วาจา ใจ โดยเฉพาะ“มนสิการ”ทำใจในใจเป็นเมื่อเราทำใจในใจเป็นเมื่อนั้นเราจะพัฒนาเจริญได้ และจะทำประโยชน์ตนประโยชน์ท่าน เป็นอุภยัตถะ มีประโยชน์ทั้ง ๒ ด้าน ประโยชน์ตนกับประโยชน์ท่านเกิดพร้อมกัน เช่น เราให้เขาไป เขาได้ประโยชน์ใช้มัย เราก็ได้ คือเราเสีย เราได้เสียสละไป เราเสียสละนั้นแหละเราได้ลดกิเลส ต้องลดกิเลสให้ได้ จึงจะชื่อว่า“ได้” ได้ลดกิเลสนี้คุณค่าแพงกว่าได้วัตถุนะ เห็นไหมประโยชน์สองอย่างเลยอยู่ในอันเดียวกัน ทั้งเขาทั้งเราได้ทั้งคู่ อุภยัตถะ เจริญเดียวมีสองด้าน ไม่ขัดแย้ง ไม่ทะเลาะไม่วิวาท อยู่ด้วยกันเป็นเหรียญสองด้าน สงบสันติ คุณอยู่ด้านนี้ เราก็อยู่ด้านนี้นะ ไปด้วยกันมาด้วยกันเลือดสุพรรณ ไม่หrokenเลือดศิระระอโคก เพราะฉะนั้นเราเข้าใจสัจจะอย่างที่อาตมาได้กล่าวได้พูดให้ฟัง อธิบายกันไปแล้วในวันนี้ ก็คงจะได้ปัญญา คิดว่ามาวันนี้ อาตมาได้พูดอะไรต่ออะไร ลึกนะ ว่าเงเด็กหญิง“จุดประกายฝัน” รู้เรื่องหมดมัย

(รู้ไม่หมด)

ยอมรับสารภาพอย่างซื่อตรง รู้ได้ไม่หมด รู้ได้พอสมควร
ก็ถูกแล้วละ ใครรู้หมดมั่ง ยกมือขึ้นซิ เจียบ ไม่มีใครรู้หมด รู้ได้
ส่วนหนึ่ง ใครคิดว่ารู้ได้หลายเหมือนกันนะวันนี้ ยกมือขึ้น

เอ้อ ใช้ได้ รู้ได้หลาย ใช้ได้

เออละ.. คุ่ม ถือว่าคุ่ม

เอ้า.. สำหรับวันนี้ก็ เอวังแต่เพียงเท่านี้ สาธุ...

